

పక్ష

ఫర్ డెమోక్రాటిక్ వాల్యూస్

సంపుటి : 1, సంచిక : 2 ★ సెప్టెంబర్ 2006 కర్నూలు ★ పేజీలు : 32 ★ వెల : రూ. 10/-

యురేనియం :
ఇది ప్రజాభివ్రామం
నకరణనా?

మా మాదిగోల్లా - మేము

‘నేను చిందుల ఎల్లమ్మను.... చిందు భాగవతం ఆత్మకథ’ నుండి...

కూర్పరి, సంపాదకుడు

డా.కె.ముత్యం

మా సిందోల్లను అర్తిబిడ్డలు, అడబిడ్డలు అంటారు.
మాదిగోల్లు, సిందోల్లు ఈ ఇద్దర్ల మాదిగోల్లే పెద్దోల్లు.
ఆల్లు మమ్ములను పుట్టింటి బిడ్డలు అంటారుగని
అడుక్కొని తినుడే మాది. అన్నం పెట్టే దాతలే ఆల్లు.

మేం భాగోతం ఆడితే ఊరుకు బర్కతు (లాభం). కాని
మా మాదిగోల్లకు ఆ బర్కతు అర్కతు కాదుగని
జాంబవంతుని కథ చెపుతున్నం గదా - అదే ఆల్లకు మాకు
సంబంధం.

జాంబవంతుని చిన్న భార్య బిడ్డలం మేం. ఆల్లు పెద్దభార్య
బిడ్డలు.

జాంబపురాణం మా. అందరి కుల పురాణం. మేం
శాస్త్రాధారంతోనే ఆ పురాణం చెపుతం.

మమ్ములను దక్షిణాది వీరులు అంటారు. ‘పిడిదిప్పితే
పిడికెడు వరహాలు’. జాంబపురాణంలో జాంబవ మహర్షి భూమికి
ఆరున్నెల్ల పెద్ద అని మేం ఆ అది పురాణమంతా చెపుతం
కదా..... అట్ల మాకు మాదిగలకు సంబంధం.

మేం ముందుగాల్ల ఆల్ల కోసం ఆడకుండా ఊర్లే ఎవరు
ఆడమన్నా ఆడం. ఎన్నిసార్లొచ్చినా... వేయిలు ఇచ్చినా....!

వాల్లను అడిగిందాకా ఊర్లేకు కూడా అడుగుపెట్టం. ఎంత
పెద్ద ఊరైనా మాదిగోల్లు లేని ఊరైతే ఆ ఊర్లకు అడుగేపెట్టం.
అది మా కులం కట్టుబాటు.

అట్ల భాగోతాలు ఆడతందుకు ఏ ఊరు పోయినా
ముందు ఆ ఊరి మాదిగవాడకే పోతం. అట్ల పోవాల....

ఇది పిడిల సంది (తరాల నుంచి) వస్తున్నది. ఆల్లను
నమ్ముకొని, ఆటలు అడుక్కొని బతకాల... అట్ల జాంబముని
చెప్పిన పద్ధతి అవు.

అట్ల పోయి మాదిగ ఇండ్లల్ల కొడుకులు బిడ్డలు వున్నోల్ల
ఇండ్లల్ల, వాల్లతో కలిసి ఉండేటోల్లు.

రెండు భాగోతాలయినంక జాంబ పురాణం ఏస్తం గద....
అదీ పగలే...

ఆలుమొగలె వున్న ఇల్లల్ల జర ఉండేటోల్లం కాదు.
ఎవరిదైనా సంసారమే కదా అని.

మాకు తిండి పెట్టుడు వాల్లకు శాతగాదనిపిస్తే ఆళ్ల ఇంటి
సూర్ల పక్కన ఉండేటోల్లం. పాయిలు పెట్టుకొని వండుకొని
తినేటోల్లం.

మేం మాదిగోల్ల కుండలల్లకెల్లి బువ్వ తీసికొని కూడా
తింటుంటిమి. ఆల్లు వండుకొని పెడితే మేం ఏనుకోని
తింటుంటిమి.

అంత సత (హక్కు, అధికారం) ఆల్ల మీద మాకు...!

ఇట్లెల్ల అని వోల్లన్న అడిగిండ్రనుకో... ‘మరి మాకు

ఆటలు జెప్పుండి. మేం ఆటాడుతం. అడుక్కుంటం’
అంటుంటిమి.

బలవంతం చేస్తుంటిమనుకో....

అప్పుడు ఆల్లు బత్తెం, పని, సైసలు ఇస్తుండి.

అప్పుడెంత మువ్వయి.... నలపై, యాభయి
రూపాయలిస్తే గొప్ప. అందుకని మా మాదిగల లంద (చర్మాలు
నానబెట్టే నీటి పాత్ర)కు మొక్కినంకనే, ఆల్లను అడిగినంకనే
మా పని మొదలవుతది.

ఎల్లవ్వు తల్లి ఆ లందలనే వుండెగదా.....

ఎల్లవ్వుతోనే గదా మా తెలివంతా....

అట్ల లందకు మొక్కి త్యాగం తెంపుతము. మూడు
భాగోతాలకు ఇంత ఇయ్యండి అని మా మాదిగోల్లను
ఒప్పిస్తం కదా... మాదిగ కులం కెల్లి మాకు అచ్చే హక్కును,
త్యాగం అంటం గదా... అది వాళ్లంతా కలిసికూసుండి, విచారం
చేసుకొని ‘ఇంత ఇద్దాం’ అని ఒకమాట అనుకుంటారు గదా...
అనుకున్నది మాకు ఆల్లు ఇస్తారు కదా.... అదే త్యాగం తెంపుడు
అంటే...

అప్పుడు త్యాగం తెగింది అన్నట్లు....

దానికి పాత రోజులల్ల అయితే ముప్పయో, నలఫయో,
అరవయో రూపాయలు ఇస్తుండి.

ఇక అట్టెడో, చిట్టెడో* (వడ్లు) ఇస్తుండి. ఇప్పుడు వేలకు
వచ్చింది గని....

పోయిన ప్రతీ వూల్లె రెండు భాగోతాలు మా మాదిగోల్ల
కోసం ఆడాల. అయినంక మూడో ఆట ఎల్లమ్మది తప్పకుండా
ఆడాల. ఇట్ల మూడు ఆటలు ఆడాల... అవి అడిందాకా ఎవర్ని
భాగోతాలు ఆడిపియ్యమనం.

ఇగ ఇప్పుడు ఈ ఆటల్ని మాదిగ వాడల గాదు నడి
ఊర్లనే ఆడుతున్నం. గని వెనకటికి మాదిగ వాడలనే
ఆడిపిచ్చుకుంటుండి.

తర్వాత కొంత తెలివికి వచ్చి అన్నం బెట్టే దాతలను
చూయించకపోతే మీరు ఎవరిని సూయిస్తరయ్యా అనవడితిమి.

ఎందుకు నాయినా...? అప్పుడు మాదిగలను
బిచ్చమెత్తుకోని బతికినం.

ఇప్పుడు నేను మంచిగ ఉన్ననంటే పనిగాదు. జరిగింది
చెప్పాల....

అట్ల చేసితే భగవంతునికన్నా మాలిమి (చేరుతుంది)
అవుతుంది.

అట్ల కష్టపడ్డం.

(మిగతా 3వ కవర్ పేజీలో)

* ధాన్యం : ధాన్యం కొలమానం - అట్టెడు రెండు కిలోలకు... చిట్టెడు ఒక
కిలోకు సమానం

చర్చ

ఫర్ డెమోక్రటిక్ వాల్యూస్

(18)

సెప్టెంబర్ 2006

ఎడిటర్:
పాణి

రచనలు, చందాలు పంపవలసిన చిరునామా:

పాణి

12/92

పద్మావతి నగర్

కర్నూలు - 2

విడి సంచిక : 10/-

సంవత్సర చందా: 120/-

ఈ సంచికలో...

1. అట్టడుగు చరిత్ర
2. నేపాల్ ప్రజాస్వామిక విప్లవ విజయం
మన మావోయిస్టులకు దిశానిర్దేశ్యం చేసేనా?
3. ఎస్పీలడ్డాపై హత్యానేరం కేసు :
పోలీసు రచనా శిల్పం
4. బాధ్యతల్ని విస్మరిస్తున్న గురువులు
5. సరిహద్దులు దాటుతున్న సాల్వాడూం
6. యూనివర్సిటీల్లో నశిస్తున్న లౌకిక విలువలు
7. మాధవ్ ను మట్టుపెట్టాలనే లక్ష్యంతోనే
కాల్చిచంపారు అదుపులోనికి తీసుకునే
ఉద్దేశ్యం లేదు
8. తెలుగు భాషా సంరక్షణ - మరో కోణం
9. పార్లమెంటరీ మార్గమే పరిష్కారమా?
10. ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ అంటే ఇదేనా?
11. అంబేద్కర్, బౌద్ధమూ
12. పేదపారిశుధ్య రిక్షా కార్మికుల పాట్లకొట్టే
వర్మికంపోస్టు విధానాలను విరమించాలి
13. బుడిగె జం గు
14. 'యురేనియం అనర్థాలకు నివారణ లేదు
ప్రాజెక్టును అడ్డుకోవడమే పరిష్కారం
15. సాల్వాడూం వ్యతిరేక సభ :
16. మా మాదిగోల్లా - మేము

సంపాదకీయం

ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ అంటే ఏమిటో ప్రభుత్వం తాజాగా మరోసారి నిరూపించింది

ప్రజలకూ, ప్రజల అభిప్రాయానికీ ఏ గౌరవం ఇవ్వని పాలకులు ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ అనే ప్రక్రియను అభాసుపాలు చేయడం సహజమే

ప్రజలు ఏ సమస్య గురించి మాట్లాడినా, ఏ అసమ్మతిని తెలిపినా ప్రభుత్వం 'అభివృద్ధి'ని పోటీగా తీసుకొని వస్తోంది. నిజంగానే ప్రజల అభివృద్ధి అయితే ప్రజల ఆకాంక్షలకూ - అభివృద్ధికీ నడమ ఎందుకు అంత పోటీ? ఎందుకు అంత సంక్లిష్టమైన సంఘర్షణ? అభివృద్ధికోసమే పోలవరం ప్రాజెక్టు అనీ, యురేనియం ప్రాజెక్టు అనీ పాలకులు అంటే, స్థానికులు ఎందుకు అంతగా నిరసన స్వరాలు వినిపిస్తున్నారు, ఆందోళనలు చేస్తున్నారు

దేశం 'అభివృద్ధి' చెందడానికి మేమెందుకు నిప్పుల కుంపటి నెత్తిన పెట్టుకోవాలి? మా ఊళ్ళూ పొలాలూ ఎందుకు పోగొట్టుకోవాలి అని కడపజిల్లాలో యురేనియం వ్యతిరేకులు అంటున్నారు

ఈ అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి నచ్చదు

ముఖ్యంగా వైయస్ కుటుంబీకులకు నచ్చదు

అయినా ప్రజాభిప్రాయం సేకరించామని చెప్పుకోవాలి కాబట్టి బైటి నుండి మనుషుల్ని తోలి దొమ్మికి దిగుతారు. అంతా సక్రమంగా జరిగిందని, అందరూ ఒప్పేసుకున్నారని ప్రచారం చేసుకుంటారు. అయితే ఇన్నేండ్ల తమ ఫ్యాక్షన్ పాలనను ధిక్కరించి యురేనియం వద్దూ... వద్దూ అని అరిచినందుకు చిర్రెత్తిపోయి, వద్దన్నవాళ్ళమీద కేసులు పెడతారు

ప్రజాభిప్రాయ సేకరణలో రాళ్ళు విసిరారని, గలభా చేశారని యాభై మంది గ్రామస్తుల మీద కేసులు పెడతారు. ముఖ్యుల్ని అరెస్టు చేస్తారు. అంతా సజావుగా జరిగితే, ప్రాజెక్టును ఆపవోనిస్తే ఇంత మంది మీద ఈ కేసులు ఏమిటి? అరెస్టులు ఏమిటి? అనే ప్రశ్న వస్తుందన్న ఇంగితం కూడా లేదు

రూపసంబంధమైన ప్రజాస్వామ్యం మీద కూడా గౌరవం లేని, పట్టింపులేని పాలెగాళ్ళకు 'అభివృద్ధి' మీద మోజు ఉంటుందిగాని, మిగతా అన్నిట్లో బరితెగింపే గదా

ఉత్తరాలు

'చర్చ' పత్రిక ఎడిటర్ గారికి,
అయ్యా!

గతములో ప్రభుత్వాలు మంజూరు చేసిన జి.ఓ.లు

గతంలో 25సం. దేశ స్వాతంత్ర్య రజతోత్సవ దినోత్సవ సందర్భముగా మరియు 50 సం. దేశ స్వాతంత్ర్య స్వర్ణోత్సవ వేడుకల సందర్భముగా

జీవితఖైదీలకు క్షమాభిక్ష ప్రసాదించి విడుదల చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా - 25వ ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ రజతోత్సవ వేడుకల సందర్భముగా స్వర్గీయ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ టి. అంజయ్యగారు జి.ఓ.యం.యస్.నెం. 357 తేది 20.10.1980న రిమీషన్ తో కలిపి 5 సం.లు శిక్ష పూర్తి చేసిన జీవిత ఖైదీలకు క్షమాభిక్షను ప్రసాదించడము జరిగింది. అదే విధంగా - 50వ ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ స్వర్ణోత్సవాలు ముగింపు వేడుకల సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని జీవితఖైదీలమైన మాకు నవంబరు 1.11.2006న, అప్పటి శ్రీ టి. అంజయ్యగారి వలె క్షమాభిక్షను ప్రసాదించి మాకు, మా కుటుంబాలకు వెలుగును ప్రసాదించమని ప్రభుత్వాన్ని ప్రార్థిస్తున్నాము.

సమాజంలో ప్రతివ్యక్తి, పుట్టుకతో నేరస్తుడు కాడు, నేరం చేయటం అతని వృత్తికాదు. వివిధ మతాలు, భాషలు, కులాలు, వర్గాలు గల ఈ సమాజంలో మనిషికి తన జీవనంలో ఎన్నో ఒడిదుడుకులు, ఆటంకాలు ఎదురవుతాయి. అతను ఉన్నటువంటి పరిసర ప్రాంతాలు, పరిస్థితుల ప్రభావాలతో ఊహించని ఆవేశాలకు లోనై క్షణికావేశంలో తెలిసో, తెలియకో నేరము చేసినవారు కొందరయితే, నేరము చెయ్యని నిర్దోషులు పైతము పార్టీలపరంగా వివిధ కేసుల్లో ఇరికించబడి జైళ్లలో మగ్గుచున్నాము.

జైళ్లలో మగ్గుచున్న మేమంతా నిరుపేద కుటుంబాలకు చెందిన వారము. జైళ్లలో శిక్ష అనుభవించుచున్న మా కంటే బాహ్య ప్రపంచంలో వున్న వృద్ధులైన మా తల్లిదండ్రులు, భార్య పిల్లలు నిజమైన శిక్షను అనుభవించుచున్నారు. గతంలో కొన్ని సంవత్సరాలుగా వర్షాలు లేక పంటలు పండక విపరీతమైన కరువు కాటకాలతో తల్లడిల్లుచూ సరియైన జీవనోపాధి లేక వలసలతో ఎక్కడెక్కడో పనిచేసి మాకుటుంబాలు జీవనం సాగించవలసి వస్తున్నది. మా కుటుంబాలుపడే నరకయాతనను చెప్పగా విని మా మనస్సులు ఎంతగానో చలించి మానసిక వేదనకు గురై తల్లడిల్లుచున్నాము.

పై పరిస్థితులన్నింటిని మేము అవగాహన చేసుకొని మా కుటుంబాలు, ఆర్థికంగా, మానసికంగా పడే క్షోభను గమనించి మేము ఇంతకాలము జైలులో పడ్డ మానసిక క్షోభవల్ల మాలో పూర్తిగా మార్పువచ్చింది.

మార్పువచ్చి సత్ప్రవర్తన కలిగిన ఖైదీలందరిని గతంలో ప్రభుత్వాలు వివిధ దశాలుగా 12సార్లు ఎందరినో జీవిత ఖైదీలకు క్షమాభిక్ష ప్రసాదించి విడుదల చేయడము జరిగింది. అయితే వివిధ సందర్భాలలో

విడుదల అయిన జీవితఖైదీలు తిరిగి నేరము చేసినట్లుగా పోలీసు రికార్డుల ద్వారా ఇంతవరకు జైలుకు రావడము జరుగలేదు.

మా కేంద్రకారాగారాలలో వివిధ చేతి వృత్తుల యందు శిక్షణ పొంది. బాహ్యప్రపంచములో జీవనోపాధికై కారాగారములో పొందిన నైపుణ్యము తోడ్పాటుతో బ్రతుకు తెరువు కొనసాగించగలమన్న మనోధైర్యాన్ని పొందియున్నాము. మా కారాగారాల యందు స్టీలుఫర్నిచర్ ఇండస్ట్రీ, కార్పెంటరీ, పాలిథీన్ ఇండస్ట్రీ, సోప్ ఇండస్ట్రీ, ఫెనాయిల్ ఇండస్ట్రీ, టైలరింగ్ (కుట్టుమిషన్), తాపిమేస్త్రీ, చేనేత పరిశ్రమలు, ఎక్స్ ట్రాక్ట్ వర్క్ మరియు నర్సరీల యందు శిక్షణ ఇప్పించి, చేతి వృత్తులతో పాటు విద్యావసతులు కల్పించి మా ప్రవర్తనలో సంపూర్ణ మార్పును తీసుకు వచ్చిన మా జైలు అధికారులు అభినందనీయులు.

"నేరాన్ని ద్వేషించు - నేరస్తున్ని కాదు" అంటూ ఐదు సంవత్సరాల శిక్షకాలము పూర్తి చేసిన జీవితఖైదీలలో మార్పు వస్తుందని, ఆపై శిక్ష అనుభవిస్తే సమాజానికి ఎందుకు పనికిరాని వాడుగా తయారవుతాడని చెప్పిన జాతిపిత మాటలను అనుసరించి....

జస్టిస్ ముల్లా కమీషన్, జస్టిస్ పాండురంగా రావు కమీషన్లు జైళ్లను క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేసి ఐదు సంవత్సరాల శిక్షకాలం పూర్తిచేసిన జీవిత ఖైదీలలో మార్పు వస్తుందని ఆపై శిక్ష అనుభవిస్తే సమాజానికి పనికిరాని మూర్ఖులుగా తయారవుతారని, 5సం. శిక్షకాలము పూర్తిచేసిన జీవిత ఖైదీలు విడుదలకు అర్హులని తెలియజేస్తూ ప్రభుత్వానికి, తమ నివేదికలు సమర్పించడం జరిగింది.

గతంలో ప్రతిపక్ష నేతగా డాక్టర్ శ్రీ వై.యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు 09.03.2003న అసెంబ్లీ సమావేశాలలో అప్పటి ప్రభుత్వాన్ని 3 సంవత్సరాలు శిక్ష పూర్తిచేసిన జీవిత ఖైదీకి సత్ప్రవర్తనతో వున్నాడని "పెరోలు" మంజూరు చేసేటప్పుడు ఐదు సంవత్సరాలు శిక్షకాలము పూర్తిచేసిన జీవిత ఖైదీలను విడుదల చేయండి అని సూచించడము జరిగింది.

అయ్యా! మాకు పునర్జన్మను ప్రసాదించండి మేము పశ్చాత్తాపముతో పరివర్తన చెందినాము. మా మొర ఆలకించి స్వర్గీయ శ్రీ టి. అంజయ్యగారు 25వ రాష్ట్ర అవతరణ రజతోత్సవ వేడుకల సందర్భముగా జీవిత ఖైదీలకు క్షమాభిక్ష ప్రసాదించిన విధంగా 50 రాష్ట్ర అవతరణ స్వర్ణోత్సవాలు పురస్కరించుకొని 01.11.2006న రిమీషన్ తో కలిపి ఐదు సంవత్సరాలు శిక్షపూర్తి చేసిన జీవిత ఖైదీలమైన మాకు క్షమాభిక్ష ప్రసాదించి మా కుటుంబాలలో వెలుగు నింపమని ప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థిస్తున్నాము.

ఇట్లు
జీవిత ఖైదీలు

కేంద్ర కారాగారము, కడప.

(కడప కేంద్రకారాగారంలోని జీవిత ఖైదీలు తమ సమస్యను బైటి ప్రపంచానికి తెలియజేస్తూ 'చర్చ' పత్రికకు రాసిన ఉత్తరం.... సం.)

(మిగతా ఉత్తరాలు 31వ పేజీలో ఉన్నాయి)

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి!

'చర్చ' చందాల మీదనే ఆధారపడ్డ పత్రిక, పాఠకులు చందా కట్టి, మిత్రులతో కట్టించి చేయూతనివ్వాలని మనవి.
మీ సహకారంతోనే 'చర్చ' నడుస్తుంది.

-సం.

ఉత్తరాలు రాయండి :

'చర్చ'లో అచ్చపుతున్న వ్యాసాలపై ఉత్తరాలు రాయండి. పత్రికని, రచనలను మెచ్చుకుంటూ చాలానే ఉత్తరాలు వస్తున్నాయి. వాటితోపాటు రచనల మీద, ప్రమాణాలమీద విశ్లేషణాత్మకంగా ఉత్తరాలు రాస్తే 'చర్చ' నిర్వహణకు దోహదపడతాయి. పాఠకుల ఉత్తరాలు పత్రిక స్థాయిని పెంచుతాయని మా నమ్మకం.

-సం.

అట్టడుగు చరిత్ర

☆ చల్లపల్లి స్వరూపరాణి

చరిత్ర రచన చాలా కాలం వరకు గత కాలంలో జరిగిన రాజకీయ సంఘటనలకు మాత్రమే పరిమితమై, రాజుల వ్యక్తిగత అభిరుచులు, వారి నిర్వహించిన యుద్ధాలు, జరిపిన ఒడంబడికలు, పాలనాపరమైన అంశాల చుట్టూ పరిభ్రమించి నిర్ణీతమైంది. దీనిని ఒక రకంగా 'సైనిక' లేదా దౌత్య సంబంధమైన చరిత్రగా భావించవచ్చు. యిందులో సమాజంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులైన సామాన్య పౌరులకూ వారి జీవితానికి ఎటువంటి స్థానం లేదు.

జాతీయోద్యమకాలంలోని చరిత్రకారులంతా ఒక వైపు బ్రిటీష్ వారి సామ్రాజ్యవాద ధోరణిని ప్రతిఘటిస్తూ మరోవైపు ప్రజలలో జాతీయ భావనలు పెంపొందించే ఉద్దేశ్యంతో ప్రాచీన మధ్యయుగాలలో భారత దేశాన్ని పాలించిన గొప్ప చక్రవర్తుల చరిత్రను కీర్తిస్తూ రచనలు చేశారు. వారిలో ఆత్మాశ్రయ, ఆత్మరక్షణ ధోరణులు కనిపిస్తాయి. అప్పట్లో వారికి చరిత్రపట్ల విమర్శనాత్మక దృక్పథం వుంటుందని ఆశించడం కష్టం.

స్వతంత్ర్యానంతరం మనదేశంలో 50,60వ దశకంలో అన్ని రంగాలలో సామ్యవాద భావనలు ప్రచారమై శ్రామిక వర్గ దృక్పథానికి ప్రాముఖ్యత పెరగడంతో అన్ని ఆధిపత్య నిర్మాణాలతోపాటు చరిత్ర రచనా క్రమం కూడా తీవ్ర విమర్శల పాలైంది. ఈ సందర్భంగా సమాజంలోని వివిధ వర్గాల మధ్య ఉండే వర్గ సంబంధాలను వివరించే మార్క్సిస్టు చరిత్ర రచన గతకాలపు చరిత్ర రచనను ఏలినవారి భజన కార్యక్రమంగా ఒక్క కలంపోటుతో తిరస్కరించింది.

కారల్ మార్క్స్, ఎంగెల్స్ ప్రతిపాదించినన గతితార్కిక భౌతికవాదం, వర్గదృక్పథం ప్రాథమిక సూత్రాలుగా మార్క్సిస్టు చరిత్ర రచన ప్రారంభమైనది. చరిత్రను ఆర్థిక కోణం నుండి, సామాన్య మానవుని దృక్పథం నుండి పరిశీలించాలనేది యిందులో మౌలిక సూత్రం. ఈ క్రమంలో సమాజంలోని వర్గ సంబంధాలు, ధనవంతుడు దరిద్రులపై కొనసాగించే పీడన, శ్రామికుల శ్రమదోపిడీ, ఉత్పత్తి, అదనపు విలువ, సంపద పంపిణీలో అసమానతలు, గ్రామీణ భూస్వామ్య విధానం మొదలైన అంశాలపై దృష్టి కేంద్రీకరించడం జరిగింది. శ్రీశ్రీ అన్నట్లు నిజంగానే యితహాసపు చీకటి కోణంలో అట్టడుగునపడి కనిపించకుండా పోయిన అనేక దౌర్జన్య పూరితమైన, దోపిడీ కథలు ఈ చరిత్రలో వెలుగులోనికి వచ్చాయి. మార్క్సిస్టు చారిత్రక పద్ధతి చరిత్ర రచనలో సంప్రదాయవాదులు చొప్పించిన అభూత కల్పనలు, భ్రమలు మరియు అంధవిశ్వాసాలను పారద్రోలి చరిత్రకు భౌతికవాద దృక్పథాన్ని అందించడమేకాదు, పరస్పరం సంఘర్షించిన శక్తుల నుండి చరిత్ర పుట్టిందని, తన బుద్ధి బలంతో ప్రకృతి శక్తులపైన ఆధిపత్యం సాధించి క్రమంగా ప్రపంచ నాగరికతకు ముంగురులు సవరించిన మట్టిమనిషే సినలైన చరిత్ర నిర్మాత అని మార్క్సిస్టు చరిత్ర చాటి చెప్పింది. ఈ మేరకు మార్క్సిస్టు చరిత్ర రచన యొక్క కృషి అన్ని వర్గాల వారి ఆమోదాన్ని పొందిందని చెప్పవచ్చు.

అయితే చరిత్రలో రాజకీయ అంశాలకంటే ఆర్థిక, సాంఘిక అంశాలకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత నివ్వాలి అని ప్రకటించుకొన్న మార్క్సిస్టు చరిత్ర ఆర్థిక పరమైన అంశాలకు యిచ్చినంత ప్రాధాన్యత సాంఘిక పరమైన విషయాలకు యివ్వలేదనే విమర్శ యిటీవలి దశాబ్దాలలో వెలుగులోనికి వచ్చింది. మార్క్సిస్టు చరిత్ర సమాజంలోని ఆయా సామాజిక వర్గాల అస్థిత్వాన్ని గుర్తించడంలో విఫలమైంది. అణగారిన వర్గాలు, గిరిజనులు, రైతాంగ వర్గం, స్త్రీలు మొదలైనవారి అస్థిత్వాన్ని, చరిత్ర నిర్మాణంలో వారు నిర్వహించిన పాత్రను పూర్తిగా విస్మరించినదనే అభియోగంతో సబాల్ట్రన్ చరిత్ర రచనా విధానం ప్రారంభమైంది.

సబాల్ట్రన్ దృక్పథానికి ఇటాలియన్ మార్క్సిస్టు తత్వవేత్త అయిన గ్రాంసీ ఆద్యుడు. ఆయన తన 'ప్రిజన్ డైరీ' అనే గ్రంథంలో

అణగారిన వర్గాలు అనే మాటకు సబాల్ట్రన్ అనే దాన్ని మొట్టమొదటిసారిగా వుపయోగించడం జరిగింది. ఆక్స్ ఫర్డ్ నిఘంటువు 'సబాల్ట్రన్' అనే పదానికి 'Of inferior rank in terms of caste, class and gender' అనే అర్థం చెబుతుంది. సబాల్ట్రన్ కు సమానార్థకాలుగా తెలుగులో 'సమాంతర, అధీన వర్గ' అనే పదాలను ఉపయోగించడం జరుగుతుంది. కానీ ఈ రెండు పదాలు కూడా సరైనవిగా అనిపించవు.

సబాల్ట్రన్ చరిత్ర రాజకీయ / సైనిక చరిత్రలు, జాతీయ వాద చరిత్ర మరియు మార్క్సిస్టు చరిత్ర రచనా విధానాల యొక్క పరిమితులను స్పష్టంగా ఎత్తి చూపింది.. ఈ క్రమంలో జాతీయ నాయకులుగా గుర్తింపు పొందిన గాంధీ, నెహ్రూ వంటి వారిపై కూడా తనే విమర్శనాస్త్రాలను సంధించింది. సబాల్ట్రన్ చరిత్ర ఆయా చారిత్రక పద్ధతులలోని లోపాలను ఎత్తిచూపుతూ యింత వరకు జరిగిన చారిత్రక పరిశోధన అంతా పాలక వర్గం చుట్టూ తిరిగి అణగారిన దళితులు, గిరిజనులు, స్త్రీలు మొదలైన వారిని చరిత్రహీనులుగా చేసిందని ఆరోపిస్తుంది. సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవన కాలనాటి చరిత్ర అంతా పొగడ్డతో నిండి వుందని, విమర్శనాత్మకంగా లేదని సబాల్ట్రన్ చరిత్ర ఆరోపణ. అలాగే జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్న కులీన వంశాల వారికి తప్ప ప్రజాపోరాటాలకు చరిత్రలో స్థానం కల్పించబడలేదని సబాల్ట్రన్ వాదుల భావన. స్వతంత్రోద్యమ కాలంలో మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉండి బ్రిటీష్ వారి సామ్రాజ్యవాద విధానాలపై స్వచ్ఛందంగా తిరుగుబాటు చేసిన చిన్న సన్నకారు రైతులు, గిరిజన తెగలు, దళితుల చరిత్రను ప్రధాన స్రవంతికి చెందిన చరిత్ర నిర్లక్ష్యం చెయ్యడం యాదృచ్ఛికం కాదనీ, దీనికి చరిత్రకారుల్లోని కులపరమైన పరిమితులు, పక్షపాత ధోరణి కారణమని సబాల్ట్రన్ వాదులంటారు. నిజానికి ఈ ధోరణి ఒక్క చరిత్రకారులకే పరిమితమైన అంశం కాదు. అన్ని రంగాలకు చెందిన మేధావులు భారత సామాజిక వ్యవస్థలో వర్గ లక్షణాలతోపాటు ఈ దేశపు ప్రత్యేక అంగమైన కులం అనే సామాజిక వాస్తవికతను చాలాకాలం వరకు గుర్తించడం జరుగలేదు.

సబాల్ట్రన్ చరిత్ర దృక్పథం నుండి దేశ వ్యాప్తంగా అనేక కొత్త పరిశోధనలు వెలుగులోనికి వచ్చాయి. యిందులో సంతాల్ తిరుగుబాటు, నీలిమందు విప్లవం, కేరళలో మోస్లాం పోరాటం, బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్ లోని కిసాన్ సభ నిర్వహించిన ఆందోళన, పశ్చిమబెంగాల్ లోని తెభాగ ఉద్యమం, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని తెలంగాణా రైతాంగ పోరాటం - అందులో పాల్గొన్న స్త్రీల పాత్ర, కొమరం భీం చరిత్ర, అల్లూరి సీతారామరాజు చరిత్ర మొదలైనవి ముఖ్యంగా పేర్కొనదగిన అధ్యయనాలు. యింతవరకు భూమి పొరల్లో పూడ్చి పెట్టబడి, కనీసం చరిత్ర పుటలకెక్కని అట్టడుగు వర్గాల పోరాటాలు, చరిత్ర నిర్మాణానికి వారందించిన తోడ్పాటు ఈ పరిశోధనల ద్వారా వెలుగులోనికి వచ్చాయి.

అయితే అణగారిన దళిత, శ్రామిక వర్గాల వారు వివిధ చారిత్రక సందర్భాలలో నిర్వహించిన పోరాటాలు ముఖ్యంగా వారి ఆత్మగౌరవ పోరాటాలు, నాయకత్వం, వారి సైద్ధాంతిక దృక్పథాల గురించి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పెద్దగా అధ్యయనాలు జరగలేదు. అకడమిక్ రంగంలో అరుదుగా పరిశోధనలు జరిగినా అవి వివిధ సంఘటనలను రికార్డు చేసే స్థాయిలోనే వున్నాయని చెప్పవచ్చు. ఈ కోణం నుండి సమగ్రమైన అధ్యయనం జరిగినపుడు మన ప్రాంతంలోని అస్థిత్వ పోరాటాల స్వభావాన్ని సరిగ్గా అంచనా వెయ్యడానికి వీలవుతుంది.

నేపాల్ ప్రజాస్వామిక విప్లవ విజయం మన మావోయిస్టులకు దిశానిర్దేశ్యం చేసేనా?

గత కొద్దికాలం క్రితం నేపాల్లో నేపాల్ మావోయిస్టు పార్టీ ప్రజల సహకారంతో రాజరిక పాలనకు ముగింపు పలికినది. ఇది 21వ శతాబ్దంలోనే మార్క్స్, మావోయిజులకి మళ్ళీ జన్మనిచ్చింది. ఎవరు అంగీకరించినా అంగీకరించకపోయినా నేపాల్ పరిణామం ఒక చారిత్రక విప్లవాత్మకమైన ప్రజామార్పు. నేపాల్లో ప్రచండ ఆధ్వర్యంలో నేపాల్ మావోయిస్ట్ పార్టీ రాజరికపాలనను అంతమొందించడంతో మళ్ళీ ప్రపంచవ్యాప్తంగా పెట్టుబడిదారి, సామ్రాజ్యవాద సానుభూతిపరులైన చరిత్రకారులకు, రాజనీతి శాస్త్ర విశ్లేషకులకు ఒక పెద్దసవాలును ముందుంచింది. అదేమిటంటే 1990వ దశాబ్దంలో సమాఖ్య కమ్యూనిస్ట్ రష్యా ముక్కలుగా విచ్ఛిన్నమైనపుడు యురోపియన్ ఆర్థిక స్వేచ్ఛా ఫ్రియులైన మేధావులు 'End of the ideology' (సిద్ధాంత (కమ్యూనిస్ట్) ముగింపు) అనే వాదనను గ్లోబల్ ప్రచారం చేసినది విదితమే కదా.

అమెరికాలాంటి ప్రపంచాధిపత్య ఆకాంక్షగల దేశాలన్నీ భారత్తో సహా నేపాల్లోని ప్రజా విప్లవ మార్పును సహించ లేకపోతున్నాయి. ఇందులో భాగమే నేపాల్లో పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం పేరట మళ్ళీ రాజు జ్ఞానేంద్ర ఆధ్వర్యంలో రాజరికంను పునర్నిర్మించే ప్రయత్నాలు చేశాయి. అయితే కొన్ని వేల సంవత్సరాలుగా నిరంకుశ రాజరిక పాలనతో విసిగివేసారిన అశేష ప్రజానీకం ఆ కుటిలనీతిప్రయత్నాలను సంపూర్ణంగా తిప్పికొట్టారు. ప్రస్తుతం నేపాల్ కమ్యూనిస్టు (మావోయిస్టు) పార్టీ మరియు ఇతర లిబరల్ పార్టీలు సమైక్యంగా నూతన ప్రజాస్వామ్యంకు రాజ్యాంగ రీత్యా తెరతీయనున్నాయి.

దీని పర్యవసానంగా నేపాల్కు చుట్టుప్రక్కల భౌగోళికంగా ఉన్న భారత్, పాకిస్తాన్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్, మరియు బర్మా (మయన్మార్) దేశాల్లో ఒక రకమైన అస్థిత్విపరమైన భయం బయలుదేరింది. అమెరికాలాంటి ఆధిపత్య దేశాలు అంతర్జాతీయపరంగా మారిన రాజకీయాలను నిశ్చితంగా పరిశీలిస్తూ నేపాల్ వ్యతిరేక పావులు కదుపుతున్నాయి.

ఒక దశాబ్దకాలంలోనే మార్క్స్, మావోల ఆలోచనల పరంపరలో నేపాల్ మావోయిస్ట్ పార్టీ నూతన ప్రజాస్వామ్య విప్లవానికి శ్రీకారం చుట్టడానికి బహుశా ఈ క్రింది అంశాలు కారణభూతమై ఉంటాయి.

నేపాల్ దేశం భౌగోళికంగా భారత్లాంటి దేశాల్లో పోలిస్తే చాలా చిన్న దేశం. జనాభా సుమారు 3కోట్లు ఉంటుంది. అంటే మన తెలంగాణ ప్రాంత జనాభాతో సమానం. మొత్తం దేశవ్యాప్తంగా అక్షరాస్యత శాతం 15%నికి మించి ఉండదు. ముఖ్యంగా ఆదివాసీ దళితులలో కేవలం 10% ఉండగా, మహిళల్లో కేవలం 3% మాత్రమే అక్షరాస్యులు. మతపరంగా కులవ్యవస్థకు ఆధారమైన హిందూమతమే అధికార మతం. మధ్యయుగకాలపు రాజరికవ్యవస్థనే పాలనా వ్యవస్థగా ఉండడం. ప్రజల నిత్య జీవిత అవసరాలైన విద్యా, వైద్య, ఆరోగ్య, రవాణా సౌకర్యాలు అధ్వాన్నంగా ఉండడం. నిరుద్యోగం, ఆకలిచావులు నిరంతరంగా కొనసాగుతుండడం. అయితే వీటన్నింటిలో నేపాల్లో రాజరిక పాలన దుర్భరంగా ఉండటమే తక్షణ కారణంగా ఉండి విప్లవానికి తెరతీసిందని రాజకీయ వాస్తవికవాదులు అంటున్నారు. కానీ ప్రజాస్వామిక విప్లవ పోరాటాలకు నాయకత్వం వహిస్తున్న నేపాల్ మావోయిస్ట్ పార్టీ నాయకులు

అవలంబించిన వాస్తవిక అస్తిత్వ పోరాట వ్యూహాలే ప్రధానం. అనగా అవకాశం ఉన్నప్పుడల్లా రాజరిక, ఇతర లిబరల్ పార్టీల ప్రభుత్వాలతో ప్రజాసమస్యలను చర్చించి ప్రభుత్వ వైఫల్యాలను ప్రజలదృష్టికి తీసుకురావడం వంటివి.

అయితే భారతదేశంలో 8 దశాబ్దాలుగా మార్క్స్, మావో సిద్ధాంతాలతో ప్రజలకు పరిచయం ఉన్నది. 1925 నుంచి 1940 వరకు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ మార్క్స్ ఆలోచనల్లో స్వతంత్ర పోరాటం చేసింది. 1940 నుండి 1950 చివరి వరకు తెలంగాణ ప్రాంతంలో రైతాంగ సాయుధపోరాటం నడిపింది. ముఖ్యంగా 1967 నుంచి బూర్జువా పార్లమెంటరీ పాలనలో ప్రజామౌలిక సమస్యలకు పరిష్కారం లేదని సాయుధ విప్లవ పోరాటం ద్వారానే అవి సాధ్యమని భావించి నక్సల్బరి ఉద్యమంగా బయలుదేరి ప్రస్తుత మావోయిస్టు పార్టీగా రూపుదిద్దుకుంది. ఈ సుదీర్ఘకాలంలో భారత మావోయిస్టు పార్టీలు గ్రామీణ భూస్వామ్య దొరతనాన్ని కట్టడి చేయడం, దళిత గిరిజన, మహిళలపై భౌతికదాడులు జరిగినపుడు సంపూర్ణంగా ప్రజాపోరాటాలు చేసి పీడిత ప్రజలకు బాసటగా నిలబడడం వంటి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నప్పటికీ నేపాల్లో లాగ ఎందుకు నూతన ప్రజాస్వామిక విప్లవంను సాధించలేక పోయింది అనే ప్రశ్న ప్రజలలో ఉద్భవించడం సహజం.

భారత మావోయిస్ట్ పార్టీ నూతన ప్రజాస్వామ్యంను ప్రతిపాదిస్తున్నప్పటికీ వాస్తవానికి ఇప్పటికీ ఒక్క గ్రామాన్ని కూడా "విముక్తిగ్రామం" గా ప్రకటించలేకపోయింది. విముక్తి గ్రామమంటే అంటరానితనం లేకపోవడం, కులాధిపత్యం నశించిపోవడం, స్త్రీ, పురుషులకు విలువలలో తేడాలు చూపకపోవడం, శ్రమకు దగ్గ సమాన ఫలితం ఉండడం, సహజవనరులపై ప్రజలందరికీ సమానమైన హక్కు ఉండడం వంటి సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక విలువలు ప్రమాణాలుగా ఉండడం. దీనికి గల కారణాలను విప్లవపార్టీ నాయకులు, ప్రగతిశీల మేధావులు తప్పక పరిశీలించాలి. లేకపోతే అది చారిత్రక తప్పిదం అవుతుంది. ఆ కారణాలు ఏమిటంటే....

1. భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1925లో ఎం.ఎన్.రాయ్ వంటి బ్రాహ్మణ అగ్రకుల నాయకుల చేతుల్లో ఆవిర్భవించి అది కొనసాగించిన స్వతంత్రోద్యమంలో కులం, అంటరానితనం వంటి సామాజిక అంశాలను ప్రక్కనపెట్టడం.
2. తెలంగాణ రైతు, కూలి సాయుధ పోరాటంలో సైతం శూద్ర అగ్రకులాలైన రెడ్డి, కాపు, వెలమ కులాల చేతుల్లో పార్టీ నాయకత్వం ఉండి, పోరాటంలో అశువులు బాసిన దళిత బహుజన ప్రజానీకానికి విప్లవ ఫలితాల అనుభవంపులో అన్యాయం జరగడం. ఉదా. భూములపై రెడ్డి, వెలమ కులాలకు ఆధిపత్యం రావడం.
3. 1960 నుంచి 1985 వరకు తెలుగు నేలపై కారంచేడు, చూండూరు, దళితులపై అగ్రకుల రెడ్డి, వెలమల మారణకాండ జరిగే వరకు నక్సలైట్ పార్టీలు కులంను పునాది సమస్యగా గుర్తించకపోవడం.
4. 1980 తర్వాత భారత సమాజాన్ని వర్గకుల సమాజంగా గుర్తించినప్పటికీ ఫూలే, అంబేద్కర్, పెరియార్ వంటి తత్వవేత్తల తాత్వికతను మనస్ఫూర్తిగా

ఎస్పీలద్దాపై హత్యానేరం కేసు : పోలీసు రచనా శిల్పం

* వరవరరావు

జంగాల కోటేశ్వరరావు ప్రకాశం జిల్లా చీమకుర్తి గ్రామంలో పేద దళిత కుటుంబంలో పుట్టాడు. అద్భుతమైన గొంతు ఉంది. చిన్నప్పటినుంచే దళిత కుటుంబాల్లో, శ్రమతో ఉండే వాతావరణంలో పాటలు పాడడం, కళా రూపాలు నేర్చుకోవడం, ప్రదర్శించడం జీవితంలో భాగమైంది. డప్పుసరే, గొంతులయినా దళితవాడల్లో నుంచి వినగలమో లేదోగానీ సంబరానికి, కష్టానికి, విరామానికి, చావుకూ మోగవలసిందే.

చీమకుర్తిలో ప్రపంచంలో పేరెన్నికగన్న గ్రానైటు కంపెనీలు-ఉత్పత్తి ఉండడం వల్ల అక్కడికి పెట్టుబడి చాలవేగంగా ప్రవహించింది. గ్రామాల్లో అగ్రకులాల, భూస్వాముల అణచివేత, దోపిడీ, దౌర్జన్యాలు తరాలుగా చవిచూస్తున్న వాళ్ళకు కంపెనీల్లో ఈ కొత్త దొరల దోపిడీ, పెట్టుబడి మాయ అర్థం కావడం ప్రారంభమైంది. యువకుడయ్యే నాటికి కోటిగా అందరూ ప్రేమగా పిలుచుకొనే కోటేశ్వరరావు, ఇవిగా అందరికీ తెలిసిన ఇ.వెంకటేశ్వర్లు మొదలైన వారితో కలిసి ఈ రెండు రకాల దాడులనుంచి ప్రజలను మేల్కొల్పి ప్రతిఘటించడానికి కళా సాంస్కృతికరంగాల్లో ఏమైనా చేస్తే బాగుండునని సంకల్పించాడు.

పదేళ్ల కింద ఒంగోలులో ప్రజా కళామండలి అట్లా ఏర్పడింది. సామ్రాజ్యవాద, భూస్వామ్య సంస్కృతిని ప్రతిఘటిస్తూ ప్రజా సంస్కృతిని ప్రచారం చేస్తూ గరికపాటి రాజారావు, షేక్ నాజర్ మొదలు సుబ్బారావు పాణిగ్రాహి, ఏసోబులదాకా ఆదర్శమయిన అమరకళాకారులు వేసిన బాటలో ఒక విశాల ప్రజాసాంస్కృతిక వేదికను నిర్మించాలని వీళ్ళు పూనుకున్నారు. వీళ్ళేకాదు దేశవ్యాప్తంగా వివిధ రాష్ట్రాల్లో భాషల్లో ప్రజాసాంస్కృతిక రంగంలో పనిచేస్తున్న వాళ్ళంతా ప్రధానంగా దళితులు. ఆచరించకపోవడం.

5. కమ్యూనిస్టు, మావోయిస్టు పార్టీల నాయకుల భాషలో ప్రజల వాడుక భాష లేకపోవడం. ఉదాహరణకు బూర్జువా, పెటి బూర్జువా, లిబరల్ బూర్జువా, పెట్టుబడిదారి, సామ్రాజ్యవాదం వంటి పదాలను విస్తృతంగా వాడడం.

6. కులవ్యవస్థకు పునాదియైన హిందూమతంపై, దేవాలయాలలో బ్రాహ్మణ కులాధిపత్యంపై ఒక స్పష్టమైన కార్యక్రమమును కలిగి లేకపోవడం.

7. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కాలానుగుణంగా వస్తున్న భావజాల మార్పులకే పార్టీ నాయకత్వం అధిక ప్రాధాన్యతనివ్వడం. ఉదా. ప్రతి ప్రజాసమస్యకు సామ్రాజ్యవాదంతో ముడిపెట్టి ప్రచారం చేయడం ద్వారా దేశంలోని అంతర్గతంగా దోపిడీ చేస్తున్న దోపిడీదారులపై ప్రజలదృష్టి సన్నగిల్లడం.

8. స్వాతంత్ర్యానంతరం లిబరల్ పార్టీ ప్రభుత్వాలు ప్రజా పోరాటాలను శాంతింపజేయుటకు అవలంబిస్తున్న కో-ఆపిడ్ రాజకీయాలను, రిజర్వేషన్ వంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాలను సిద్ధాంత రీత్యా కొట్టిపారేయడం తప్పా వాటిని క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేసి వాటిలో గల మార్మికతను సామాన్య ప్రజానీకానికి వివరించే ప్రయత్నాలేవీ చేయకపోవడం.

9. వర్తమాన పరిస్థితుల్లో సామాన్య ప్రజాజీవితాలతో ముడిపడి ఉన్న మేధోపరమైన చర్చనీయాంశాలపై నిరంతరం ఒక స్పష్టమైన వైఖరిని ప్రజలకు తెలుపక పోవడం. ఉదా. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ పాఠశాలల్లో ఇంగ్లీష్ మీడియంలో సగం సబ్జెక్టులు ప్రాంతీయ భాషా మీడియంలో సగం సబ్జెక్టులు బోధించాలనే చర్చపై ఇప్పటికీ తన వైఖరిని

పాట, ఆట, సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలు వాళ్ళ జీవితాల్లోంచి పోరాటం వలనే విడదీయలేని అంశాలు.

ఇంచుమించు రెండు సంవత్సరాల క్రితం అప్పటికే ప్రజాకళా మండలి నాయకుడుగా రాష్ట్రమంతా తెలిసిన కోటేశ్వరరావు కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితులవల్ల, ముఖ్యంగా ఐదారేళ్ళ పాపకు ఏదో అర్థం కాని జబ్బుచేసినందున హైదరాబాద్ కు వచ్చాడు. ఆ పాపకు నాలుగుసార్లయినా శస్త్రచికిత్స చేయాలి ఉంటుందని, గొంతు, కళ్ళు అన్నీ చిల్లులుపడి ప్రాణాపాయంగా ఉందని చెప్పారు. వ్యయమూ, దీర్ఘకాలమూ పట్టే ఈ అవసరం రీత్యా ఆయన ఇక్కడే కష్టం చేసుకుని బతికి పాపకు చికిత్స చేయించుకోవాలని నిర్ణయించుకొని ఉండిపోయాడు. బుద్ధెరిగిన మనిషి ఊరకే ఉండలేడు గదా. పైగా రెండేళ్ళుగా ఆయన ప్రజా కళామండలి ఉపాధ్యక్షుడుగా ఖాళీగా ఉన్న అధ్యక్ష బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నాడు. అంటే ప్రజాకళామండలికి రాష్ట్ర నాయకుడు. కనుక ఈ రెండేళ్ళుగా హైదరాబాద్ లో ప్రజాకళామండలితానుగా, ఇతర కళా, సాంస్కృతిక బృందాలతో కలిసి, ఇతర ప్రజాసంఘాలతో కలిసి నిర్వహిస్తున్న ప్రతి కార్యకలాపంలోనూ పాల్గొంటున్నాడు. సభల్లో సమావేశాల్లో పాడుతున్నాడు. డప్పుకొడుతున్నాడు. సహజంగా సభల్లో ఎవరైనా గొంతెత్తి పాట ఎత్తుకుంటేనో, డప్పుతో చిటికెతో దరువు వేస్తేనో బయట మాట్లాడుతున్నవాళ్ళలోనికొస్తారు. లోన మాట్లాడుకుంటున్నవాళ్ళు వేదికమై దృష్టి సారిస్తారు. కనుక ఇది నేను రాస్తున్నప్పుడు అటువంటి ఎన్నో సభల్లో పాల్గొన్న ఎందరో కళాభిమానులకు ఒక నల్లటి పాడగాటి స్ఫురద్రూపిని, గాలిలో తేలివచ్చే అతనిపాటను ఊహించడం కష్టంకాదు.

కోటేశ్వరరావు గురించి ఇంత వివరమైన వర్ణన ఎందుకంటే ఆయన పద్నాలుగు నెలలుగా ప్రకాశం జిల్లా పోలీసులు రచిస్తున్న ఒక కథలో ప్రధానపాత్ర అయ్యాడు గనుక. ఇతర ప్రజాసంఘాల కార్యకర్తలతోపాటు పాత్ర అయ్యాడు గనుక. అందులో ఆలిండియా పీపుల్స్ వెల్లడించకపోవడం.

డా.బి.ఆర్. అంబేద్కర్ తన 'కులనిర్మూలన' అనే గ్రంథంలో 1936లోనే భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు విప్లవాలు విజయవంతం కావాలంటే సామాజిక సాంస్కృతిక విప్లవాంశాలు ఆర్థిక అంశాలతో సమానంగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడాలని పేర్కొన్నారు. ఎందుకంటే ఇప్పటికీ 85% ఆదివాశీ, దళిత, బహుజన ప్రజానీకం సామాజికంగా, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా అణచివేయడబడడానికి కేవలం కులతత్వమే కారణమని వివరించారు. వర్గపోరాటాలు సఫలం కావాలంటే ఆర్థికంగా పేదలైన ప్రజలలో కులవిభేదాలకు సంబంధించిన ఆలోచన రూపుమాపబడాలి. లేకపోతే ఆర్థిక విప్లవం విజయవంతం అయినప్పటికీ అది మూన్నాళ్ళ ముచ్చటగానే మిగులుతుంది.

అయితే నేపాల్ మావోయిస్టు పార్టీ కులం మరియు ఇతర సామాజిక అంశాలకు సంబంధించి సంపూర్ణ మార్పు తేకుండానే విజయం సాధించింది కదా అనే ప్రశ్న రావచ్చు! అయితే ఇక్కడ ఒక విషయం చాలా స్పష్టం. అది నేపాల్ మావోయిస్టు పార్టీ అక్కడి ప్రజలలో ఉన్న తీవ్ర అసంతృప్తిని ప్రజాస్వామిక విప్లవ పోరాటాలవైపు వ్యూహాత్మకంగా నెట్టగలిగింది. అది అక్కడి భౌతిక పరిస్థితులకనుగుణంగానే జరిగిందనేది వాస్తవం. అలా మనదేశ విప్లవ పార్టీలు భౌతిక, సామాజిక పరిస్థితులకనుగుణంగా వ్యూహాలు చేయకపోతే ప్రజలు ఇప్పుడున్న లిబరల్ పాలనా విధానం వైపే మొగ్గుచూపుతారు. అప్పుడు ప్రజలను నిందిస్తే ప్రయోజనం శూన్యం.

* 5

రెసెస్టెన్స్ ఫోరం జిల్లా కార్యదర్శి ఆలకూరపాడుకు చెందిన మట్టికుంట జనార్థన్, దుద్దుకూరుకు చెందిన అదే సంఘానికి చెందిన శ్రీనును కూడ పాత్రల్ని చేస్తారు గనుక. ఈ విషయాన్నీ 27 ఏప్రిల్ 2005 నుంచి అప్పుడప్పుడూ పత్రికల్లో కథనాలుగా వస్తూనే ఉన్నాయిగానీ ఇవి కేవలం కథలయితే అందరం హాయిగా చదువుకోవచ్చు, ఆ పాత్రల పట్ల సానుభూతి పెంచుకోవచ్చు. కోపమూ పెంచుకోవచ్చు. మన దృక్పథాలు, అవసరాలను బట్టి ఆ పాత్రల పట్ల వైఖరి తీసుకోవచ్చు. కాని ఆ పాత్రలు సమకాలీన నిజజీవితాల్లో నజీవ చలనంలో ఉంటూ ఎన్నో నమన్యలు ఎదుర్కొంటున్నారు గనుక ఆ పోలీసు కథలకు మరో కోణం ఏర్పడుతుంది.

ఉదాహరణకు మళ్ళీ ఈ కోటేశ్వరరావునే తీసుకుందాం. కొన్నాళ్ళ క్రితం ప్రకాశం జిల్లాలో ఆయన తల్లిదండ్రులు ఉంటున్న అంబేద్కర్ కాలనీలో గుర్తుతెలియని వ్యక్తులు దాడిచేసి ఆ ముసలివాళ్ళు వసారాలో పడుకొని ఉండగానే అర్థరాత్రి ఇల్లుపేల్చివేసారు. పేల్చి వేస్తారని ముందే తెలిసిన పోలీసులు సంఘటన స్థలానికి వచ్చి కోబ్రాల హెచ్చరిక లేఖను వెతికి పట్టుకున్నారు. ఇట్లా పోలీసు కథల్లోని పాత్రలు బయట ఒక నిత్య జీవన సంఘర్షణలో స్పెయిన్ అంతర్యుద్ధ కాలంలో లోర్కా వంటి కవి, నాటక కర్తలవలె బతుకు భయంతోనూ, భయాన్ని, అన్యాయాన్నీ వ్యక్తం చేయకుండా ఉండలేని, భయంతోనైనా సరే పోరాడకుండా ఉండలేని, సమూహంలో జీవించకుండా ఉండలేని స్థితిని ఎదుర్కొంటూ ఉంటారు. ఒక్క కోటేశ్వరరావునే కాదు, ఒక్క కళాకారులనేకాదు, ఇవ్వాళ పాలమూరు, ప్రకాశం జిల్లాల్లో లక్షలాది మంది ప్రజలు ఇట్లా చర్యను, దాడిని ఉద్దేశించి పోలీసులు అల్లుతున్న కథల్లో పాత్రలవుతున్నారు. చైతన్యమూ, చైతన్య స్థాయిలో ప్రతిఘటనే అందుకు కారణమనుకుంటే ఇంక చెప్పగలిగేదేమీ ఉండదు. మనిషిని తర్వాత కాళ్ళు చేతులాడించకుండా, కడుపులో ఉన్న విషయం తన వాళ్ళనుకునే నలుగురిలోనైనా చెప్పకుండా ఉండడం ఎట్లా సాధ్యం.

ఈ నేపథ్యంలో ఇంకా ప్రకాశం జిల్లా పోలీసులు అల్లిన కథ చెప్తాను. పోలీసు స్టేషన్లో రైటర్ అని ఉంటాడు. ఆయనే రాస్తాడో స్టేషన్ హౌజ్ ఆఫీసర్ రాస్తాడో తెలియదు గానీ, ఏదైనా నేరం జరిగినట్లు తెలియగానే ఒక ఎఫ్ఐఆర్ (ప్రాథమిక విచారణ నివేదిక) తయారవుతుంది. వ్యక్తిగత కక్షలతో, ప్రైవేటు నేరాల్లో సమ ఉజ్జీలయిన వ్యక్తులు ఇచ్చే ఫిర్యాదుల్లో మినహాయిస్తే ఇది నిష్పక్షికంగా ఉండడం చాలా అరుదు. అందులోనూ నేరశిక్షాస్పృతిలోనే పోలీసులు హత్యనైనా విచారించే అధికారాలు తమ చేతిలో పెట్టుకొని ఉన్నపుడు, తమ చేతుల్లో చచ్చిన వాళ్ళ విషయంలో కూడ తామే ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లు రాయాల్సివచ్చినపుడు కాల্পనిక సాహిత్యంలో తమ పాత్రల్ని చంపే రచయితలు పాత్రకెంత న్యాయం చేస్తారో నాకు తెలియదుగానీ పోలీసుల 'న్యాయా'నికి ఫలితం ఉంటుంది. వాస్తవం కల్పన కన్నా ఆసక్తిదాయకంగా ఉంటుందంటారు. కల్పనా సాహిత్యం వాస్తవాలను పట్టుకోవాల్సినంతగా, జీవితాన్ని చిత్రించవలసినంతగా చిత్రించడం లేదనే ఒక అసంతృప్తి నుంచి వచ్చేమాట కావచ్చు. జీవితం, జీవిత ప్రతిఫలమైన అన్ని వ్యక్తికరణలకు నిత్య మార్పుకు గురయ్యే ఒక సజీవ చలన వాస్తవమైనందువల్లా కావచ్చు.

కాని ముప్పై ఏళ్లకు పైగా వాస్తవాలకన్నా అందమైన కల్పనా సాహిత్యాన్ని పోలీసులు ఎన్కౌంటర్లు, మిస్సింగులు, ప్రదర్శనలపై కాల్పులు మొదలైన సందర్భాల్లో సృష్టిస్తున్నారు. కోటేశ్వరరావుకే కాదు అటువంటి ఒక సందర్భంలో ఇప్పటికీ మూడు ప్రజాసంఘాలకు సంబంధం కల్పించి అల్లిన ఒక కథలో నేనూ, కళ్యాణరావు పాత్రలం కనుక ఈ ప్రస్తావన.

2005 ఏప్రిల్ 27న ప్రకాశం జిల్లా కేంద్రం ఒంగోలులో కామాక్షి గుడిదగ్గర సాయంకాలం నాలుగు గంటలకు అప్పటి ఎస్పీ మహేష్ చంద్ర

లడ్డాపై హత్యాప్రయత్నం జరిగింది. వెంటనే ఒంగోలు వన్టౌన్లో నమోదయిన ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో అనుమానిత నిందితులుగా రామక్రిష్ణ అప్పారావు, సత్యం, ప్రతాప్ మరి కొంత మంది డివిజన్ నాయకుల ప్రోత్సాహంతో కొంతమంది తీవ్రవాద సంస్థలకు చెందిన వ్యక్తులుగా పేర్కొని కేసు నమోదు చేసారు.

అప్పటి నుంచీ ఇప్పటిదాకా ప్రకాశం జిల్లాల్లో ఈ ఎస్పీ హత్యా ప్రయత్నానికి ప్రతీకారంగా, కక్షగా పోలీసులు ఎన్ని ఎన్కౌంటర్లు చేసారో, వేలాది మందిని ఎంతగా వేధించారో, వేధిస్తున్నారో, ప్రజాసంఘాల నాయకులను అరెస్టు చేసి ఎన్ని చిత్రహింసలకు గురిచేసారో, చేస్తున్నారో కాసేపు అలా ఉంచుదాం, కేవలం ఈ కేసులో పోలీసులు అల్లుతున్న రచన గురించి చూద్దాం.

ఆగస్టు 17న విరసంను నిషేధించాక 19న నన్ను, అధ్యక్షుడు కళ్యాణరావును అరెస్టు చేసారు. ఈ కేసులో కూడ మమ్ములను ముద్దాయిలుగా చూపి ప్రాడక్షన్ వారంటు తెచ్చుకొని మమ్మల్ని కోర్టులో హాజరు పరిచారు. అప్పుడు మా చేతికి ఒక కాగితం ఇచ్చారు.

పోలీసు కథ ఎఫ్ఐఆర్ డ్రాఫ్టు (చిత్తురచన) నుంచి శిల్ప రీత్యా చిత్రీకరణనున్న శైలి నైపుణ్యాన్ని మనం ఇక్కడి నుంచి చదువుకొని అబ్బురపడవచ్చు, పాఠకులుగా.

గంగుల రాజిరెడ్డి అలియాస్ శ్యాం, ఆయన భార్య వినుకొండ శ్యామల అలియాస్ భారతి వరంగల్ ఎస్పీ ముందు లొంగిపోయి, ఆ తర్వాత చెప్పినట్లుగా ఒక అభియోగపత్రం అది. మిగతా వివరాలు అలా ఉంచి లడ్డా హత్యాప్రయత్నానికి సంబంధించిన కథ ఏమిటంటే (వాళ్ళమాటల్లోనే)

"2005 ఫిబ్రవరి మొదటి వారంలో నన్ను నా భార్య శ్యామల (జ్యోత్స) లను రామక్రిష్ణ హైదరాబాదు తీసుకొని వచ్చి మమ్ములను రామక్రిష్ణ మరియు సత్యంలు వారి స్వాధీనములో పెట్టుకొనినారు. రామక్రిష్ణ మరియు సత్యం అనువారలు మమ్ములను అర్థరాత్రి హైదరాబాదులోని వరవరరావు ఇంటికి తీసుకొని వెళ్ళినారు. మరికొంత సేపటికి కళ్యాణరావు మరియు గంటి ప్రసాద్ మరికొంత మంది మా దగ్గరకు వచ్చినారు. కళ్యాణరావు, వరవరరావు ఇద్దరు కలిసి రామక్రిష్ణ సత్యంలతోను, నక్సల్స్ గ్రూపునకు సంబంధించిన కార్యక్రమములు గురించి మాట్లాడినారు. రామక్రిష్ణ మరియు సత్యం ప్రకాశం జిల్లాలో ప్రస్తుతం జరుగుతున్న ఎన్కౌంటర్ల గురించి, జరిగే కార్యక్రమముల గురించి చెప్పినారు. మరియు ప్రకాశం జిల్లా ఎస్పీగారు తీసుకుంటున్న ప్రత్యేక కార్యక్రమములను మావోయిస్టు పార్టీ పైన తీసుకునే చర్యల గురించి తెలిపినారు. ఎస్.సి., ఎస్.టి. అడవిప్రాంత యువకులను హోమ్ గార్డ్లుగా పోలీసు డిపార్టుమెంటులో అవకాశము కల్పిస్తామని చెప్పి వారిని ఆకర్షిస్తూ మావోయిస్టు పార్టీ యొక్క కార్యక్రమాలను తగ్గిస్తున్నారు. మావోయిస్టు చర్యలను ఎన్కౌంటర్ల ద్వారా చంపిస్తూ వారిని పూర్తిగా నాశనం చేస్తున్నాడని, ఇతను ఉంటే పూర్తిగా పార్టీ నాశనమవుతుందని ఇతనిని యాక్షన్ టీం ద్వారాను చంపమని కళ్యాణరావు, వరవరరావులు, రామక్రిష్ణను అడిగినారు. నేనుపార్టీని వదిలి వెళ్లే సమయంలో ప్రకాశం జిల్లా ఎస్పీగారిని చంపాలనే ఉద్దేశము గల నిర్ణయము నాయకులు తీసుకున్నారు. ఆ పరిస్థితి చాలా టెన్షన్ గా ఉందని నేను భయపడి ఎవరితో మాట్లాడకుండా ఉన్నాను. నేను, నా భార్య వరంగల్ ఎస్పీగారి ముందు ఫిబ్రవరి 2005న లొంగిపోయినాము. ఆ టైములో వారి ముందు నేను ప్రకాశం జిల్లా ఎస్పీగారు హిట్ లిస్ట్ లో వుండేట్లుగా చెప్పినాను. పార్టీ నాయకులు అతనిని చంపుతున్న నిర్ణయం చెప్పలేదు".

కథారచనలో ఈ రెండో డ్రాఫ్టు తర్వాత ప్రకాశం జిల్లా

గుండ్రకమ్మ నదికింద గత వానాకాలం కురిసిన వానలకు చాలా నీళ్లు ప్రవహించాయి. ఎంతో రక్తము ప్రవహించింది. వానలు లేక వాగులు వంకలు ఎండిపోయాయి కాని నెత్తురు ప్రవహిస్తూనే ఉన్నది. లడ్డాపై హత్యాప్రయత్న పథకం రచించాడని పోలీసులు భావించిన డెంగ్యూ శ్రీను ఎన్కౌంటర్లో మరణించాడు. అప్పుడు మొదటిసారి మట్టిగుంట జనార్ధన్ పేరు ఎస్పీ ప్రస్తావించాడు. అయితే అప్పటికే మావోయిస్టు దళ సభ్యుడు కీర్తిపాటి రాంబాబు అరెస్టయి, పోలీసులకు లొంగిపోయాడని, అతడిచ్చిన కీలక సమాచారంతోనే పోలీసులు డెంగ్యూ శ్రీనును పట్టుకొని చంపారని మావోయిస్టు పార్టీ అనుమానించింది. ఈ లోగా మరో ముగ్గురు మావోయిస్టులు కూడ ఎన్కౌంటర్లో హతమయ్యారు.

అంటే లడ్డా హత్యా ప్రయత్నం కేసులో ముద్దాయిలుగా పోలీసులు భావించిన నలుగురు మావోయిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలు హతమయ్యారు. పోలీసు కథా రచయితలు తమ పాత్రల్ని చంపేసారు. ముఖ్యంగా అజ్ఞాత రహస్య జీవితంలో జీవితకాలం విప్లవకారులుగా పని చేస్తున్న వారిని ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలనుంచి ఈ చర్యలో ప్రవేశపెట్టి, వాళ్ళు దొరకగానే ఎన్కౌంటర్ చేస్తున్నారు. కథలో పాత్రలుగా వాళ్ళను చంపేస్తున్నారు. ఇంకా ప్రజాసంఘాల్లో పనిచేస్తున్నవాళ్ళు రాష్ట్ర స్థాయిలో గానీ, ప్రకాశం జిల్లాలోగానీ ఈ సంఘటనతో ప్రమేయం ఉన్నట్లు చూపదలుచుకుంటే వాళ్ళనూ పాత్రలుగా ప్రకటిస్తున్నారు. ఆ ప్రకటన చేసిన దగ్గరి నుంచి పోలీసు కథా రచయితలు ఆ పాత్రలకుండే ప్రచార, కార్యరంగ క్రియాశీల సంబంధాలను బట్టి, నిలబడతారా, లొంగుతారా అనే అంశాన్ని బట్టి ఆ పాత్రల భవిష్యత్తును నిర్ణయిస్తున్నారు.

ఎస్పీపై దాడి అనంతరం మావోయిస్టు పార్టీ దళసభ్యుడు కీర్తిపాటి రాంబాబు అలియాస్ రమేష్ పోలీసులకు లొంగిపోయాడు. అప్పుడే పార్టీ అతణ్ని కోవర్టుగా ప్రకటించింది. ఎస్పీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం జూలై 14న అతని లొంగుబాటును అధికారికంగా ప్రకటించాడు.

ఈ సందర్భంగా మళ్ళీ కొన్ని కొత్త కథలకు ప్లాట్లు నిర్మిస్తూ లడ్డాపై హత్యానేరం రచనకు మెరుగులు పెట్టాడు. ఇప్పటికీది మూడో డ్రాఫ్ట్ అనవచ్చు. దీని ప్రకారం ఇందులో ఇప్పుడు మూడు పాత్రలు కొత్తగా చేరాయి. అవి జంగాల కోటేశ్వరరావు, మట్టిజనార్ధన్, శ్రీను ఇవి సినిమాల్లో వలె పాడిపాడి పేర్లతో ఉండవు. ఇంటి పేర్లు, తండ్రి పేర్లు, ఊరిపేర్లు, కులం, వయస్సులతోపాటు కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనే రక్తమాంసాలు గల మనుషులుగా పాత్రలుగా ప్రవేశిస్తారు.

ఉదాహరణకు ఈ కథలో లడ్డాపై దాడి సమయంలో ఉపయోగించిన బాంబులు కోటేశ్వరరావు ఇంటిలో తయారయ్యాయి. ఘటన అనంతరం రాంబాబు ఇంట్లో వున్న ఎకె47ను పార్టీకి తిరిగి అప్పగించవలసిందిగా జనార్ధన్ రాంబాబు యింటికి వచ్చి అడిగాడు. చివరకు దద్దుకూరు శ్రీను వచ్చి కార్పెయిన్ తీసుకువెళ్ళాడు.

కాకపోతే యిది కథగా చదువుకోవడానికే మిగలదు. బాంబులు తయారు చేశారని పోలీసులు భావిస్తున్న కోటేశ్వరరావు యింటిపై పోలీసులు, పోనీ కోబ్రాలు బాంబులు వేస్తారు. ఎకె47 వాపసు ఇమ్మని అడిగినందుకు, కార్పెయిన్ తీసుకొచ్చినందుకు ఏ స్థాయిలో ప్రతీకారం ఉంటుందో పాత్రల పట్ల కథారచయిత కుండే కక్షమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. అయితే ఈ ముగ్గురికీ ఈ కేసుతో సంబంధం ఉందని ప్రకటించిన ఎస్పీ ఇన్నాళ్లకయినా వాళ్ళను బహిరంగంగా పనిచేస్తున్న ప్రజాసంఘాల కార్యకర్తలుగా గుర్తించాడు గనుక తన పాత్రల భవిష్యత్తును నిర్ణయించే క్రమంలో ఒక ప్రకటన చేసాడు.

ఈ ముగ్గురు ప్రజాసంఘాల నేతలు పక్షం రోజుల్లోగా పోలీసుల ఎదుట లొంగిపోవాలని చెప్పాడు. లేని పక్షంలో ఆ ముగ్గురిని అజ్ఞాత తీవ్రవాదులుగా గుర్తిస్తామని హెచ్చరించాడు. ఒక వారం రోజులు

గడిచిపోయినవి. ఇంకొక వారమే మిగిలింది. ఈ వారం రోజుల్లో ఒంగోలుకు వెళ్లి ఎస్పీ ముందు లొంగి పోకపోతే ఇంక అప్పటి నుంచి వీళ్లు అజ్ఞాత తీవ్రవాదులవుతారా? అంటే ఏమిటి? వాళ్ళను చంపే లైసెన్స్ పోలీసులకు వస్తుందా? కోటేశ్వరరావు గద్దర్, కళ్యాణరావు వంటి కళాకారుల, రచయితల సంఘాల నాయకులతో కలిసి తనకు మావోయిస్టు పార్టీతోకానీ, లడ్డాపై హత్యాప్రయత్నంతో కానీ ఏ సంబంధం లేదని జూలై 18న బషీర్బాగ్ ప్రెస్ క్లబ్లో చెప్పాడు. రెండేళ్లుగా తమతో ఎన్నో కళాసాంస్కృతిక, ప్రజాస్వామిక కార్యకలాపాల్లో పాల్గొంటున్న కోటేశ్వరరావు గురించి, అతని ఇరవై నాలుగు గంటల దినచర్య గురించి తెలిసిన సన్నిహిత వ్యక్తులుగా వీళ్లంతా పూచీ పడుతున్నారు గనుకనే వీళ్ళు ఆమాటను ధృవీకరించగలుగుతున్నారు.

కనుక ఇంక ఇది పోలీసులకు సంబంధించినంత వరకు ఒక సంఘటనకు సంబంధించిన కేసు కావచ్చు. అది ఎస్పీపై హత్యాప్రయత్నం గనుక ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్నారని అనుమానించిన వాళ్ళను, దొరికిన వాళ్ళను దొరికినట్లుగా వాళ్ళు ఎన్కౌంటర్ చేయవచ్చు. ఎన్నాళ్ళుగానో జరుగుతున్న తతంగమే ఇది. అట్లా కాకుండా సామ్రాజ్యవాద, భూస్వామ్య సంస్కృతికి వ్యతిరేకంగా తనకు తోచిన పద్ధతిలో తనకు తోచిన రంగాల్లో బహిరంగంగా పనిచేస్తూ, ప్రచారం చేస్తూ ఆ వర్గాలకు తైనాతీలుగా మారిన ప్రభుత్వాలకు చిరాకు కలిగిస్తున్న ప్రజాసంఘాల కార్యకర్తలను ఇటువంటి సంబంధాల్లో, సంఘటనల్లో ఇరికించి వేధించి అరెస్టులు, చిత్రహింసలు, కేసులు, జైళ్ళు మొదలు ఏదోసాకుతో చంపేసేదాకా పథకాలు, కుట్రలు రచిస్తున్న ఈ పాలక యంత్రానికి ప్రజాస్వామ్యంలో జవాబేలేదా?

ఇది ఒక సంఘటన ఆధారంగా పోలీసులు రచిస్తున్న కథలోని పాత్రగా, ఆ పాత్రను మలచి; రూపొందించి, ఏంచేయబోతున్నారు అని ప్రశ్నించే కేవల సాహిత్య ఆసక్తి వంటి ప్రశ్నకాదు. ఎందుంటే ఆ పాత్ర - ఒక హత్యా ప్రయత్నం కేసులో ముద్దాయి, అంటే కోర్టులో నివేదించే ఒక ఫిర్యాదులో చూపబడే ఒక నిందితుడు. కనుక ఆ మనిషి ఒక యువకుడు, దళితుడు, కళాకారుడు. అతనికొక నహచరి, పిల్లలు ఉన్నారు. బతుకుతెరువుకు హైదరాబాదులో కష్టం చేస్తున్నాడు. తనకొక్కనికే కాదు పీడితులందరికీ మంచి బతుకు ఉండడానికి ఎటువంటి రాజకీయాలు కావాలో, ఎటువంటి సంస్కృతికావాలో, ఎటువంటి భవిష్యత్తుకావాలో తనకు అనుభవం ఉన్న కళారంగంలో కళారూపాల్లో, పాటల్లో ప్రచారం చేస్తున్నాడు.

ఇటువంటి అభిప్రాయాలే కలిగి, ఇంతకన్నా మౌలిక స్థాయిలో సామ్రాజ్యవాద, భూస్వామ్య దళారీ పాలనను అంతమొందించాలని వ్యూహామూ, ఎత్తుగడలూ రచించుకొని విప్లవోద్యమంలో ఉన్న మావోయిస్టు పార్టీ ఆ వ్యూహానికి, ఎత్తుగడలకు అనుగుణమైన చర్యలను కాని కొన్ని చర్యలకు పూనుకుంటే - పాలకుల వ్యతిరేకత అనేది ఒక్కటే ఇద్దరికీ ముడివేసే నేరమవుతుందా? ఒక వాదానికి సంబంధించి ఆచరణం, చర్య, విశాలమైన కాన్వాసుపై ఒక వాదానికి సంబంధించిన విశ్వాస, ప్రచారాల సామ్యం వల్ల వారిని అందులో భాగస్వాములను చేసే చట్టబద్ధత ఉంటుందా?

ఇక్కడ వాస్తవం కల్పనలో వక్రీకరింపబడడం దగ్గర ఆగిపోవడంలేదు. పోలీసుల చేతుల్లో (కేసుల) రచనల్లో పాత్రల భవిష్యత్తుగా కాదు, ఆ పాత్రల నిజరూపాలైన మనుష్యుల ప్రాణాలకు హానిగా పరిణమిస్తున్నది. సాహిత్యంలో జీవశక్తిని కాపాడాలనుకొనేవాళ్ళు, ఎత్తి పట్టాలనుకునేవాళ్ళు, సమాజంలో ప్రజాజీవితాన్ని పరిరక్షించుకోవాలనే వాళ్ళు క్రియాశీలంగా జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అనేక సందర్భాల్లో ఇది ఒకటనుకుంటాను.

21.7.2006

సమాజానికి మేధావివర్గం గుండెకాయ వంటిది. ప్రజలను ఆలోచనాపరులుగా తీర్చిదిద్ది ఆరోగ్యవంతమైన సమాజ నిర్మాణానికి మేధావి వర్గం ఎంతగానో కృషి చేస్తుంది. అందుకే “మేధావి వర్గం, ప్రగతిశీల మేధావివర్గం లేని సమాజం కుచ్చిన శవం లాంటిది” అంటాడు ప్రముఖ ఆఫ్రికన్ మేధావి 'Decolonising the Mind' పుస్తక రచయిత అయిన గూగి వధియాంగ్. చైతన్యవంతమైన సమాజ నిర్మాణంలో, ప్రముఖపాత్ర వహించే మేధావి వర్గంలో అతిముఖ్యమైనది ‘ఉపాధ్యాయ వర్గం’.

అజ్ఞానాంధకారాన్ని తొలగించి సమాజంలో విజ్ఞానపు జ్యోతుల్ని వెలిగించేవారు గురువులు. అనాదిగా ప్రపంచంలోని అన్ని రకాల సమాజాల్లోనూ ఉపాధ్యాయులు నిర్వహించిన పాత్ర చిరస్మరణీయమైనది. అందుకే ప్రాచీన భారతదేశంలో ‘గురుబ్రహ్మ, గురువిష్ణు, గురుదేవో మహేశ్వరః గురుసాక్షత్ పరబ్రహ్మ, తస్మై శ్రీ గురవే నమః’ అంటూ గురువును త్రిమూర్తుల సరసన చేర్చారు. మధ్య యుగంలో భక్తి కవి కబీర్ దాస్ “గురూ గోబింద్ దోఊః ఖడే, కాకేలాగోపాయ్, బలిహారీ ఆప్ నే గోబింద్ దియో బతాయ్” అంటూ గురువుకు దేవునికన్నా అగ్రస్థానం కల్పించి గురువు విశిష్టతను స్పష్టం చేశాడు. “తల్లి, తండ్రి, గురువు, దైవం” అన్నది జనుల వ్యవహారంలో వున్న నానుడి, అంటే మనిషి జీవితంలో తల్లిదండ్రుల తర్వాతి స్థానం గురువుదేననీ, తర్వాత స్థానమే దేవునిదనీ అర్థం. భారత స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంలో ఉపాధ్యాయులు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొని, తమ సమకాలీన సమాజ ప్రజల్లో చైతన్యాన్ని రగిలించి, సామ్రాజ్యవాద నిరసన కంఠాన్ని వినిపించి, భరతమాతను దాస్యశృంఖలాల నుంచి విముక్తి కలుగజేయడంలో బృహత్తరమైన పాత్రను పోషించిన విషయం మనకు తెలిసిందే.

ఇంతటి బాధ్యతాయుతమైన, గురుతరమైన బాధ్యతల్ని కల్గివున్న ఉపాధ్యాయవర్గం, మరి ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులు బాధ్యతా రాహిత్యంతో విధులను విస్మరిస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని అనేక సర్వేలతో పాటు ప్రపంచబ్యాంకు బృందం ఈ విషయాన్నే వెల్లడించింది. 28.08.2006 సోమవారం మధ్యాహ్నం దీపక్ దాస్ గుప్తా, రిచ్చెట్ వంటి ప్రపంచబ్యాంక్ ఆర్థిక నిపుణుల బృందం సంబంధిత అధికారులతో ఉన్నత స్థాయి సమీక్షా సమావేశం నిర్వహించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వీరు నిర్వహించిన సత్వర సర్వే ప్రకారం సగం మంది ఉపాధ్యాయులు పాఠశాలకు సక్రమంగా హాజరు కావడం లేదనీ, హాజరైన వారు సైతం తరగతులను సక్రమంగా నిర్వహించడం లేదనీ, ఇంకా ఒక్క అంకె కూడికలు చెయ్యలేని స్కూలు పిల్లలు 13%మంది వున్నారనీ, ఒక్క అంకె తీసివేతలు రాని వారు 12% తేలారనీ ప్రపంచ బ్యాంకు ప్రతినిధి బృందం పేర్కొంది. అయితే వీరి వ్యాఖ్యానాలతో సంబంధిత అధికారులు ఏకీభవించక, ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా చేపట్టిన “క్లిప్” (CLIP - Children's Language Improvement Programme) “పిల్లల భాషాభివృద్ధి కార్యక్రమం” “క్లాప్” (CLAP - Children's Learning Acceleration programme for sustainability) కార్యక్రమాల ద్వారా వీటని అధిగమిస్తున్నామని, మౌలిక సదుపాయాలను ఇతర అంశాలను కూడా పరిగణలోకి తీసుకోవాలని ఎదురుదాడి చేశారు. పాఠశాలల సంఖ్య విద్యార్థుల సంఖ్యకు తగ్గట్లుగా ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య లేదని, ఆర్థిక పరిమితులున్నప్పటికీ నియమకాలను కొనసాగిస్తున్నామని మన అధికారులు వాదించారు. విద్యారంగాన్ని మెరుగు పరుచుకోవడానికి ఉపాధ్యాయులకు లక్ష్యాలను నిర్దేశించి పనులు చేయించుకోవాలనే సూచనలను ప్రపంచబ్యాంకు ప్రతినిధి బృందం సూచించింది.

వీటన్నింటి దృష్ట్యా ఉపాధ్యాయ లోకం తమ బాధ్యతల్ని, వృత్తి ధర్మాన్ని విస్మరిస్తున్నారన్నది జగమెరిగిన సత్యం. అందుకు కారణాలు అనేకం. మొదట చెప్పుకోవలసింది సమాజంలో విచ్ఛలవిడిగా పెరిగిపోతున్న భౌతికవాద ధోరణి (Materialistic Tendency). దానివెంటే పెరుగుతున్న వినియోగపు మనస్తత్వం. ప్రస్తుత కాలంలో ‘అభివృద్ధి’ అన్నపదం కేవలం ‘ఆర్థికాభివృద్ధి’తో ముడివేయబడి వుంది. బౌద్ధిక రంగంలో, విలువల రంగంలో ఒక వ్యక్తి సాధించే ప్రగతి అభివృద్ధిగా పరిగణింపబడటంలేదు. ఈ విషయంలో వ్యక్తులు సాధిస్తున్న అభివృద్ధి డబ్బు సంపాదించడం చేతగానివారు, మానవవిలువలు, నైతిక విలువల కోసం ప్రాకులాడే ‘పనికిమాలిన పనిగా’ మాత్రమే చూడబడుతూ వుంది. సమాజంలో విస్తృతంగా వున్న ఈ అవాంఛనీయ భౌతికవాద, వినియోగవాద భావజాలంతో ఉపాధ్యాయుడు ప్రభావితం కావడంతో వృత్తిధర్మాన్ని నిర్లక్ష్యం చేస్తూ, సంపాదనా మార్గాలపై తనదృష్టిని సారిస్తున్నాడు.

ఎంత ఎక్కువ డబ్బు సంపాదిస్తే ఆ వ్యక్తి అంత గొప్పవాడిగా పరిగణించబడుతున్న ఈ సమాజంలో అంతంత మాత్రపు (అరకొర) ఆర్థిక సదుపాయాలున్న ఉపాధ్యాయ లోకం ఏ విలువలనైతే తాను పెంచి పోషించాలో వాటిని గాలికి వదిలేసి (Dominant) ఆధిక్యత స్రవంతి సమాజంలో పడి కొట్టుకు పోతున్నారు. అందుకనే చాలా మంది పాఠశాలల్లో సరిగా బోధించక ట్యూషన్లు పెట్టుకోవడం, ప్రైవేటు విద్యాసంస్థల్లో పనిచేయడం మనం గమనిస్తాం. కొందరైతే (తమవృత్తిపట్ల అంకితభావంతో పనిచేసే వారు దీనికి మినహాయింపు) ఏకంగా చీటిపాటల ఏజంట్లుగా, వడ్డీవ్యాపారులుగా మారి తమ వృత్తి ధర్మాలకు తర్వాతి ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు. మరి కొందరైతే ఏకంగా ప్రైవేటు పాఠశాలల్ని నెలకొల్పి తమలో దినదినాభివృద్ధి చెందుతున్న పెట్టుబడిదారీ మనస్తత్వాన్ని చాటుకున్నారు.

సమాజంలో ఉపాధ్యాయవృత్తికి గౌరవం లేకుండా పోతోందని చెప్పడం అతిశయోక్తికాదు. డాక్టర్, ఇంజనీరు, లాయర్, కలెక్టర్, పోలీసు అధికారి మొదలైనవి “ప్రతిష్టాత్మకమైన వృత్తులు”గా భావించి వారితో ఉపాధ్యాయులను పోల్చిచూసి ఉపాధ్యాయులు తక్కువ స్థాయి వారుగా చూడబడుతున్నారు. అక్రమ మార్గాలలో నల్లధనాన్ని కుప్పలు, తెప్పలుగా పోగు చేసుకోవడానికి అవకాశమున్న ఈ వృత్తుల వారితో ఉపాధ్యాయులను పోల్చి చూసే సమకాలీన సమాజ మనస్తత్వం ఉపాధ్యాయునిలో బాధ్యతారాహిత్యం పెంపొందిస్తూ అక్రమ ఆర్జనా పద్ధతులవైపు ఆలోచింపజేస్తూ వుంది.

ఉపాధ్యాయ వృత్తి పట్ల ఏ మాత్రం ప్రేమ, అంకితభావం, నిబద్ధత లేనివారు ఈ వృత్తిలోకి రావటం వలన ఈ వృత్తికి తీవ్రకళంకం కలుగుతోంది. వృత్తి దైవంగా భావించే వృద్ధతరం, వృత్తి నుండి రిటైర్డ్ కావడం, మిగతా ఏ రకమైన ఉద్యోగనియమకాలు లేని కారణంగా, ఇతర ఏ వృత్తుల్లో ప్రవేశించే అవకాశం లేకపోయిన వారు మాత్రమే తమ చిట్టచివరి ఆప్షన్ గా, అయిష్టంగానే ఈ వృత్తిలోకి వస్తున్నారు. పిజి, ఎంఫిల్, పిహెచ్ డిలు పూర్తి చేసిన వారు సైతం ఎలాంటి ఉద్యోగ అవకాశాలు లేక చివరగా మొక్కుబడిగా బిఇడి పూర్తి చేసుకొని ప్రాథమిక పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులుగా ఎంపికై, మారుమూల గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నియమితులై, గ్రామీణ ప్రాంత విద్యార్థులతో మమేకమై వారిస్థాయికి దిగి వారికి విద్యను బోధించలేక, ఈ చిన్న పల్లెటూరులో, ఈ చిన్నపిల్లలతో, నా జీవితాన్ని నాశనం చేసుకొనేందుకా నా ఈ ఉన్నత చదువు అనే ‘మధ్యతరగతి మనస్తత్వంతో’, మనసులో మధనపడుతూ వెళ్ళిపోయేందుకు

వేరే ఏ ఉద్యోగమురాక, అట్లని తాను నిర్వహిస్తున్న వృత్తికి పూర్తి న్యాయం చేయలేకున్నాడు. తనవృత్తి పట్ల, వృత్తి ధర్మంపట్ల ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చేలోపు కొన్ని సంవత్సరాలు జరిగి సమాజానికి జరగరాని నష్టం జరిగిపోతూ వుంది. ఇలా వృత్తిపట్ల గౌరవభావంతోని వారినల్లనే కొంతమంది మంచి ఉపాధ్యాయులకు కూడా అపవాదు వస్తోంది. వీరివల్లనే నోబుల్ ప్రొఫెషన్ గా పరిగణించే ఉపాధ్యాయ వృత్తి ఇగ్నోబుల్ ప్రొఫెషన్ గా (Ignoble Profession) మారిపోయింది. అంతకన్నా ముఖ్యంగా మన సమాజంలో డబ్బుకున్న ప్రాధాన్యత జ్ఞానానికి వుండడం లేదు. అందుకే మేధావి వర్గమంతా, తాముండాల్సిన అత్యవసరంగమైన విద్యారంగాన్ని, అధ్యాపక వృత్తిని కాదని, ధనార్జన మార్గాలు పుష్కలంగా వున్న పరిపాలనా రంగాలపై ఆకర్షింపబడుతూ, జ్ఞానాన్ని పంచి, జాతికి మరింత మంది మేధావులను అందించే అవకాశమున్న ఉపాధ్యాయ వృత్తికి చివరి ప్రాధాన్యతను ఇస్తున్నారు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో శాస్త్ర సాంకేతిక, కంప్యూటర్ పరిజ్ఞానాన్ని అందించే ఐ.ఐ.టిలోని అధ్యాపకులు పైతం ఎక్కువ డబ్బు సంపాదనా సౌలభ్య అవకాశాలున్న ప్రైవేట్ కంపెనీలపై ఎక్కువ మొగ్గు చూపుతూ వృత్తి ధర్మానికంటే డబ్బు సంపాదనకే ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారని నివేదికలు చెబుతున్నాయి.

నిర్ణేతుకమైన మన ప్రభుత్వ విధానాలు కూడా ఉపాధ్యాయులలో బాధ్యతారాహిత్యాన్ని పెంచిపోతున్నవి. అంటే విద్యార్థుల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్న చోట ఉపాధ్యాయుల్ని తగిన దామాషాలో నియమించకపోవడం, అట్లే పిల్లలు తక్కువగా ఉన్నచోట అవసరానికి మించి ఉపాధ్యాయులు ఉండడం, ఉపాధ్యాయుల బదిలీలు, పదోన్నతులు, క్రమబద్ధీకరణ వంటి కార్యక్రమాలకు తగిన నిర్ణీత, నిర్దిష్ట ప్రణాళికలేకపోవడం, వివిధ రకాల సర్వేలు, జన్మభూమి, ఆర్థిక గణాంకాల సర్వే మొదలగు బోధనేతర బాధ్యతలను ఉపాధ్యాయులపై బలవంతంగా రుద్దటం చేత ఉపాధ్యాయుల బోధనేతర కార్యక్రమాలను, వృత్తి ధర్మాన్ని ఏకకాలంలో నిర్వర్తించలేక పోతున్నారు. ఇది కూడా బాధ్యతారాహిత్యానికి దారితీస్తూ వుంది ఉపాధ్యాయవర్గంలో. ఇదిలా ఉండగా ఉపాధ్యాయ శిక్షణాప్రమాణాలు పూర్తిగా పడిపోయినవి. ఇందుకు కారణం ప్రభుత్వాలు ప్రజలకు నాణ్యమైన విద్యను అందించాల్సిన గురుతరమైన బాధ్యతనుంచి తప్పుకోవడం, ఫలితంగా విద్యను ప్రైవేట్ పరం చేయడం జరిగింది. ఇందులో భాగంగా ప్రైవేట్, ఆన్లైన్, మైనార్టీ, నాన్ మైనార్టీ విద్యా శిక్షణా సంస్థల ఏర్పాట్లకై అనుమతులను ఇబ్బడి మబ్బుడిగా ఇవ్వడం జరిగింది. ఎలాంటి వసతుల కాదుకదా, సరైన విద్యార్హతలు - అంటే సంబంధిత సబ్జెక్టులో ఎం.ఎ, ఎంయిడి లేక ఎమ్మెస్సీ, ఎంయిడి డిగ్రీలో 55% మించి ప్రతిభ వుండి NET, SLET గానీ ఉత్తీర్ణులైన వారినే అధ్యాపకులుగా నియమించాలన్న నిబంధనలు ఏ మాత్రం పాటించని వందల సంఖ్యలో ఉన్న కళాశాలల్లో చదవిన విద్యార్థుల నుంచి మంచి వృత్తి నైపుణ్యాలు, వృత్తిపట్ల అంకితభావంగల వారిని ఆశించడం సాధ్యం ఎలా అవుతుంది?

పైగా వైద్యవృత్తికి ఆరు సంవత్సరాలు, ఇంజనీర్ వృత్తికి నాలుగు సంవత్సరాలు, న్యాయవాదవృత్తికి ఐదు సంవత్సరాలు శిక్షణాకాలం వుండగా అదేమి చోద్యమో కానీ ఉపాధ్యాయ వృత్తి శిక్షణాకాలం కేవలం తొమ్మిది నెలలు మాత్రమే. అంటే ఉపాధ్యాయులు కేవలం తొమ్మిది నెలల్లో జ్ఞానాన్ని సంపాదించుకోగలరని భావిస్తున్నారు. ఇంకొందరైతే బోధనకు శిక్షణ అవసరం లేదని ప్రైవేట్ పాఠశాలల్లో కుప్పలు కుప్పలుగా పనిచేస్తూ వుంటారు. ఇది బోధన అనే నైపుణ్యం, శిక్షణ లేకపోయినా ఎవరైనా చేయవచ్చనే నీచమైన అభిప్రాయానికి నిలుపుబద్దం పడుతుంది.

విశ్వవిద్యాలయాలలో పనిచేసే అధ్యాపకులతో పోల్చుకుంటే వారికంటే అధికంగా శ్రమించే ఉపాధ్యాయుల జీతభత్యాలు చాలా తక్కువ. అట్లే

అభివృద్ధి చెందిన, అగ్రరాజ్యాల్లో ప్రాథమిక స్థాయి పాఠశాలల్లో పనిచేసే ఉపాధ్యాయుల జీతాలు చాలా ఎక్కువ. భావి భారత సాధానికి పునాదులను వేసే ప్రాథమిక పాఠశాలలో పనిచేసే ఉపాధ్యాయుల ఆర్థిక పరిస్థితి వారిని తీవ్రనిస్పృహకు గురి చేస్తుంది. ప్రభుత్వం కొత్తగా ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోకి ప్రవేశించే వారికి నెలసరి గౌరవేతనం 1200, 1500 రూ. మాత్రమే ఇస్తూ వారి శ్రమ దోపిడి చేస్తున్నది. ఇది వారిలో బాధ్యతా రాహిత్యాన్ని, వృద్ధి ధర్మం పట్ల నిర్లక్ష్యాన్ని కలిగేలా ప్రభుత్వమే చేస్తూ వుంది.

డాక్టర్లు అసమర్థులైతే కొందరి ప్రాణాలు మాత్రమే హరించగలడు. ఇంజనీర్ అసమర్థులైతే కొన్ని కట్టడాలు నేలమట్టమౌతాయి. కానీ ఉపాధ్యాయులు అసమర్థులైతే కొన్ని తరాలు నష్టపోతాయి అన్నవిషయం విస్మరించరాదు. అందువల్ల ఉన్న మానవ వనరులను దేశానికి కావలసిన విధంగా బాల్యశస్త్ర నుండి తీర్చిదిద్దే ఉపాధ్యాయవృత్తి ఎంతో ఉన్నతమైనది. జ్ఞాన రాహిత్యంతో నిర్జీవంగా తయారయ్యే సమాజానికి జ్ఞానపు ఊపిరి పోసేవారు ఉపాధ్యాయులు. మేధావులకు సామాజిక నిబద్ధత ఉంటుందని మాక్సిమ్ గోర్కీ చెప్పినట్లు తాముప్రజల పక్షాన నిలబడాలని, ఉపాధ్యాయులు గ్రహించాలి. ఉపాధ్యాయుడు నిత్యం చైతన్యం కల్గివుండి ఇతరుల్లో చైతన్యం కల్గించడానికి ప్రయత్నిస్తూ విలువలతో కూడిన సమాజ నిర్మాణానికి దోహదపడాలి.

అంటే ఉపాధ్యాయుడు పూర్తిగా భౌతికవాద, పూర్తి వినియోగవాద దృక్పథ ప్రవాహంలో సామాన్య ప్రజలమాదిరిగా కొట్టుకుపోకుండా నిలబడగలగాలి. బోధించేవారు ఇతరుల కంటే భిన్నంగా వుండాలి.

ఉపాధ్యాయుడు తలుచుకుంటే ఈ సమాజ స్వరూప స్వభావాలనే మార్చివేయగలరన్న యధార్థాన్ని వారు చిత్తశుద్ధితో గుర్తించాలి. అలాగే ప్రభుత్వం కూడా ఉపాధ్యాయుల్లోని బాధ్యతారాహిత్యాన్ని తొలగించి తరచూ వృత్తి ధర్మాన్ని గుర్తుచేస్తూ పర్యవేక్షణను అధికం చేస్తూ, లక్ష్యాలను నిర్దేశించి వారిచే విధిగా బాధ్యతల్ని నిర్వర్తించేలా వత్తిడిని కలిగించాలి. వృత్తి పట్ల విముఖత కల్గిన వారిని వృత్తి నుంచి విరమణను ప్రతిపాదించి పంపి వేయాలి. ముఖ్యంగా ఉపాధ్యాయులను బోధనేతర బాధ్యతల కబంధ హస్తాల నుండి విముక్తం గావించాలి. అంకితభావం గల ఉపాధ్యాయులను మాత్రమే ఆకర్షించేందుకు ఉపాధ్యాయ శిక్షణా కాలం కనీసం 3సంవత్సరాలకు పెంచాలి. దీనికోసం చట్టసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఉపాధ్యాయులందరినీ ఒకే గాట గట్టేయకుండా, మంచి ఫలితాలను సాధిస్తున్న, అంకిత భావంతో పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయులకు ప్రోత్సాహకాలను ఇస్తూ, బాధ్యతా రాహిత్యంతో విడుదలను విస్మరిస్తున్న వారిని కఠినంగా శిక్షించేందుకు అవసరమైన పర్యవేక్షక వ్యవస్థను రూపొందించాలి. నిజాయితీపరులైన అధికారుల నిరంతర పర్యవేక్షణలతోనే ఇది సాధ్యపడుతుంది. ఉపాధ్యాయుల ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరిచేందుకు వారి జీతాలను కనీసం కళాశాల అధ్యాపకుల జీతభత్యాలతో సమానంగా పెంచాలి.

అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా సమాజంలో ఉపాధ్యాయ వృత్తిపట్ల ప్రస్తుతమున్న తక్కువ భావం తొలగిపోవాలి. జ్ఞానం శక్తివంతమైనదని, జ్ఞానం కలిగివుండి ఇతరులకు పంచేవారు చాలా శక్తివంతులని సభ్యసమాజం గుర్తించాలి. జ్ఞానాన్ని, జ్ఞానులను గౌరవించుకోలేని సమాజం పగిలిన గాజువున్న చేయిలా తన్ను తాను గాయం చేసుకుంటుంది. ఉపాధ్యాయులు ఆత్మ విశ్వాసం కల వారైతే ఆత్మ విశ్వాసమున్న సమాజం తయారవుతుంది. ఆత్మవిశ్వాసమున్న ఉపాధ్యాయుడు ఉన్న సమాజం ప్రగతిశీలకంగా మారుతుందనడంలో సందేహం లేదు.

*

సరిహద్దులు దాటుతున్న సాల్వాజుడు

జూన్ 18న ఛత్తీస్‌ఘడ్ రాష్ట్రం బీజాపూర్ జిల్లా మద్దేడు వద్ద జరిగిన ఎన్‌కౌంటర్లో యిద్దరు మావోయిస్టులు మృతి చెందారు. వీరిలో ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లో జిల్లా కమిటీ సభ్యుడు (డి.సి.ఎం)గా పనిచేస్తున్న మల్లేష్ అలియాస్ కొంరయ్య ఒకరు. యితను కరీంనగర్ జిల్లా మంధని మండలం రచ్చపల్లి గ్రామానికి చెందినవాడు. ఇతను పదిహేను సంవత్సరాల కిందట విప్లవోద్యమంలో పనిచేయడానికి ఊరు విడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

మల్లేష్ చనిపోయిన విషయం రచ్చపల్లెలో ఉన్న అతని తల్లిదండ్రులు ఓదెలు - రాజవ్వలకు 19వ తేదీ సాయంత్రం అయిదుగంటలకు సమాచారం అందింది. మల్లేష్ శవాన్ని తీసుకరావడానికి తండ్రి, బంధువులు, గ్రామసర్పంచ్, ఎంపిటిసి సభ్యుడు అదేరోజు రాత్రి బయల్దేరి వెళ్ళారు. మొదట మంధని పోలీస్ స్టేషన్‌కు వెళ్ళి వాకబు చేసేశారు. అక్కడి పోలీసులు ఒక కానిస్టేబుల్‌ను తోడు యిచ్చారు. అతణ్ణి వెంట తీసుకొని ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లోని మద్దేడు పోలీస్ స్టేషన్‌కు వెళ్ళారు.

అప్పటికే శవం ఖననమైంది.

పోలీసులు రెండు శవాలను పాతిపెట్టిన స్థలాన్ని చూపెట్టి 'తప్పుకొని తీసకపోండి' అని చెప్పారు. అంతటితో ఆగకుండా బొంద తొవ్వాలంటే వీళ్ళ సాయం తీసుకోవాలి అని అక్కడ ఉన్న యువకులను చూపించి వెళ్ళిపోయారు. కాగా వాళ్ళు బొందతొవ్వి శవాన్ని తీసేందుకు పదివేలు యివ్వాలని డిమాండ్ చేశారు. మల్లేష్ బంధువుల దగ్గర అంత డబ్బులేదు. మూడువేలు యిస్తామని అన్నారు. దానికి ఆ యువకులు ఒప్పుకోలేదు.

"అయితే మేమే తొవ్వుకొని తీసకపోతాం" అని వీళ్ళన్నారు.

"తప్పండి చూద్దాం! ఎట్లా తీసకపోతరో" అని ఆ యువకులు బెదిరించారు.

అయినా చేసేదేముంది? వాళ్ళడిగినంత యివ్వడానికి డబ్బులేదు. ధైర్యంచేసి తప్పడం మొదలు పెట్టారు. శవం బైటపడింది.

వెంటనే ఆ యువకులు మల్లేష్ శవం కోసం వెళ్ళిన తొమ్మిది మంది కణతలకు తుపాకులు తీసి గురిపెట్టి చంపుతాం అని బెదిరించారు.

వీళ్ళు భయపడిపోయారు. ఈ తుపాకులేమిటి? ఈ బెదిరించడం ఏమిటి? ఎవరు వీళ్ళు? అర్థంకాలేదు.

"మేం సాల్వాజుడుం వాళ్ళం. నీ కొడుకు యిన్నేండ్లు ఏం చేసిండ్ తేల్సా! ఎంత మందిని చంపిండ్ తేలుసా?" అని మల్లేష్ తండ్రి డెబ్బైఅయిదేళ్ళ ఓదెలును కొట్టారు. ఆయన పడిపోయాడు. అంతటితో ఆగక వాళ్ళకు తోడుగా వెళ్ళిన గ్రామ సర్పంచ్‌ను, ఎంపిటిసి సభ్యుణ్ణి కూడ కొట్టారు. చనిపోయిన మల్లేష్‌ను, మావోయిస్టులను తిడుతూ, మిగతా వాళ్ళందరికీ తుపాకులు చూపి, కాల్చిపారేస్తాం అని బెదిరించారు. మల్లేష్ తమ్ముణ్ణి "పాగాకు పాట్లం తీసకరా" అని పురమాయించారు.

ఊరికి చాలా దూరం... పైగా తుపాను కావడం వల్ల బోరున వర్షం... పాగాకు పాట్లం తేకపోతే కాలేస్తారని వర్షంలో అంతదూరం పరిగెత్తి వెళ్ళి తెచ్చిచ్చాడు. మిగతావాళ్ళు వర్షంలో తడుస్తూ నిలబడ్డారు. శవం కోసం తీసిన గొయ్యి నీళ్ళతో నిండిపోతుందని, శవంనాని చెడిపోతుందని భయం ఒకపక్కయితే, సాల్వాజుడుం వాళ్ళు అడిగినంత డబ్బు యివ్వలేని నిస్సహాయత యింకోవైపు. భాష తెలియని ప్రాంతం, పరాయి రాష్ట్రం, నా అన్న సొంత మనిషి లేని పరిస్థితి. కన్నబిడ్డ శవాన్ని అనుమతి లేకుండానే పూడ్చేసి, దాన్ని తప్పి తెచ్చుకుందామంటే వీలు లేని దుర్మార్గం. ఆ బాధను అనుభవించవలసిందేగాని ఎవరైనా చెప్పగలరా? వర్ణించగలరా? అంతకుమించి సాల్వాజుడుం వాళ్ళు తమను ప్రాణంతో వదిలిపెడతారా? లేదా అనే భయం.

అయిన కన్నబిడ్డ శవం గదా! వదిలేసి రావడానికి వాళ్ళకు మనసు రాలేదు. ఛత్తీస్‌ఘడ్ పోలీసులు చూస్తున్నారేగాని సాల్వాజుడుం వాళ్ళను ఏమీ అనలేదు. అయినా శవాన్ని తెచ్చుకోవాలనే పట్టుదలతో సాల్వాజుడుం వాళ్ళ కాళ్ళవేళ్ళా పడ్డారు. తమ దగ్గర ఉన్న డబ్బుంతా పోగేసి వాళ్ళకు యిచ్చి శవాన్ని తీసుకొని బయల్దేరారు.

తిరిగి వచ్చేటప్పుడు, "మీరు వెంటనే యిక్కడి నుండి వెళ్ళిపోవాలి. యింకో శవం కోసం, ఎవరైనా వస్తే యిక్కడే పాతిపెడతాం. నక్కలెట్ల శవాలకోసం ఛత్తీస్‌ఘడ్ వచ్చే వాళ్ళందరినీ చంపేస్తాం. యిక్కడ సాల్వాజుడుందే రాజ్యం..." అని బెదిరించారు. యింత జరుగుతూ ఉంటే స్థానిక పోలీసులుగాని, స్పెషల్ పోలీసులుగాని నోరు మెదుపలేదు. 19వ తేదీ వెళ్ళినవారు 3 రోజులు సాల్వాజుడుం చేతిలో దెబ్బలు తిని, బెదిరింపులకు లోనై 22వ తేదీ తెల్లవారుఝాముకు కొడుకు శవంతో రచ్చపల్లి చేరుకున్నారు.

న్యగ్రామం నుండి వెళ్ళినవాళ్ళు మూడురోజులైనా తిరిగిరాకపోవడంతో గ్రామ ప్రజలు తీవ్ర ఆందోళనకు గురయ్యారు. స్థానిక పోలీస్ స్టేషన్‌లో వాకబు చేస్తే తెలియదన్నారు. మద్దేడు పోలీస్ స్టేషన్ నుండి సమాచారం కనుక్కోమంటే, అక్కడి నుండి ఏ సమాచారం రాలేదు. దాంతో మంధని పోలీస్ స్టేషన్ ముందు గ్రామస్తులు ధర్నాకు సిద్ధమయ్యారు. ఛత్తీస్‌ఘడ్ నుండి సమాచారం రాబట్టడానికి ప్రెస్‌వాళ్ళూ చాలా యిబ్బంది అయింది. అక్కడ ఎవరూ ఏమీ చెప్పరు. ఎప్పటికో శవంతోపాటు కుటుంబసభ్యులు బయల్దేరిన సంగతి విలేకర్లు తెలుసుకోగలిగారు.

పోలీసుకాల్పుల్లో చనిపోయిన మృతుల దేహాలను కుటుంబ సభ్యులకు గౌరవప్రదంగా అప్పగించాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు స్పష్టంగా పేర్కొంది. కొన్ని సార్లయినా శవాలకోసం వెళ్ళిన కుటుంబ సభ్యులను, బంధుమిత్రుల సంఘం వాళ్ళను అరెస్టు చేసి, వేధించి, బెదిరించినా, కోబ్రాల పేరుతో దాడి చేసి, వెళ్ళిన వారిని గాయపరిచినా యిక్కడ శవాల అప్పగింత జరుగుతుంది.

కాని ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లో సాల్వాజుడుందే రాజ్యం. ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లో జరుగుతున్న మారణహోమాన్ని సభ్యసమాజం ముక్తకంఠంతో నిరసిస్తుండగా, మరోవక్క యిట్లాంటి అకృత్యాలపై మక్కువ పెంచుకున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ పోలీసులు యిక్కడ కూడా సాల్వాజుడుం వంటి అరాచక సంస్థను ఏర్పాటు చేయాలని ఉవ్విళ్ళూరుతున్నారు. వరంగల్, కరీంనగర్ జిల్లాల్లో మావోయిస్టు వ్యతిరేక కమిటీల పేరిట సాల్వాజుడుం లాంటి సంస్థలను ఏర్పాటుచేసి ప్రదర్శనలు, ఊరేగింపులను నిర్వహించి ఆందోళనకర నినాదాలు యిచ్చారు. మావోయిస్టుపార్టీకి చెందినవారు ఎవరినైనా చంపితే వారి కుటుంబాలకు చెందిన వారిని చంపుతామని బహిరంగ ప్రకటనలు చేస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కూడా సాల్వాజుడుం లాంటి అకృత్యాలు చేయాలని పోలీసు యంత్రాంగం ప్రయత్నిస్తుంది.

ఈ వ్రమాదాన్ని అడ్డుకోవాలి. ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లోని సాల్వాజుడుంలకు వ్యతిరేకంగా, యిక్కడ పోలీసులు చేస్తున్న ప్రయత్నాలకు వ్యతిరేకంగా ఆందోళన ఉధృతం చేయాల్సి ఉంది.

*

యూనివర్సిటీల్లో నశిస్తున్న తాకిక విలువలు

* దుర్గం భాస్కర్

భారత రాజ్యాంగ ప్రవేశికలో 1976లో చేసిన 42వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా పొందుపరచిన 'తాకిక' అనే పదం మూలంగా భారతదేశం ఒక తాకికదేశమని చెప్పబడుతుంది. అసలు 'తాకిక' అనే పదానికున్న అర్థం ఏమిటి అని పరిశీలిస్తే... "ఏ ఒక్క మతాన్ని కూడా అధికార మతంగా ప్రకటించకుండా దేశంలోని అన్ని మతాలను సమాన దృష్టితో చూసేదే తాకికరాజ్యం". తాకిక రాజ్యంలో ఏ మతానికీ ప్రత్యేక హోదా, గుర్తింపు లేకుండా అన్ని మతాలు సర్వ సమానంగా ఉండి ప్రజలు ఎవరికీ నచ్చిన మతాన్ని వారు తమ ఇష్టానుసారం ఆచరించి మరియు ప్రచారం చేసుకునే స్వేచ్ఛను రాజ్యాంగంలోని ప్రాథమిక హక్కుల్లో భాగంగా ఉన్న 25వ అధికరణం స్పష్టం చేస్తుంది.

భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 28 ప్రకారం ప్రభుత్వ మరియు ప్రభుత్వ సహాయంతో నడిచే ప్రైవేటు సంస్థలు (ఎయిడెడ్), కార్యాలయాలు, విద్యాసంస్థలు, యూనివర్సిటీలు మొదలగు వాటిలో ఎటువంటి మతపరమైనటువంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టకూడదు. ఒకవేళ ఎవరైనా మతపరమైన కార్యక్రమాలు చేపట్టినట్లైతే అది రాజ్యాంగ మౌలిక లక్ష్యమైన తాకికత్వ మనుగడకే ప్రమాదం వాటిల్లే అవకాశం ఉంది.

యూనివర్సిటీల్లోని విద్యార్థులు సమాజంపై సంపూర్ణ అవగాహనతో, ప్రపంచంలో జరిగే పరిణామాలను పరిశీలిస్తూ, సమాజంలోని ప్రధాన సమస్యలకు పరిష్కార మార్గాలను కనుగొనే దిశగా పరిశోధనలు సాగించి దేశ అభివృద్ధిలో తమ వంతు పాత్రను పోషించాలనేది యూనివర్సిటీల మౌలిక లక్ష్యం.

మన రాష్ట్రంలో పరిశీలిస్తే ఉస్మానియా, కాకతీయ, వెంకటేశ్వర మరియు ఇతర యూనివర్సిటీలలో మతపరమైన కార్యక్రమాలు చేపడుతూ యూనివర్సిటీల మౌలిక లక్ష్యాలను దెబ్బతీస్తున్నారు. పరిశోధనలు చేయాల్సిన స్థానే, ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దుకునే స్థానంలో మతం పేరుతో, మూఢవిశ్వాసాల పేరుతూ బి.జె.పి. అనుబంధ విద్యార్థి సంఘం అయిన ఏబిఎఫ్ ఆర్ఎస్ఎస్లు సంయుక్తంగా గణేష్ ఉత్సవాలను, క్రిష్ణాష్టమి లాంటి పండుగలను నిర్వహిస్తున్నారు. (ఆర్.ఎస్.ఎస్) రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్ వారు ఏకంగా యూనివర్సిటీలో హిందూ మత శిక్షణా తరగతులనే నిర్వహిస్తున్నారు.

ప్రధానంగా, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో ఉన్నతాధికారుల అండలో మతపరమైన కార్యక్రమాలు నిరాటంకంగా కొనసాగుతున్నాయి. అఖిల భారతీయ విద్యార్థి పరిషత్ (ఎబిఎఫ్) అనే హిందూ మతోన్మాద సంస్థకు చెందిన విద్యార్థులు గణేష్ ఉత్సవాల పేరిట విద్యార్థుల నుండి బలవంతంగా చందాలు వసూళ్ళు చేసే దండాలకు పాల్పడుతూ లక్షలాది రూపాయలు అక్రమంగా సంపాదిస్తున్నారు. చందాలు ఇవ్వని విద్యార్థులపై దౌర్జన్యాలకు పాల్పడుతూ తోటి విద్యార్థుల జీవితాలతో చెలగాటమాడుతున్నారు. యూనివర్సిటీలోని అన్ని హాస్టళ్ళలో గణేష్ విగ్రహాలను ప్రతిష్ఠించి పూజా కార్యక్రమాల పేరిట విద్యార్థులను బలవంతంగా పూజలు చేయాలని ఒత్తిడి తెస్తున్నారు. ఇతర మత విద్యార్థులను మనోవేదనకు గురిచేసి వారి విశ్వాసాలను, మనోభావాలను దెబ్బతీస్తూ ఇతర మత విద్యార్థులను భయభ్రాంతులకు గురిచేస్తున్నారు. ఇది తాకికత్వ ఉల్లంఘన కాదా?

గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి గంపెడాశతో యూనివర్సిటీల గడపతొక్కి తల్లిదండ్రుల ఆశయాలను, కలలను నిజం చేయాలనే

కృతనిశ్చయంతో వచ్చిన విద్యార్థుల జీవితాల్లో ఏబిఎఫ్ ఆర్ఎస్ఎస్ విద్యార్థి గూండాలు మతం పేరిట రెచ్చగొడుతూ సాధారణ విద్యార్థుల భవిష్యత్తును అధికారం చేస్తున్నారు. పోటీ పరీక్షలకు ప్రేరేపక విద్యార్థులకు చదివే స్వేచ్ఛ లేకుండా అకడమిక్ వాతావరణాన్ని చెడగొడుతున్నారు. దీనివల్ల తీవ్ర మనోవేదనకు గురయ్యే సాధారణ ఆదివాసీ, దళిత బహుజన విద్యార్థులు తిరుగబడుతున్నారు. మతోన్మాద విద్యార్థులు ఒకవైపు, సామాజిక న్యాయ, వామపక్ష తాకిక భావాలుగల విద్యార్థులు ఒకవైపు ఉండి అప్రకటిత భావజాల యుద్ధం చేస్తున్నారు. ఇరువర్గాల వారు ఘర్షణ పడి భౌతికదాడులకు గురౌతున్నారు. లా అండ్ ఆర్డర్ సమస్య తలెత్తి ఖాకీల బూట్ల చప్పుళ్ళ మధ్య విద్యార్థులు బిక్కుబిక్కుమంటూ గడుపుతున్నారు.

ఏబిఎఫ్ గూండాలు ఆగడాల వెనుక కొంతమంది అగ్రకుల హిందూ మతోన్మాద ప్రాఫెసర్లు, మేధావులు ప్రత్యక్షంగాను, పరోక్షంగాను తమవంతు ఆర్థిక, హార్థిక సహాయ సహకారాలను అందిస్తూ ఆదివాసీ, దళిత, బహుజన, మైనారిటీ విద్యార్థులపై దాడులకు ఉసిగొల్పుతున్నారు అనేది బహిరంగ రహస్యమే. విద్యార్థులందరినీ కుల, మత, జాతి, లింగ వివక్షలేవి లేకుండా, సమానంగా చూసి పాఠాలు బోధించాల్సిన చోట కొంతమంది అగ్రకుల ప్రాఫెసర్లు పనిగట్టుకొని తమ ఆధిపత్యాన్ని కాపాడుకోవడానికై ముఠాలను పెంచి పోషిస్తున్నారు. మతం కోసం అధ్యాపకులే నైతిక విలువలకు తిలోదకాలిచ్చి తమ అగ్రకుల భావాల్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు.

2004వ సంవత్సరం సెప్టెంబర్లో గణేష్ ఉత్సవాల సందర్భంగా కావేరి హాస్టల్లోని ఆదివాసీ, దళిత, బహుజన, మైనార్టీ విద్యార్థులంతా ఏకమై గణేష్ విగ్రహం ప్రతిష్ఠించడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ మొట్టమొదటగా బలమైన ఉద్యమం లేవదీశారు. రాజ్యాంగాన్ని అమలు పరచాలనే వాదనతో సంబంధం లేకుండా, వాస్తవాలు పరిశీలించకుండానే రంగంలోకి దిగిన పోలీసులు సంస్కృతీ, సంప్రదాయాలను గూర్చి మాట్లాడుతూ మతోన్మాద విద్యార్థులకు వత్తాసు పలికారు. యూనివర్సిటీల్లో మతపరమైన కార్యక్రమాలకు ఏ విధంగా అనుమతి ఇచ్చారు అని రిజిస్ట్రార్ ప్రా.ముత్తారెడ్డిని నిలదీసిన విద్యార్థులపై పోలీసులచే లారీచార్జి చేయించి, అరెస్టులు చేయించి, అక్రమ కేసులు బనాయించి జైళ్ళపాలు చేశారు. ఎందుకంటే ప్రా.ముత్తారెడ్డి (రిజిస్ట్రార్) కూడా మతోన్మాద అగ్రవర్ణ హిందువే కదా! రాజ్యాంగాన్ని అమలు పరచాల్సిన చోట తమ భావజాల ఎజెండానే రాజ్యాంగంగా చేసి యూనివర్సిటీ విద్యార్థుల మీద రుద్దడం ఎంతవరకు సబబు? ఉన్నతాధికారులు, పాలకవర్గాలు కూడా అగ్రవర్ణాలకు చెందినవారు కావడంచేతనే ఇంత బహిరంగంగానే రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనకు పాల్పడుతున్నారనేది వాస్తవం కాదా?

అయితే 2005, 2006వ సంవత్సరాల్లో గణేష్ ఉత్సవాలను ఏబిఎఫ్ విద్యార్థి సంస్థతో పాటు ఇతర రాజకీయ పార్టీల అనుబంధ సంస్థలైన ఎన్ఎస్యుఐ మరియు టిఆర్ఎస్ఎల్ లకు చెందిన విద్యార్థులు కూడా పోటా పోటీగా అవకాశవాదంగా భావించి తమ బలాన్ని పెంపొందించడానికి, ఇదే ఆదనుగా భావించి చందాల వసూళ్ళు కార్యక్రమాలకు పాల్పడుతున్నారు. అకడమిక్ వాతావరణాన్ని చెడగొట్టి ఆధ్యాత్మిక భావనలపై మనసు మళ్ళిస్తూ విద్యకు దూరం చేస్తున్నారు. వారి బంగారు భవిష్యత్తుతో చెలగాటమాడుతుంటే యూనివర్సిటీ

(మిగతా 32వ పేజీలో...)

మాధవ్ను మట్టుపెట్టాలనే లక్ష్యంతోనే కాల్చిచంపారు అదుపులోనికి తీసుకునే ఉద్దేశ్యం లేదు

నిజనిర్ధారణ నివేదిక :

23-7-2006న ఉదయం పాలుట్ల, నెక్కంటి మధ్యన ఉన్న అటవీ ప్రాంతంలోని “కొడవటిలంక” కొండపై జరిగిన ఎన్కౌంటర్ సంఘటనకు సంబంధించిన వాస్తవాలను సేకరించడానికి ఆరుగురు సభ్యులతో కలిసి ఎపిసిఎల్సీ వెళ్లింది. మూడు రోజులు (25,26,27 తేదీల్లో) అటవీ ప్రాంతంలోని నెక్కంటి, పాలుట్లలలో ఉన్న బెంచులను, సుగాలీలతో కలిసి మాట్లాడింది 26వ తారీఖున సంఘటనా స్థలాన్ని పరిశీలించింది. హెలిపాడ్ కోసం చెట్లను నరకడానికి వెళ్లిన గ్రామస్తులను, శవాలను కొండమీది నుండి మోయడానికి వెళ్లిన గిరిజనులను కలిసింది. గాయాలతో తప్పించుకుని పారిపోతూ మావోయిస్టులు కలిసిన పశువుల కాపరులతో మాట్లాడింది. నిజనిర్ధారణ కమిటీ సేకరించిన సమాచారం ఆధారంగా ఈ క్రింది అభిప్రాయాలను తెలియజేస్తున్నాం.

సంఘటనా స్థలం : యర్రగొండ పాలెం మండలంలోని మారుమూల ప్రాంతం దట్టమయిన అడవి, కొండలు, వాగులు, లోయలతో ఉంది. సంఘటనా స్థలాన్ని గిరిజనులు కొండవటిలంక కొండగా పిలుస్తారు. సంఘటనా స్థలం నుండి 15కి.మీ. వాయువ్య దిశగా పాలుట్ల గ్రామం, పడమర దిశగా 10కి.మీ. దూరంలో నెక్కంటి గ్రామం (చెంచుపెంట) ఆగ్నేయ దిశగా 10 కి.మీ. దూరంలో దారుబయలు పెంట, 10 కి.మీ. దూరంలో ఈశాన్య దిశగా పల్లబయలు పెంట ఉన్నాయి. సంఘటనా స్థలానికి వెళ్ళాలంటే ఎత్తైన కొండలు, వాగులు దాటి వెళ్ళాలి. అడవి మార్గాలను బాగా తెలిసిన వ్యక్తులు, ఆ ప్రాంతంలో బాగా పరిచయం ఉన్నవారికే కొడవటిలంక ప్రాంతం చేరడానికి వీలవుతుంది.

నిజనిర్ధారణ కమిటీ అతి కష్టంతో కొడవటిలంక (సంఘటనా స్థలం) చేరుకుంది. సంఘటనా స్థలంలో దాదాపు 25 కిలోల స్టోరు బియ్యం, వంట సామాగ్రి, చింపివేసి చిందరవందరగా పడేసిన ఉన్న కిట్ బ్యాగ్లు ఉన్నాయి. పాచిపోయిన అన్నం, రెండు పొయ్యిల మీద అన్నం, పప్పు తయారు చేసుకోవడానికి ఏర్పాట్లు కనిపించాయి. వీటితోపాటు 15 అన్నం పల్లీలు, మంటల్లో పడేసిన మరో 5 ప్లేట్లు ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా పుస్తకాలు, 2004లో జరిగిన మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ జిల్లా స్టేషరీ సమావేశాల రిపోర్టులు కనిపించాయి. సంఘటనా స్థలంలో రక్షణ కోసం నాలుగు సెంట్రీ పోస్టులు ఏర్పాటు చేసుకున్నట్టు గమనించాం.

సంఘటనా స్థలం పరిశీలిస్తే అక్కడ రాష్ట్ర స్థాయి సమావేశం జరిగినట్టు లేదు. బహుశా రాజకీయ తరగతులు నిర్వహించడానికి లేదా జిల్లాలకు సంబంధించి సమీక్షా సమావేశం అయి ఉంటుంది. 70 నుండి 80 మంది మావోయిస్టులు సమావేశం అయ్యారనడాని చెప్పడానికి వీలులేదు.

ఎదురు కాల్పుల సంఘటన

మావోయిస్టు పార్టీ రాష్ట్ర కార్యదర్శి మాధవ్తో పాటు యితర నాయకులు ఉన్నారని పక్కా సమాచారంతోనే గ్రేహౌండ్స్ దళాలు వారిని మట్టుబెట్టాలనే లక్ష్యంతోనే 8 మంది కాల్చి చంపారు. కాల్పులు జరిగిన తర్వాత గాయపడి పారిపోతూ పశువుల కాపరులతో కలిసి మాట్లాడిన సమాచారం ప్రకారం సంఘటనా స్థలంలో 10నుంచి 12 మావోయిస్టులు ఉన్నట్టు, ఉదయం 7-30గం.-8గం. మధ్యలో కాల్పులు జరిగినట్టుగా స్థానికులు చెప్పారు. కొంతమంది కాలక్యత్యాలు తీర్చుకోవడానికి, మరికొంతమంది వంట ఏర్పాట్లలో ఉన్నట్టు చెప్పారు. సెంట్రీలు కూడా

తమ తమ స్థానాల్లో ఉన్నట్టు కనిపించడం లేదు. ఎందుకంటే సెంట్రీ పోస్టుల దగ్గర ఎలాంటి రక్తపు మరకలు కనిపించలేదు. హెలిపాడ్ దగ్గర మాత్రమే రక్తపు మరకలు కనబడ్డాయి. పెద్దనిమ్మి చెట్టు దగ్గర ఉన్న మావోయిస్టులను పోలీసులు కాల్చారని అనిపిస్తుంది. ఆ చెట్టుకు బుల్లెట్ గుర్తులు స్పష్టంగా కనిపించాయి. వంట చేసుకునే ప్రదేశంలో మరో రెండు చెట్లకు బుల్లెట్ మార్కులు వున్నాయి. మావోయిస్టులకు, పోలీసులకు మధ్య హోరాహోరీ కాల్పులు జరిగి ఉంటే చాలాచోట్ల ఆ ప్రాంతంలో బుల్లెట్ గుర్తులు కనిపించేవి. విడిది చేసిన దళాన్ని మూడు వైపుల గ్రేహౌండ్స్ దళాలు చుట్టుముట్టి కాల్పులు జరపడం వలన 8 మంది మావోయిస్టులు చనిపోయారు. మావోయిస్టుల వైపు నుండి నామమాత్రం ప్రతిఘటన ఉండటానికి అవకాశ, ఉంది. పెద్ద ఎత్తున చుట్టుముట్టిన గ్రేహౌండ్స్ దళాలను ఎదుర్కోవడానికి 10 నుంచి 12 మావోయిస్టులకు సాధ్యంకాదు. 8 మంది మావోయిస్టులు చనిపోగా ముగ్గురు గాయాలతో పారిపోయారని తెలిసింది. కొంతమంది తప్పించుకొని ఉండవచ్చు. గ్రామస్తులు చెప్పిన సమాచారం ప్రకారం గ్రేహౌండ్స్ బలగాలు సంఘటనకు మూడు రోజులకు ముందుగానే అడవిలోకి ప్రవేశించి సంఘటనా స్థలానికి చేరుకున్నాయి. దీన్ని బట్టి పథకం ప్రకారమే గ్రేహౌండ్స్ దళాలు చుట్టుముట్టి కాల్పులు జరిపారు.

ఎపిసిఎల్సీ మృతి చెందిన మావోయిస్టుల శవాలను భద్రపరిచి నిపుణులైన డాక్టర్లచే శవపరీక్ష నిర్వహించాలనీ, బంధువులకు శవాలను అప్పజెప్పాలని హైకోర్టులో రిటి పీటీషన్ వేశాయి. హైకోర్టు సానుకూలంగా స్పందించి ఎపిసిఎల్సీ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు బోస్ గారు, మృతుల బంధువులు ఇద్దరి సమక్షంలో శవపరీక్ష నిర్వహించాలనీ హైకోర్టు ఆదేశించింది. కాని శవపరీక్షను పూర్తిగా పరిశీలించే డాక్టర్లు కల్పించలేదు. శవాలను భద్రపరిచే ప్రయత్నం చేయకుండా ఉద్దేశ్యపూర్వకంగానే ఆలస్యం చేసి శవాలను కుళ్లిపోయే విధంగా పోలీసులు వ్యవహరించారు.

రాష్ట్రంలో ఇటీవల కాలంలో బూటకపు ఎన్కౌంటర్ల సంఘటనలో ఎక్కువ మంది చనిపోతున్నారు. మృతుల్లో మహిళల సంఖ్య గణనీయంగా ఉంది. రాజశేఖర రెడ్డి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత కూడ బూటకపు ఎన్కౌంటర్లు విచ్చలవిడిగా కొనసాగుతున్నాయి. ఇప్పటికి 250 మంది వరకు ఎన్కౌంటర్లలో చనిపోయారు.

ఒక వైపు శాంతి భద్రతలకోసం ఎన్కౌంటర్లు తప్పవని జానారెడ్డిగారు, బాధాకరం అని ముఖ్యమంత్రి చెప్పడం, మరోవైపు విచ్చలవిడిగా పోలీసులు మావోయిస్టులను మట్టుబెట్టడం ప్రభుత్వ ద్వంద్వ వైఖరిని ఎపిసిఎల్సీ తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నది. శాంతి భద్రతలకోసం మనుష్యులను చంపడం రాజ్యాంగం, చట్టం ఒప్పుకోదు. సంఘటనాస్థలంలో హైదరాబాదు నుండి పుల్లారెడ్డి స్వీట్స్ ప్యాకెట్లు, బిర్యానీలు తెచ్చుకుని తినిపడేసిన ప్యాకెట్లు కనబడ్డాయి. అంటే విచ్చలవిడిగా చంపి ఆనందపడే విధంగా పోలీసులకు ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం ఎలా ఉందో అర్థమవుతుంది. దీనికితోడు ఆక్సెలరీ ప్రమోషన్లు ఇవ్వడంతో పోలీసులు పథకాలు వేసి, వెంటాడి, వేటాడి మావోయిస్టులను మట్టుబెడుతున్నారు.

ఈ సంఘటనా స్థలానికి శవపంచనామా చేయడానికి రెవిన్యూ (మిగతా 32వ పేజీలో...)

తెలుగు భాషా సంరక్షణ - మరో కోణం

* ఎన్. సోమశేఖర శర్మ

తెలుగు భాష మరణశయ్యపై వుందని దాన్ని సంరక్షించుకోవల్సి ఉందని గత కొద్దినెలలుగా తెలుగు భాషాభిమానులు విపరీతంగా వాపోవడం మనం చూస్తునే ఉన్నాం. అయితే, ఈ ఆవేదన తమిళభాషకు కేంద్రప్రభుత్వం ప్రత్యేక స్థాయి నిచ్చినప్పటి నుండే మొదలయ్యిందనే వాస్తవాన్ని గమనించాలి. 'తమ భాషకు' యిచ్చిన గౌరవ పురస్కారాలు, వాటి వెంట వచ్చే ఆర్థిక లబ్ధి యివన్నీ మనకు లేదనే దుగ్ధ యిందులో కన్నుడుతుందిని చెప్పడం అసమంజసం కాదేమో? 'తెలుగుభాష'ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మరీ ముఖ్యంగా విద్యాశాఖ నిర్లక్ష్యం చేస్తుండటం ఈ మధ్యకాలంలోనే జరుగుతున్న విషయం కాదనేది నగ్న సత్యం. అయితే, తెలుగుభాష తన ప్రాధాన్యతను తెలుగు గడ్డలోనే పోగొట్టుకొనడానికి కారణాలు, కేవలం విద్యాశాఖ నిర్లక్ష్యంలో, లేక తల్లిదండ్రుల, విద్యార్థుల అనాసక్తిలోనో వెదికితే చాలదు. యేదైనా తన ప్రాధాన్యతను పెంచుకోవడానికి లేక పోగొట్టుకోవడానికి తగిన కారణాలు ఆనాటి ఆర్థిక, సామాజిక మూలాలలో చూడాల్సి ఉంది.

నిజమే, ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో తన కార్యకలాపాలను తెలుగు భాషలో నడపడంలేదు. అయినా దీన్ని గురించి పట్టించుకున్న భాషాభిమానులుకాని, అధికార భాషా ప్రతినిధులుగాని (ఎబికె లాంటి వాళ్ళు మినహాయించు) యింతవరకు లేరు. ఎబికె లాంటి వాళ్ళు ఈ మధ్యకాలంలో చేస్తున్న కృషి ప్రభుత్వంపై యేమాత్రం ప్రభావం చూపడం లేదు. ప్రభుత్వాన్ని నిందించడం కన్నా, అసలు విద్యార్థులు, తల్లిదండ్రులు తెలుగు భాషపట్ల మొగ్గుచూపకపోవడానికి కారణాలేమిటో మనం పరిశీలించాలి.

వారలా ప్రవర్తించడానికి కారణాలేమిటి అని మరింత నిశితంగా, లోతుగా పరిశీలిస్తే, మనం కేవలం రాష్ట్ర పాలకుల ఆర్థిక విధానాలనేగాక, కేంద్రప్రభుత్వం ఆర్థిక విధానాలను, అది విద్యారంగంపై, ఉద్యోగావకాశాలపై చూపిస్తున్న ప్రభావాల్ని విశ్లేషించాల్సి ఉంటుంది.

1990ల తర్వాత పి.వి.నరసింహారావు, మన్మోహన్ సింగ్ ప్రవేశపెట్టిన నూతన ఆర్థిక విధానాలు, సమాజంలోని అన్ని రంగాలలో పెనుమార్పులు తెచ్చాయి. ఎగువ మధ్యతరగతికి, సంపన్న వర్గాలకు మరింత మెరుగైన అవకాశాలు కల్పించగా, దిగువ మధ్యతరగతి, పేద ప్రజానీకంను చావుదెబ్బతీస్తున్నాయి. వ్యవసాయ రంగం పూర్తిగా దెబ్బతినగా, పారిశ్రామిక రంగం కూడా కుంటి నడక సాగించింది. ఇక అభివృద్ధి చెందింది సేవా రంగం మాత్రమే. విద్యానంతులకు ఉపాధి అవకాశాలు కేవలం సేవారంగమే సమరూపే పరిస్థితి ఏర్పడింది. సామ్రాజ్యవాద సంస్థలకు చౌకగా హాల్ లను సమరూపే 'ఇన్ఫోసిస్' సత్యం, విప్రో లాంటి సంస్థల జోరు యెక్కువయింది. దాంతో, 'జ్ఞాన సముపార్జన' కన్నా, 'కమ్యూనికేషన్స్ స్క్వీల్స్' అవసరం యేర్పడింది. పై సంస్థలు చేస్తున్న ఊడిగం అమెరికా, బ్రిటన్ లాంటి దేశాల సంస్థలకు కాబట్టి ఆంగ్లభాషలో ప్రావీణ్యత పొందిన వారికే ఉద్యోగాలు ఉన్నాయి. దీంతో విద్యార్థులు, తల్లిదండ్రులు ఆంగ్లభాగ పట్ల మోజు చూపడం మొదలైంది.

దేశీయ, ప్రాంతీయ పరిశ్రమలు ఉపాధి కల్పించకపోవడం, విదేశీ

గుత్త పెట్టుబడిదారీ సంస్థలు, దళారీ ఏజెన్సీలలో పని లభ్యం కావడం - ఈ రెండు కారణాల వల్ల 'తెలుగు భాష' మాత్రమే కాదు, ప్రాంతీయ భాషలన్నీ నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నాయనేది వాస్తవం.

'భాష' కూడ ఒక పరికరం, వాహకం లాంటిది. కాలానుగుణంగా ఆ పరికరం మారకపోతే దాని ఉపయోగం తక్కువవుతుంది. భాషాభిమానులు ఎంత బాధపడినా, ప్రజలు మౌలికంగా కోరేది తొలుత ఉపాధి, జీవనభృతి. మనమెంత మన సంస్కృతి, భాషల గురించి గొప్పలు చెప్పినా, అది కడుపునిండినవాని తలకెక్కుతుందేమోగాని కడుపు భాళిగా ఉన్నవానికి సంతృప్తినివ్వదు. ఈ చేదు వాస్తవాన్ని మనం ఎంత త్వరగా గ్రహిస్తే అంత మంచిది.

పై వాస్తవాల్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని మనం విద్యారంగాన్ని పరిశీలిస్తే పాఠశాలల్లో 'మార్కుల' సంపాదనకిస్తున్న ప్రాధాన్యతలు వెయ్యోవంతు కూడా విద్యార్థి సమగ్రవికాసాభివృద్ధి కన్నుద్దలేదని విదితమవుతున్నది. మార్కెట్ కు అవసరమైన సరుకులుగా విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దే పరిశ్రమలే నేటి విద్యాసంస్థలు. దీనికి ఎవరిని నిందించాలి. 'విద్య' కేవలం సామాజిక అవసరాలకేకాక వ్యక్తి జీవనోపాధికి ఉపయోగపడాలి. విద్య వ్యక్తిలోని సృజనాత్మక శక్తులను వెలికితీసి వాటికి మెరుగులు దిద్ది, అవి సమాజ ప్రగతికి, వ్యక్తి వికాసానికి తోడ్పడాలని అందరం అనుకుంటాం. కాని నేటి వ్యవస్థ వ్యక్తి వాదానికి, మార్కెట్ కరణకు దోహదం చేసేదిగా ఉన్నప్పుడు వ్యవస్థలో అంతర్భాగమైన విద్యారంగం మరో విధంగా ఉంటుందని ఎలా ఊహించగలం. పాలక వర్గాల ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా ఆర్థిక విధానాలు రూపొందినపుడు, వాటికి అనుగుణంగా మిగతా రంగాలు పనిచేయక తప్పదనేది చేదు వాస్తవం.

అంటే ప్రాంతీయ భాషాభివృద్ధికి దోహదం చేసే అవకాశాలు ఈ వ్యవస్థలో మృగ్యమయ్యాయని చెప్పవచ్చు. మనిషికి ఉపాధి, జీవనభృతి కల్పించనిది ఏదైనా సరే గతంలో అది ఎంత ప్రాధాన్యత కలిగిఉన్నా దాని అవసరం తీరాక కనుమరుగవుత తప్పదు. అయితే భాష కేవలం భృతికల్పన కల్పించే పరికరంగా చూడటం యాంత్రిక దృక్పథమౌతుందేమో. నేడున్న పరిస్థితులలో విద్యార్థులకు, తల్లిదండ్రులకు తెలుగుభాషపట్ల ప్రయోజనాలు కన్పించడం లేదనేది చేదు వాస్తవం. ఇది భాష విషయంలోనే కాక క్రీడల విషయంలోనూ మనకు కనిపిస్తుంది. నేటి పోటీ ప్రపంచంలో కేవలం మార్కులు విద్యార్థి ప్రతిభకు కొలమానం అవుతుంటే అలాంటి ప్రతిభే వారికి ఉపాధికల్పిస్తుంటే క్రీడలు, లలిత కళలు, సాహిత్యం ఎవరికి కావాలి. ఇక్కడ 'సెంటిమెంట్స్' పనిచేయవు. బతుకుదెరువు ముఖ్యమవుతుంది. అయితే ఇక్కడ కూడా లాభపడేవాళ్ళు మధ్యతరగతికి చెందినవాళ్ళు. ముఖ్యంగా మన కులసమాజంలో అగ్రవర్ణస్తులే నేటి మార్కెట్ కు కావలసింది. విద్యార్థి చదివిన సజ్జెష్టుపై సమగ్ర అవగాహన కాదు, ధారాళంగా ఆంగ్లం మాట్లాడే ప్రతిభ, మరియు ముఖ్యంగా ఏ అమెరికన్, బ్రిటీష్ యాసతో మాట్లాడితే మరిన్ని మెరుగైన అవకాశాలు.

ఇలాంటి స్థితిలో మన భాషను మనం సంరక్షించుకోవడం కోసం కేవలం భాషాసంస్కృతుల ఔన్నత్యం గురించి, దాని ప్రాచీనత గురించి

(మిగతా 32వ పేజీలో...)

పార్లమెంటరీ మార్గమే పరిష్కారమా?

* కాశీం

4 ఆగస్టు 2006న 'తుపాకి గొట్టమే పరిష్కారమా?' అనే వ్యాసం చదివాక నాలుగు మాటలు రాయాలనిపించింది. ఈ వ్యాస రచయిత పరకాల పట్టాభి రామారావు పాత్రికేయులు కూడా. వ్యాసమంతా పాత్రికేయుడు రాసినట్లు లేదు. సి.పి.ఎం. పార్టీనాయకుడు రాసినట్లు ఉంది. పాత్రికేయులకు రాజకీయ అభిప్రాయాలు ఉండవచ్చు. కాని వ్యాసంలో పాత్రికేయుడు కనిపించకూడదనేది జర్నలిజంలోని ప్రాథమిక సూత్రాలలో ఒకటి. అట్లే పాత్రికేయుడు రాసిన వ్యాసంలో పాఠకుడికి అనేక సందేహాలు వస్తే అది మంచి వ్యాసం కాదని కూడా జర్నలిజంలో చెబుతారు.

అలా ఈ వ్యాసం చదివినప్పుడు పాఠకుడిగా నాకు కొన్ని సందేహాలు కలిగాయి.

1. బెంగాల్, కేరళలలో కమ్యూనిస్టులు దేశానికి ఆదర్శవంతమైన రీతిలో భూసంస్కరణలు అమలు జరుపగలిగారు. దున్నేవానికి భూమి అన్నది ఆచరణలో సాధించి చూపారని రచయిత రాశారు. బెంగాల్, కేరళలలో మొత్తం భూమి ఎంత? దానిలో ఎంత శాతం పేదలకు పంచిపెట్టారనేది చెప్పగలిగి ఉంటే కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాలు ఎంత ఆదర్శవంతంగా ఉన్నాయో అర్థమయ్యేది. ఎందుకంటే భూసంస్కరణలు అమలైతే కలకత్తా నడివీధుల్లో గ్రామాల నుంచి వలసవచ్చిన వేలాది మంది కూలీలుగా బ్రతుకీడ్చడం, ధనవంతుల్ని రిక్షాల్లో కూర్చోబెట్టుకొని లాగటం ఇంకా ఎందుకుందనే ప్రశ్నవస్తుంది.

2. ముప్పై సంవత్సరాల నక్సలైట్ ఉద్యమం ప్రజలకు ఏమి చేసిందని రచయిత ప్రశ్నించారు. జమీందారీ పద్ధతి రద్దు, భూస్వాముల ఆగడాలు ఆగిపోవటం, పేద, దళిత వర్గాలు తలెత్తుకొని తిరిగి ఆత్మగౌరవం పొందటం, గిరిజనులకు 1/70 చట్టం రావటం నక్సలైట్ ఉద్యమం వలననే సాధ్యమందని న్యాయంగా ఈ రాష్ట్ర కేబినెట్ మంత్రి ఎం.సత్యనారాయణరావు ఎన్నోసార్లు ప్రకటించి ఉన్నారు. ఇక మేధావులు, బుద్ధిజీవుల అభిప్రాయాలు ఉండనే ఉన్నాయి. మనిషిగా జీవించలేని ఆదివాసుల జీవితాలలో పెనుమార్పు తీసుకొచ్చి మేము మనుషులమేననే ఆత్మగౌరవం వారికి కల్పించింది పార్లమెంటరీ కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కావు. ప్రత్యామ్నాయ అభివృద్ధి నమూనాను దేశానికి చేసి చూయిస్తున్న ఆదివాసుల వెనుక నక్సలైట్ పార్టీల కృషి ఉందనే విషయం ఈ పాత్రికేయుడికి తెలియకపోవటం ఆశ్చర్యమేస్తుంది. పులిచింతల ప్రాంతంలో నక్సలైట్లు ప్రజలకు పంచిన భూమికి పట్టాలు ఇవ్వాలా? వద్దా? అనే సందిగ్ధంలో ప్రభుత్వం ఉన్నట్లు పత్రికలలో పతాక శీర్షికలుగా వచ్చాయి. పాత్రికేయుడికి పత్రికా వార్తలు కూడా తెలియవా?

3. పార్లమెంటరీ మార్గమే సర్వరోగ నివారిణి అన్నారు. మరి యాభై ఏండ్లు ఉభయ కమ్యూనిస్టులు పార్లమెంటరీ మార్గంలోనే ఉన్నారు. బెంగాల్, కేరళ కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎందుకు వ్యాపించలేదు. పైగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒకప్పుడు ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా ఉన్నవాళ్లు ఇప్పుడు పాత్తులు పెట్టుకుంటే తప్ప చట్టసభలలో కాలుపెట్టలేని స్థితి ఎందుకు వచ్చింది. దీనిని పెరుగుదలనే అందామా? ఇంకోవైపు నక్సలైట్ లో ప్రారంభమైన ఉద్యమం 13 రాష్ట్రాలకు విస్తరించి 170 జిల్లాలలో కోట్లాది ప్రజలపై ప్రభావం వేసిందని కేంద్రప్రభుత్వమే ప్రకటించింది. దీనిని ఏమందా? నక్సలైట్లతో చర్చలు చేస్తామని అనటం కాంగ్రెస్ పార్టీ 2004 ఎన్నికలలో గెలువటానికి రెండో కారణమని రామచంద్రమూర్తి నాలుగు రోజుల క్రితం తన సంపాదకీయంలో రాశారు. నక్సలైట్ల వెంట ప్రజలులేందే ఇలా రాశారా?

4. దేశాల, సమాజాల విప్లవదశ పరిస్థితుల గురించి నక్సలైట్లకు సరైన అవగాహన లేదన్నారు. ఏ పరిస్థితులలో దేశంలో విప్లవాలు వస్తాయో ఒకటి

రెండు మాటలలోనైనా చెప్పివుంటే బాగుండేది. ఈ మాట ఈ దేశంలో పార్లమెంటరీ కమ్యూనిస్టులు యాభైఏండ్ల నుంచి చెబుతూనే ఉన్నారు. దేశంలో నాలుగుకోట్ల నిరుద్యోగం, వేలాది మంది ఆకలిచావులు, అత్యాచారాలు, కొద్దిమంది చేతులలో భూకేంద్రీకరణ, సామ్రాజ్యవాదుల దోపిడి, కరెంటు చార్జీల పెంపునకు వ్యతిరేకంగా అంగన్ వాడీ వర్కర్ల జీతాల పెంపుకోసం జరిగిన పోరాటాలపై పాలకవర్గాలు తుపాకి ఎక్కు పెట్టాయి. కనీస ప్రజాస్వామిక హక్కులను గౌరవించని పాసిస్టు ప్రభుత్వాలు పాలిస్తున్నాయి. రైతులు చేనేత కార్మికులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. గిరిజనులు కన్నపిల్లలను ఆకలికి చంపుకోలేక అమ్ముకుంటున్నారు. ఇంతకంటే విప్లవకర పరిస్థితి ఏముంటుంది? మన ప్రయత్నం లేకుండానే విప్లవకర పరిస్థితి దానంతట అదే వస్తుందా?

5. ఇక నేపాల్ మావోయిస్టులను ఆదర్శంగా చూపుతున్నారు. ప్రస్తుతం మావోయిస్టు పార్టీ ప్రజాస్వామ్యం కోసం చేస్తున్న ప్రయత్నాలే ఆదర్శమవుతాయా? గత దశాబ్దంగా చేసిన సాయుధ పోరాటం ఆదర్శం కాకుండా పోతుందా? ఆ సాయుధ పోరాటం లేకుండానే ప్రతిపక్షాలు మావోయిస్టులతో చేతులు కలిపాయా?

6. కలకత్తా క్యాంపస్ లో ఎస్.ఎఫ్.ఐ., ఎ.ఐ.ఎస్.ఎఫ్.లాంటి విద్యార్థి సంఘాలు ఇతర విప్లవ విద్యార్థుల కరపత్రాలు, వాల్ పోస్టర్లు ఎందుకు చింపేస్తున్నారు. ఆ సంఘాల నాయకులపై దాడులెందుకు చేస్తున్నారు. వామపక్షపాలనలో కూడా ఇట్లాంటి అప్రజాస్వామిక వాతావరణం ఎందుకుంది? ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సి.పి.ఎం. కార్యకర్తలు చాలా గ్రామాల్లో గణేష్ ఉత్సవాలు జరుపుతున్నారు. ఇదేరకమైన మార్క్సిజం? రచయిత ఉద్దేశం ప్రకారం మావోయిస్టులు కూడా వీళ్లతో కలిసి గణేష్ నిమజ్జనంలో పాల్గొనాలా?

చివరగా అందరూ నమూనాగా చెబుతున్న బెంగాల్ లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ కూటమి ఆర్థిక సంస్కరణలను అందరిలాగే ఎందు ఆహ్వానిస్తుంది? దేశంలోని బడా పెట్టుబడిదారులకు భూమినెందుకు కేటాయిస్తుంది? 47వేల ఎకరాల వ్యవసాయ భూమిని పారిశ్రామిక సంస్థలకు అప్పగించింది బెంగాల్ ప్రభుత్వం. ఇండోనేషియాకు చెందిన సలీం గ్రూపు అనే బహుళజాతి సంస్థకు 12,500 ఎకరాల భూమిని సేకరిస్తున్నారు. ప్రత్యేక ఆర్థిక మండళ్ళను ఏర్పాటు చేయటానికి కలకత్తా చుట్టూ 150 కిలోమీటర్ల వరకు రైతులను గెంటేస్తున్నారు. హుగ్లీ జిల్లా సింగూరు ప్రాంతంలో టాటా మోటార్స్ సంస్థ కోసం 1,014 ఎకరాల భూమిని కేటాయించారు. దీని వలన ఐదు వేల మంది చిన్న, సన్నకారు రైతులు సారవంతమైన భూముల్ని కోల్పోయి రోడ్డున పడతారు. ఇంకా టౌన్ షిప్లు, ఫుడ్ పార్కులు, నాలెడ్జ్ సిటీకోసం వేలాది ఎకరాల భూమిని సేకరిస్తున్నారు. ఇది ఏ రకమైన రైతు పక్షపాత ప్రభుత్వమో రచయితే చెప్పాలి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకుల బంధువులు పెట్టుబడిదారుల అవతారం ఎందుకు ఎత్తారు? మావోయిస్టులు కూడా వీళ్లతో కలిసి అధికారాన్ని పంచుకొని కమ్యూనిస్టు పెట్టుబడిదారులు కావాలా? ఇట్లా రాస్తూ పోతే మీ దృష్టిలో గొప్పదనిపించిన మార్గం మరొకరి దృష్టిలో అనిపించకపోవచ్చు. కాబట్టి పాత్రికేయులుగా ఒక మార్గాన్ని పైకెత్తి మరో మార్గాన్ని కించపర్చకూడదు. ఎందుకంటే పార్లమెంటరీ కమ్యూనిస్టు నాయకులు పార్టీ డబ్బులతో విలాసాలు అనుభవిస్తుంటే విప్లవపోరాటంలో ప్రజల కోసం సర్వస్వాన్ని త్యాగం చేస్తున్న వారు ఉన్నారు. వారి త్యాగాన్ని అవమానించకూడదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీలు, వారి మేధావులు ఆచరణలో బూర్జువా పార్టీల కంటే ఎక్కువగా నక్సలైట్లను తిట్టి వారిది ఆర్థిక, సామాజిక పోరాటమని చివరలో నాలుగు మాటలు చెప్పటం ఇటీవల ఫ్యాషన్ అయింది. ప్రభుత్వం చేసే ఎన్ కౌంటర్లను విమర్శించిన నోటితోనే నక్సలైట్లను హింసను కూడా బహిరంగంగా ఖండించటమంటే అంతిమంగా పాలకవర్గాలకు మేలు చేయటమే అవుతుంది. ఈ రచయిత కూడా చివరకు అదే పనిచేశాడు. *

ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ అంటే ఇదేనా?

ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ అనే ప్రజాస్వామ్య రూపానికి తరచూ భంగపాటు తప్పదు.

ప్రభుత్వం తన అభిప్రాయానికి ఆమోదం కూడగట్టుకోవడానికి, తన అభిప్రాయమే ప్రజాభిప్రాయంగా చెలామణి చేసుకోవడానికి 'పబ్లిక్ హియరెన్స్' అనే తతంగాన్ని పూర్తి చేస్తూ ఉంటుంది. అది కూడా లేకుండా, తాననుకున్నదే చేసుకుంటూపోవడానికి చట్టాలు వొప్పుకోక పోవడం, ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియలు అనుమతించకపోవడం అనే అనివార్యత ప్రభుత్వాలకు ఎదురవుతూ ఉంటుంది. ఈ అనివార్యత రూపసంబంధమైందే కావడం వల్ల, ఎలాగోలా ఆ తతంగాన్ని పూర్తి చేయడం అలవాటయిపోయింది. నల్గొండ యురేనియం ప్రాజెక్టు విషయంలో, పులిచింతల ప్రాజెక్టు విషయంలో అది ఎట్లా వ్యక్తమయిందో గుర్తు చేసుకుంటే చాలు.

అంత వరకే అయితే రాయలసీమ మురానాయకుల ప్రత్యేకత ఏమున్నది? అందునా రాష్ట్రాన్ని ఏలుతున్న పాలెగాడి సాంతరాజ్యంలో సహజంగానే ఆయన కీర్తిప్రతిష్టలకు తగినట్టుగానే సెప్టెంబర్ 10న కడపజిల్లా తుమ్మలపల్లెలో యురేనియం ప్రాజెక్టు మీద ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరిగింది. రూపసంబంధమైన ప్రక్రియల కట్టుబడి ఉండాలనే నియమాల్ని కూడా పాలకులు పాటించకపోవడం తరచూ చూస్తూంటాం. ఈ పట్టింపు లేకపోవడం రాయలసీమలో తనదైన పద్ధతిలో ఉండటమే విశేషం. నిజానికి విశేషం కూడా ఏమీ కాదుగాని, పాలెగాళ్ళు పాటించే 'ప్రజాస్వామ్యానికి' ప్రభుత్వాధికారం కూడా తోడైతే ఎంత వికృతంగా, జాగుప్సాకరంగా ఉంటుందో తుమ్మలపల్లెలో బైటపడింది.

యురేనియం ప్రాజెక్టు తుమ్మలపల్లె, మబ్బుచింతలపల్లె, భూమయ్యగారి పల్లె, రాచకుంట పల్లె అనే నాలుగు గ్రామాల భూభాగానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదన. వాస్తవానికి ప్రాజెక్టు వచ్చాక తలెత్తే సమస్యలు అంతవరకే పరిమితం కాదు. అది వేరే చర్చ. కనీసం ఆ గ్రామాల ప్రజల ఆమోదం లేకుండా ప్రాజెక్టు రావడానికి వీలేదు. వాళ్ళ అభిప్రాయాలు తెలుసుకోవడం అనే తతంగంలో కూడా వై.ఎస్. కుటుంబం దశాబ్దాలుగా తనకు అలవాటైన ప్లాక్స్ పద్ధతులనే పాటించింది. జిల్లా కలెక్టర్ మొదలు అధికారగణాన్నంతా తమ చెప్పుచేతుల్లో ఉంచుకోవడం రాజకీయ నాయకులందరికీ అలవాటే. రాయలసీమలో యిది మరీ వికృతంగా ఉండటమూ సహజమే. అంతకు మించి ప్రజల మధ్య పరస్పర వ్యతిరేకతలను, ఉద్రిక్తాలను రెచ్చగొట్టడంలో, ఒకరిమీదికి మరొకరిని ఉసిగొల్పి దాడి చేయించడంలో ప్లాక్స్ నిష్ఠులకు అలవాటయిన పద్ధతులను రాజశేఖరరెడ్డి, ఆయన సోదరుడు వివేకానంద రెడ్డి యిక్కడ కూడా అమలుచేశారు.

ఉదయం పదిగంటలకు పబ్లిక్ హియరెన్స్ కాగా, తుమ్మలపల్లెకు రావలసిన మిగతా మూడు గ్రామాల ప్రజలు అక్కడికి చేరుకోవడానికి ముందే పులివెందుల నుండి తరలించిన జనం వేదిక ముందు భాగమంతా ఆక్రమించేశారు. కడప నుండి బయల్దేరిన యురేనియం ప్రాజెక్టు వ్యతిరేక కమిటీ సభ్యులు, బైటి ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన పర్యావరణ శాస్త్రవేత్తలు మబ్బుచింతలపల్లె మలుపు దగ్గరికి రాగానే పోలీసులు అడ్డుకుని వాహనాలన్నీ తనిఖీ చేశారు. పది, పదిన్నర సమయానికి ప్రజాసంఘాల వాళ్ళు, తక్కిన గ్రామాల ప్రజలు తుమ్మలపల్లె చేరుకొనే సరికే కలెక్టర్ కార్యక్రమం మొదలుపెట్టేందుకు సిద్ధమై ఉన్నారు. గ్రామంలో ఒక చివర చాలా యిరుకు

ప్రదేశంలో పెద్ద వేదిక ఎదురుగా రెండు, మూడు షామియానాలు ఉన్నాయి. అక్కడంతా 'యురేనియం ప్రాజెక్టు కావాలి' అనే బ్యానర్లు, ప్లేకార్డ్స్ పట్టుకున్న జనం కిటకిటలాడిపోయారు. అసలు తుమ్మలపల్లె మొగదాల నుండి వేదికదాకా దారిపాడవునా 'యురేనియం ప్రాజెక్టు రావాలి'. 'అభివృద్ధి జరగాలి' అనే గోడరాతలు, బ్యానర్లతోపాటు, 'యురేనియంను వ్యతిరేకించే వాళ్ళను తరిమికొట్టండి' అనే రాతలు కూడా ఉన్నాయి.

'యురేనియం ప్రాజెక్టు మాకొద్దు....' అంటూ నినాదాలిస్తూ గ్రామస్తులు వేదిక దగ్గరికి వెళ్ళేసరికి అప్పటికే అక్కడ చేరిపోయినవారు ఎదురు నినాదాలు యిస్తూ బ్యానర్లు, ప్లేకార్డులు ఎత్తి చూపడంతో ఉద్రిక్త వాతావరణం ఏర్పడింది. వేదిక ముందు, ఎడం వైపు అంత యురేనియం కావాలనే జనమే. ఆ యిరుకు ప్రదేశంలో కార్యక్రమంలో మాట్లాడాల్సిన చాలామంది దూరంగానే ఉండిపోవాల్సి వచ్చింది. ప్రాజెక్టు కావాలనే వాళ్ళలో తుమ్మలపల్లె గ్రామస్తులు కూడా ఉన్నారు. ఆ ఊరి వాళ్ళు అప్పటికే కొందరు భూములు అమ్ముకున్నారు. మిగతావాళ్ళు సిద్ధంగా ఉన్నారు. అందువల్లనే ప్రభుత్వం ప్రజాభిప్రాయ సేకరణకు తుమ్మలపల్లెను ఎంపిక చేసుకుంది. వాళ్ళెందుకు అమ్ముకున్నారు? అనేది వేరే విషయం. మిగతా గ్రామాల వాళ్ళు వ్యతిరేకిస్తున్నారని ముందే తెలుసుకొబట్టి, తుమ్మలపల్లె వాళ్ళు, పులివెందుల పరిసర గ్రామాల నుండి దించినవాళ్ళు ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ అనే తతంగాన్ని దురాక్రమించేలా చేయడంలో వైఎస్ కుటుంబం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం సఫలమయ్యాయి.

ప్రాజెక్టు కావాలి... వద్దా అనే నినాదాల మధ్య కలెక్టర్ గారి తొలిపలుకులకు అంతరాయం ఏర్పడినా, మళ్ళీ పుంజుకొని 'యురేనియం ప్రాజెక్టు విషయంలో కొందరికి అపోహలున్నాయి. వాటిని యుసిఐఎల్ తరపున నివృత్తి చేస్తా'రని యురేనియం కంపెనీ ఆఫీసర్ ను మాట్లాడమని ఆహ్వానించారు.

అంటే, కొన్ని నెలల నుండి యురేనియం ప్రాజెక్టు విషయంలో ప్రజాసంఘాలు, ప్రజలు చెప్పున్న అభ్యంతరాలన్నిటికీ కలెక్టర్ అపోహలని కొట్టిపారేశారు. 'ప్రాజెక్టు తేవాలని నిర్ణయం తీసేసుకున్నాం, మీకేమైనా అపోహలుంటే తీరుస్తాం... అదీ, యుసిఐఎల్ వాళ్ళు తీరుస్తారు...' అనే పద్ధతిలో కలెక్టర్ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ సమావేశాన్ని ప్రారంభించారు. పూర్తి స్థాయి సమాచారం అందించి, సమస్య గురించి అవగాహన కలిగించి, సందేహాలన్నీ తీర్చి, ఆ తర్వాత ప్రజల అభిప్రాయాలు స్వచ్ఛందంగా బైటికి వచ్చేలా చూచి వాటిని బట్టి నిర్ణయించడం మాత్రమే ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ అవుతుంది. కానీ కలెక్టర్ ప్రజల తరపున ఉన్న అధికారిగా కాకుండా యుసిఐఎల్ వ్రతినిధిగా, ఎలాగైనా యురేనియం ప్రాజెక్టు తీసుకురావాలనుకుంటున్న వై.ఎస్. కుటుంబంగొంతుతో మాట్లాడారు.

యుసిఐఎల్ ఆఫీసర్ 'దేశం అభివృద్ధి చెందాలంటే....' అని మొదలుపెట్టి సుమారు గంటసేపు మాట్లాడారు. అదంతా వారు విడుదల చేసిన 165 పేజీల నివేదికలో ఉన్న సమాచారమే. ఆ నివేదిక మీదనే యురేనియం వ్యతిరేక ఐక్యవేదిక సహేతుకంగా అనేక అనుమానాలను, అభ్యంతరాలను ఎప్పటినుండో వ్యక్తం చేస్తూ వచ్చింది. అవేవీ పట్టించుకోకుండా ఇంగ్లీషు నివేదికలోని విషయాలనే తెలుగు - ఇంగ్లీషు కలగలిపి, గొట్టు సాంకేతిక పరిభాషలో చదువరులకు కూడా అర్థం కానట్టు మాట్లాడారు. ఒకటి, రెండు, మూడు.... అని ప్రజాసంఘాలు లేవనెత్తిన ప్రజాజీవిత, పర్యావరణ సంబంధమైన సమస్యలు ఏవీ ఆయన ప్రసంగంలో

చోటుచేసుకోలేదు. దాంతో భవిష్యత్తులో యురేనియం బారిన పడాల్సిన జనాలకు ఆవేశం వచ్చి యురేనియం వద్దు... వద్దు... అని నినాదాలు చేశారు. మధ్యలో కలెక్టర్ జోక్యం చేసుకొని 'ప్రాజెక్టు వద్దు అనుకునేవాళ్ళు తమ అభిప్రాయాలను కూడా నివేదిక మీద చెప్పవచ్చు. అది కూడ రికార్డు చేస్తాం...' యింఛుమింఛు యివే వాక్యాలను పదేపదే వల్లించారు. అంటే ప్రాజెక్టు వద్దనేవాళ్ళ అభిప్రాయాలు రాసుకుంటారు, తాము ముందే నిర్ణయించుకున్నట్టు ప్రాజెక్టును తీసుకొనివస్తారు. రాజకీయనాయకులైతే ఏమోగాని కలెక్టర్లాంటి అధికారులకు - తర్వాత ఏం చేసినా, ఎట్లా చేసినా - అంత నిస్సిగ్గుగా వ్యవహరించడం ఎట్లా సాధ్యమయిందా? అని విస్మయం కలిగింది.

యిదంతా అయ్యేసరికి పన్నెండు దాటింది.

అప్పుడు 'ప్రజల అభిప్రాయాలు' అనే అసలు అంకం మొదలైంది. ప్రజలు అంటే ప్రజాప్రతినిధులుగదా. వాళ్ళ అభిప్రాయాలే, నిర్ణయాలే ప్రజలవి అవుతూ ఉంటాయి. స్థానిక ఎంపిటిసి సభ్యులు గ్రామపంచాయితీ సర్పంచ్లు, సభ్యులు ఎంపిక చేసినవారు అప్పటికే కొందరు వేదిక మీద ఉన్నారు. వాళ్ళు ఒకరివెంట ఒకరు వచ్చి యురేనియం కావాలి, రావాలి... అని వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డిని కీర్తించి, ఈ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందాలంటే... అని ముగించారు. కొంచెం ఎక్కువ తక్కువలుగా యింఛుమింఛు అందరూ ఒకే ప్రసంగ పాఠం చెప్పారు. స్థానిక గ్రామ పంచాయితీ, ఎంపిటిసి సమావేశాలు ఏకగ్రీవంగా యురేనియం రావాలని తీర్మానాలు చేసినట్టు కూడా కొందరు ప్రకటించారు.

వీళ్ళు మాట్లాడుతున్నంతసేపు వేదిక ముందు భాగాన్ని ఆక్రమించిన వాళ్ళు ఆ ప్రాంతం దద్దరిల్లిపోయేలా ప్లేకార్డులు పట్టుకొని లేచి చిందులు వేస్తూ యురేనియం కావాలి, రావాలి... అని నినాదాలు, అరుపులు, ఈలలు. కలెక్టర్ ఉత్సాహంగా అప్పటికే తనదగ్గర ఉన్న జాబితా నుండి ఒకరి తర్వాత ఒకరి మాట్లాడానికి పిలుస్తుంటే, వేదిక మీద మొదటి నుండి కూచుని ఉన్న వివేకానందరెడ్డి, తులసిరెడ్డి చిద్విలాసంగా సభను పరికించసాగారు.

వేదికకు దూరంగానూ, కుడిపక్కనా ఉండి యురేనియంను వ్యతిరేకిస్తున్న స్థానిక గ్రామాలవాళ్ళు ఎదురు నినాదాలకు దిగారు. వేదికపైపు వచ్చే ప్రయత్నం చేశారు. ఘర్షణ మొదలైంది. మధ్యలో యురేనియం వ్యతిరేక ఐక్యవేదిక నాయకులు వేదికమీదికిపోయి సభ ఏకపక్షంగా జరుగుతోందని, సవ్యంగా జరపాలని కలెక్టర్ కు చెప్పినా ప్రయోజనం లేకపోయింది. 'స్థానికులు అయిపోయాక మీకూ అవకాశం యిస్తాం అన్నారు. స్థానికులంటే అప్పటికే సిద్ధం చేసినవాళ్ళన్నమాట. కలెక్టర్ ఆ పాటి మర్యాద పాటించగలడుగాని మురానాయకులు ఎగదోసిన గూండాలకు ఏ గౌరవ మర్యాదల పట్టింపు ఉంటుంది? వేదిక మీద, పక్కన ఉన్న వై.ఎస్.మనుషులు ఐక్యవేదిక నాయకులతో అమర్యాదగా వాదనకు దిగారు.

ఈ లోగా సభావేదిక ముందు ఘర్షణ ఎక్కువకావడం, బైటి ప్రాంతాల ప్రజలు, స్థానిక గ్రామస్తుల మీదికి దాడికి దిగి పక్కన ఉన్న గుట్టల మీదికి పారదోలారు. వెంటబడి రాళ్ళు విసిరారు. పోలీసులు రంగప్రవేశం చేయడానికి అనుకూల సన్నివేశం తయారై ఉన్నది. కాబట్టి, స్థానికేతరుల దాడికి, రాళ్ళదెబ్బలకు పారిపోతున్న వాళ్ళ మీదికి పోలీసులు లారీలు పుచ్చుకొని బయల్దేరారు. స్థానికేతరుల రాళ్ళు డ్రెస్ గాలరీ దగ్గర నిలబడ్డ ప్రజాసంఘాల వాళ్ళ మీదికి కూడా వచ్చాయి.

ప్రజాభిప్రాయ సేకరణను బహిష్కరిస్తున్నట్టు నినాదాలిచ్చుకుంటూ ఐక్యవేదిక సభ్యులు తప్పించుకొని బైటికి వచ్చారు. ఈ గందరగోళంలో ఎలాగోలా సత్యలక్ష్మి, బాలగోపాల్, సజయ వేదిక

మీదికి వెళ్ళి నివేదిక తయారీ దగ్గర్నుండి, సమావేశ నిర్వహణదాకా తమ అభ్యంతరాలు చెప్పి బహిష్కరిస్తున్నట్టు ప్రకటించి, రికార్డు చేసుకోమని చెప్పి వచ్చేశారు.

స్థానికేతరుల రాళ్ళ దాడికి, పోలీసుల ప్రతాపానికి తప్పించుకున్న స్థానికగ్రామస్తులు (తుమ్మలపల్లె మినహా) ఆ తర్వాత గ్రామమైన మబ్బుచింతలపల్లె రోడ్డుమీద గుమిగూడి - యింకో గంటదాకా సజావుగా గూండాలు, ప్రాజెక్టు అనుకూలర అభిప్రాయాలు సేకరించుకొని ఆ దారిన వస్తున్న కలెక్టర్ ను, వివేకానందరెడ్డిని, యుసిఐఎల్ వాళ్ళను - అటకాయించి 'మాకు మాట్లాడే అవకాశం యివ్వలేదు, మా ఊళ్ళలో మళ్ళీ మీటింగ్ పెట్టండి, మాకు యురేనియం వద్దు...' అని గొడవకు దిగారు. రాళ్ళు విసిరిన స్థానికేతరుల వాహనాల మీదికి పోయారు. పోలీసులు అందర్నీ సురక్షితంగా తప్పించగలిగారు.

* * *

మామూలుగా అయితే భిన్నాభిప్రాయం చెప్పేవాళ్ళు అక్కడికి రాకుండానే పోలీసుల ద్వారా అడ్డుకొని తమ పని తాము సజావుగా జరుపుకోవడం ప్రభుత్వాలకు తెలిసిన ఒక పద్ధతి. యిది ప్లాన్ స్పాన్ సంస్థానం కాబట్టి, తమదైన పద్ధతుల మీదనే వై.యస్.కుటుంబం ఎక్కువగా ఆధారపడినట్టుంది. అవసరమైతే ఎట్లాగూ పోలీసులు ఉంటారు అనే పద్ధతి యిది. ఈ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ ఆ తరహా నమూనాలో భాగం. స్థానికేతరులను తరలించి అనుకూల నినాదాలు యిప్పించి, మాట్లాడించడం, ప్రాజెక్టు సంబంధిత గ్రామాల్లో ఒక గ్రామం వాళ్ళు పొలాలు అమ్ముకోవడానికి సిద్ధమయ్యారు కాబట్టి వాళ్ళను చేరదీసి మిగతా గ్రామాల వాళ్ళ మీదికి ఉసిగొల్పడం - ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరిగినట్టు ఉండాలి, ఎక్కువసేపు సజావుగా జరిగి భిన్నాభిప్రాయాలు బైటికి రావడానికి అవకాశం లేకుండా చేయాలి కాబట్టి అనుకూల బృందాన్ని తామే అల్లరికి దించి, అవతలి వాళ్ళను రెచ్చగొట్టి, అక్కడికి చాలక రాళ్ళు విసిరి దాడిచేసి, రసాభాసయ్యాక పోలీసులు చేయిచేసుకొని అవతలి పక్షం అంతా వెళ్ళిపోయాక, ఈ మొత్తంతో ఏ సంబంధం లేకుండా 'ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ' పూర్తి చేశామని ప్రకటించుకోవడం అల్లరి చేయడానికి, దౌర్జన్యం చేయడానికి తమ మనుషుల్ని తరలించడం యిదంతా ఫ్యాక్షనిస్టులు, ముఖ్యంగా కడపలో పాలెగాళ్ళకు ఎప్పటినుండో వస్తున్న సంప్రదాయం.

విశేషం ఏమంటే మబ్బుచింతలపల్లె తదితర గ్రామాల వాళ్ళకు 'వై.యస్' తరహా గొడవల్లో, ఆ కుటుంబం కోసం అల్లర్లకు దిగిన చరిత్ర ఎంతో కొంత ఉన్నదట. యిప్పుడు వాళ్ళే తమ జీవితాలకోసం, పిల్లల జీవితాలకోసం యురేనియం ప్రాజెక్టు వద్దని వై.యస్ కుటుంబ నిర్ణయాలకు నిరసనగా గొంతు విప్పాల్సి వచ్చింది, అదే తరహా దాడులకు, బెదిరింపులకు తామూ గురికావాల్సి వచ్చింది. ఏదేమైనా బహుశా ఆ ప్రాంతంలో మొట్టమొదటిసారి యురేనియం వై.యస్ పాలనకు వ్యతిరేకంగా రాజుకుంది. దీన్ని ఎంతవరకు నిలబెట్టగలం అనేది అందరికీ పరీక్ష.

ముగింపు ఏమంటే - ఐక్యవేదిక ప్రజాభిప్రాయ సేకరణను బహిష్కరించినా, గ్రామస్తులు మా ఊళ్ళలో మళ్ళీ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరపాలని డిమాండ్ చేసినా... కలెక్టర్ మాత్రం ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ పూర్తయిందని, సంబంధిత గ్రామస్తులు ప్రాజెక్టుకు సముఖంగా ఉన్నారని నివేదిక పంపిస్తున్నట్టు ప్రకటించారు. తుమ్మలపల్లెలో జరిగిన తీరు గురించి హైదరాబాద్ లో ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డిని విలేకర్లు అడిగితే, ఆయన తనకే సాధ్యమైన చిద్విలాసంతో ఎలా చూశారో టీ.వీల్స్ అందరూ గమనించే ఉంటారు.

*

నా దృష్టిలో 20వ శతాబ్దంలో ఆసియా ఖండపు బౌద్ధ చరిత్రలో యిప్పటికీ చాలా ప్రాముఖ్యం ఉన్నది. వారు ధాయిలాండ్ను చెందిన బుద్ధదాస ఓర్డు, భారతావనిలో బాబాసాహెబ్ అందేద్యూర్. వీరిద్దరూ నిజమైన మహా బౌద్ధ ఓర్డులు. చాలామంది పాశ్చాత్య పండితులు బుద్ధదాస ఓర్డును రెండవ నాగార్జునునిగా పరిగణిస్తారు. ఇరవయ్యవ శతాబ్దపు సామాజిక విలువలనూ, బౌద్ధమతానికి మధ్యా అర్థపరిచిన సంభాషణకు ప్రయత్నించడమే అందేద్యూర్నూ, బుద్ధదాసనూ గల సమానంశం. 'ధార్మిక సమాజ వాదం' అనే బుద్ధదాసని రచన బౌద్ధమత ఆలోచనా ప్రక్రియలతో, సరిశత ముఖ్య గుణంగా స్థిరమైన యుగసత్వాలను ఆవిష్కరిస్తూ పాఠకుల్ని ఎంతో ఆకర్షిస్తుంది.

ఆధునిక చరిత్రలో సామాజికమంది సామాజిక వాదం అనేది చాలా సులభంగా నియంతృత్వంగా మారిపోవడమే. పేదరికానికి వ్యతిరేకంగా పుట్టి శతాబ్దాలలో, ఆ పేదర్ని బలి తీసుకునే ఆశయాలు ఎక్కువగా ఉండటమే. ఈ భయం పల్ల పాశ్చాత్య పెట్టుబడిదారీ పధానానికి మరలపోవల్సిన అవసరమైతే లేదు. మత దృక్పథపు సూక్ష్మరూపంలో సామాజిక వాదపు సత్యాన్ని దర్శించడం ద్వారా అర్థపరిచిన సమాసత్వం కోసం అనేకమంది వెదురులాడినారు. అట్టివారిలో బుద్ధదాస ఓర్డునూ, అందేద్యూర్నూ ఎంతో ప్రామాణికత వుందని నా అంచనా.

ఇరవయ్యవ శతాబ్దంలో మతభావనలు పడేసేవే ఎక్కువ ఆకర్షనీయంగా ప్రజాహృదయ స్పందనలకు మాధ్యమాలగా వుంటుండటాన్ని మనం గమనించవచ్చు. హిందూ, బౌద్ధ, ఇస్లాం, క్రైస్తవ లాంటి ముఖ్యమైన మతాలు అనేక పధాలైన ప్రభావాల్ని వెలువరించినాయి. వాటిలో ప్రతిభాతమైనవి ఎక్కువ వుండొచ్చు. అయితే ప్రగతికరమైన ఘటనలనూ అవి ఆదర్శమైనవిగానూ పనిచేసాయి.

బౌద్ధం మీద చర్చ చేయడానికి ముందు హిందూ, యిస్లాం మతాలు యిచ్చిన ప్రేరణలను చూడవచ్చు. 20వ శతాబ్దంలో హిందూమతం భారతావనిలో ప్రతిభాతంగానే మిగిలి వుంది. దానిలోంచి ప్రగతికరమైన పునరుజ్జీవ సామర్థ్యం, పెట్టుబడి పట్టిన లేదు. స్వామీ అగ్నిశేఖ్ లాంటివాళ్ళు వైదిక సామాజిక వాదాన్ని గురించి మాట్లాడుతున్నప్పుడే అది యిప్పటికీ పేదలకు స్ఫూర్తిదాయకమైన ప్రకటన కాలేదు.

అయితే బౌద్ధమత ప్రేరణా, చరిత్రా, ఆధునిక చరిత్రలో పై రెండు మత ప్రస్తావనల కంటే ఉన్నవైనవి. కుతూహలమైన సంగతేమంటే, పాశ్చాత్య సాంప్రదాయక వామపక్షాలైన ప్రగతివాదులు బౌద్ధమతంలోకి మారడం - అది యీ ఆధ్యాత్మిక, సామాజిక విప్లవాలకు అవకాశం యిప్పలేదనే కారణంతోనే. ఇట్లాంటి వాళ్ళ పట్టిక చాలా సాదృశ్యమే వుంది. బౌద్ధమతంలో నియంతృత్వానికి వ్యతిరేక ఘాతకము చూపిన ఎంర్స్టామ్ యింకో వైపు వున్నాడు. మానవుల మూర్ఖపరిచిన ఆర్థిక అవసరాలను అపాయకరం కాని రీతిలో నిర్వహించదగిన సూత్రాలు బౌద్ధమతంలో వున్నాయనే కారణంతో మామార్క్ బౌద్ధ ఆర్థికతను గూర్చి మాట్లాడినాడు. మొత్తం మీద కుతూహలమైన సంగతి ఏమంటే, పెట్టుబడిదారీ నాగరికత విలువలనూ, సంస్కారా సమర్థవంతమైన, శక్తిపరిచిన పృథ్వీక బౌద్ధమత నీతుల్లోంచి పుట్టడమే. మార్క్సిజపు నిష్కారమైన భౌతికవాదంతో భయకంపితులైన వారికి బౌద్ధమతం సులభసాధ్యమైన నెలవుగా కన్పించడం సహజమే. ఇట్లా చూస్తే 20వ శతాబ్దపు రాజకీయ చరిత్రలో ముఖ్యమైన మార్పు యిది. ఆధునిక పాశ్చాత్య నాగరికతలో రాజకీయం అంటే అదే ఒక ప్రత్యేకమైన శుద్ధ సంస్థగా, ఆచరణలుగా మారిపోయింది. అట్లనే ఆర్థిక వ్యవస్థ అనేది తనమతానుగా పుట్టిన ప్రత్యేకతగా మారిన స్థితిలో చాలామందిని భీతికి, నిశ్శబ్దతనా లోను చేసింది. దీంతో రాజకీయాలనూ,

అందేద్యూర్నూ, బౌద్ధమనూ

- డి.ఎల్. నాగరాజు
కర్నూలు, ఆంధ్రప్రదేశ్

అర్థిక స్వేచ్ఛా, నిజానానికి, సంస్కృతి యొక్క, మత, ఆధ్యాత్మికతల విమర్శ సమీక్షల చాలా అవసరమని చాలా మంది ప్రయోగపరిచే పనిచేశారు. శత్రు అర్థిక నిర్మాతలలో నందిన స్వేచ్ఛా పనిని సామోదాతీ సమాజాల్లో ఉన్నాయి. బుద్ధ ఆర్థికాన్ని తోసికొని పక్షాంశ, పైర్ వంటునూ, అపాయకమైన ప్రయోగపరిచాల్సి వస్తుంది. ఇటువల్ల అన్ని మార్గ వింతల్లో అంతా మునుపటివల్ల అంది సమాసత్వం సాధ్యమే అని రోదం నిర్మాతల కోయినట్లు అర్థమవుతున్నా అంతా అర్థమవుతో వచ్చింది.

అందేద్యూర్ ఆలోచనలూ అటువైపు ప్రయాణించాయి. అందేద్యూర్నే జీవన సాధారణ ప్రయత్నం, సమాజ సంస్కారాల అవకాశాలను వెదకి ప్రయత్నంలో భాగంగా అందేద్యూర్ వద్ద ఉన్న ముందే ఉంచేవారు.

అందేద్యూర్ బౌద్ధ మతానికి దాదాపు అందేద్యూర్ తన చేరుకు గల పాశ్చాత్య మతానికి సమానమే అని భావించే సంగతి. అయితే వాటి చేరుకోవడంలోనే తార్కాణం వా, అందేద్యూర్ చేరుకోవడం సత్వేషాలు అందిగా జరిగింది. చేరుకోవచ్చు. ఈ మతాంతరీక ప్రయత్నాలు గాంధీలో కూడా అనేక ప్రయత్నాలు జరిగింది. ఈ ప్రయత్నాలు గాంధీకి అందేద్యూర్ పై స్పష్టమైన మార్పు సూక్ష్మమైన అర్థం చేయించాయి. అలాంటి సమయంలోనే గాంధీ, అందేద్యూర్ను 'మహాత్మా' అని సంబోధించాడు. అందేద్యూర్ తనలో, యిష్టమిచ్చే మార్పుతో కూడిన మతానికి ముందు, మతానికి లాంటిదా అని కూడా ప్రశ్నించాడు. గాంధీ ఆర్థికంలో మతాన్ని అధ్యాత్మిక అవసరమే అర్థంలో మార్చే సంగతి. మతం ఓర్డు ముగిలు విప్లవంగా గాంధీకి తెలియకపోయినా, తెలుసు అందేద్యూర్ను ఆ సమస్యలో ముందులోనే సామాజిక చావుల అంశాలు మార్చే చాలా ముఖ్యమైన కారణం కన్పించాయి.

అందేద్యూర్ను బౌద్ధమతమే అని తన పోరాటానికి బోధించి చరిత్రకరించాడు. చరిత్రకరమైన బౌద్ధమతంలోకి గాంధీ మూలంగా తన పోరాటానికి బౌద్ధమతం గురించి విశ్లేషించే ప్రయత్నం అది. దళితులకు పట్టించిన సాంస్కృతిక గాంధీ విశ్లేషించి యిచ్చే గొప్ప ప్రయత్నంలో భాగం అది.

అందేద్యూర్ సంస్కృతిని రెండు అంశాలుగా ప్రశ్నించాడు. అందులో వాటి - పోరాటమే సంస్కృతి. దళితుల అర్థిక జీవితంలో సంస్కృతిలో అందేద్యూర్ను అధిమానింప దోహదీ కన్పించలేదు. అవకాశమేది సంపూర్ణంగా దళితులకు నాశనం చేసిన మేలు అని ప్రధానంగా కన్పించింది. పోరాటమనేది కొత్త అంశాలను చేరుకోవడానికి, కొత్త సంస్కృతిని యిచ్చే మాధ్యమంగా అర్థమైంది. ఆత్మదృఢం, అవమాన, ఒక జాతి మరొక దాన్ని హింసించడం సమ ప్రయత్నాలకు సమానంగా ఆత్మగౌరవ పోరాటమనేది పరిణామకరమైన అర్థంగా కన్పించింది.

(మిగతా 14వ పేజీలో...)

పేదపారిశుధ్య రిక్షా కార్మికుల పాట్లకొట్టే వర్మికంపోస్టు విధానాలను విరమించాలి

రిక్షాకార్మిక సమాఖ్య 20.07.2006న కూకట్‌పల్లి కమీషనర్‌కు యిచ్చిన వినతిపత్రం యిది. పారిశుధ్య కార్మికుల జీవన స్థితిగతులను, వాళ్ళ పాట్లగొడుతున్న ప్రభుత్వవిధానాలను తెలియజేస్తుందని దీన్ని ముద్రిస్తున్నాం.

మేము అనగా కూకట్‌పల్లి మున్సిపాలిటీ వివిధ మురికివాడలలో జీవించే నిరుపేద కుటుంబాలకు చెందిన పేద పారిశుధ్య రిక్షా కార్మికులము. ప్రభుత్వం ఏర్పర్చిన పచ్చదనం - పరిశుభ్రత కార్యక్రమం విజయవంతం చేయటమే గానూ ఆంధ్రప్రదేశ్ పట్టణ పేదల సేవల పథకం (ఎ.పి.యు.ఎస్.పి) కింద కూకట్‌పల్లి మున్సిపాలిటీ అధికారులు 'ఎక్స్‌నోరా' పథకంతో చెత్తతొలగించు గార్బేజి రిక్షాలను మంజూరు చేసి అర్హులైన పేదలకు ఉచితంగా పంపిణీ చేసి మున్సిపాలిటీ పారిశుధ్య పనులలో ఉపాధి కల్పించారు. ప్రభుత్వం తరుపుగానీ, మున్సిపాలిటీ తరుపుగానీ, ఎలాంటి జీతాలు గానీ, జీతభత్యాలుగానీ కల్పించబోయినప్పటికీ "సేవాదృక్పథం"తో ఇంటింటి చెత్త తోలగిస్తూ మున్సిపాలిటీ పరిశుభ్రత - ప్రజల ఆరోగ్య భద్రతకై మేము కృషి చేస్తున్నాము. మున్సిపాలిటీ కాలనీల ప్రజలు మా స్వచ్ఛంద సేవను గుర్తించి నెలంతా ఇంటింటి చెత్త రిక్షాల ద్వారా తొలగించినందుకు ఇంటికి 10 రూపాయలు లేదా 15 రూపాయలు వారికి తోచిన ప్రతిఫలం ఇస్తున్నారు. సేవాదృక్పథంతో చేసే ఈ కార్యక్రమంలో కొందరు ఇవ్వకున్నా ఇంటింటి చెత్త తొలగిస్తూనే ఉన్నాము. ఏకాలనీ లేదా బస్టీ నుండి ఇంటింటి చెత్త సేకరిస్తున్నామో మున్సిపాలిటీవారు ఆ కాలనీ పరిధిలోనే ఒక నిర్దిష్ట ప్రదేశాన్ని గుర్తించి రిక్షాల ద్వారా ఇంటింటి నుండి సేకరించిన చెత్తనింపుటకు డస్టుబిన్‌లు (ఇనుము ద్వారా చేయబడిన చెత్తకుండీలు) ఉంచడంతో మేము రోజువారీగా రిక్షాల ద్వారా సేకరించిన చెత్త అట్టి డస్టుబిన్‌ల వద్ద వేసుకొని కాగితము, చిన్న చిన్న ప్లాస్టిక్ ముక్కలు, పగిలిపోయిన సీసాలు మొదలుగునవి విడివిడిగా వేరుపరచుకొని వ్యర్థ పదార్థాలను అట్టి డస్టుబిన్‌లో వేయటంతో డంపర్‌ల ద్వారా (ఇనుముతో చేయబడిన చెత్తకుండీలను ఎత్తుకెల్లటానికి అనువుగా ఉన్న వాహనం) మున్సిపల్ సిబ్బంది దూర ప్రాంతాలకు తరలించి డంపింగ్ చేసేవారు రీసైక్లింగ్ (పాడి చెత్తను విడివిడిగా వేరుపరచుట) చేసుకున్న వాటిని అందుబాటులో ఉన్న చిన్నచిన్న రీసైక్లింగ్ సెంటర్‌లకు పంపించుకొని తద్వారా వచ్చిన ఆదాయం ద్వారా మా పేద కుటుంబాలను పోషించుకుంటున్నాము. ఇలా గత 15 సం.రాలుగా కూకట్‌పల్లి మున్సిపాలిటీ వార్డుల ప్రాతిపదికగా వివిధ కాలనీల, బస్టీలలో సుమారు నాలుగవందల మందిమి మా విధులు నిర్వహిస్తూ మా పేదకుటుంబాలను పోషించుకుంటూ మున్సిపాలిటీ ప్రజల స్వచ్ఛంద సేవలో నిమగ్నమై ఉన్నాము. పాడిచెత్త నుండి కాగితం, అట్ట, చిన్న చిన్న ప్లాస్టిక్ ముక్కలు, పగిలిపోయిన సీసాలు మొదలుగునవి రీసైక్లింగ్ చేసుకొని వాటిని అందుబాటులో ఉన్న రీసైక్లింగ్ సెంటర్‌లకు (విడివిడిగా వేరుపరచుకొని వాటిని కొనుగోలు చేసే వ్యాపార కేంద్రాలకు) పంపించుకొని తద్వారా వచ్చిన ఆదాయం ద్వారా మా పేదకుటుంబాలను పోషించుకుంటున్న మా ఉపాధిని దెబ్బతీసే ప్రయత్నం చేయవద్దని కోరుతున్నాము.

పట్టణ పేదలమైన మేము 15సం.రాలుగా ఇంటింటి చెత్త తొలగిస్తూ నెలంతా ఇంటింటి చెత్త తొలగించినందుకు కాలనీ వాసులు ఇంటికి 10రూ.లు లేదా 15రూ.లు వారికి తోచిన ప్రతిఫలం ఇస్తుండగా

వాటిని స్వీకరిస్తూ పాడిచెత్తనుండి కాగితం, చిన్నచిన్న ప్లాస్టిక్, పగిలిపోయిన సీసాలు మొదలుగునవి రీసైక్లింగ్ చేసుకునే పేదల కడుపు మాడ్చి పేదల జీవనాధారం లాగి, పెద్దలకు భోజనం (చెత్త దళారులకు, చెత్త దళారీ సంస్థలకు) వేయటం ఎంతవరకు న్యాయం?

వాస్తవానికి చెత్త నుండి వానపాముల ఎరువు (వర్మికంపోస్టు) తయారై పూర్తిగా వాడకం జరిగిన సంఘటనలు ఎక్కడా లేవు. పేరుకోసం పాకులాడి పేదల పాట్లగొట్టి పెద్దల (దళారీల) కడుపు నింపిన సూర్యపేట ఒకప్పటి మున్సిపల్ కమీషనర్ ఖాదర్‌సాహెబ్‌గారు అవనిందలతో బదిలీఅయ్యారు. విజయవాడ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ యందు చెత్త దళారీలు చెత్తనుండి వర్మికంపోస్టు తయారుచేస్తాం అంటూ పాడి చెత్తను పెద్దఎత్తున రీసైక్లింగ్ చేసుకొని సొమ్ము చేసుకున్నారు తప్ప వర్మికంపోస్టు జాడలేదు. ఖుత్బుల్లాపూర్ మున్సిపాలిటీలలో వర్మికంపోస్టు రిక్షాకార్మికులే చేస్తున్నారు. అలా అన్ని సౌకర్యాలు రిక్షాకార్మికులకు కల్పించి అప్పజెప్పినట్లయితే పేదలకు మున్సిపాలిటీ మరింత ప్రయోజనం చేకూర్చినట్లవుతుంది. మే, 1, 2006న రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి వైయస్ రాజశేఖర్ రెడ్డి హైద్రాబాద్ కార్పొరేషన్ (యం.సి.హెచ్.) 6వ సర్కిల్ పరిధిలోని ఇంటింటి చెత్త తొలగించుటకు 120 మంది ర్యాగ్‌పికర్స్ (చిత్తుకాగితాలు సేకరించేవారు) ను సమీకరించి వారికి ఉచితంగా 120 చెత్త తొలగించే రిక్షాలు యనిఫారమ్స్ మొదలుగునవి చాదర్‌హాట్‌లోని విక్టరీ స్ట్రీట్ గ్రౌండ్స్‌లో పంపిణీ చేసి పారిశుధ్య పనులలో ఉపాధి కల్పిస్తే, కూకట్‌పల్లి మున్సిపల్ అధికారులు మాత్రం అందుకు విరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తూ పారిశుధ్య రిక్షాకార్మికుల ఉపాధి దెబ్బతీస్తూ ర్యాగ్‌పికర్స్‌గా (చిత్తుకాగితాలు సేకరించేవారు) గా మార్చే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. వర్మికంపోస్టు పేరుతో పారిశుధ్య రిక్షాకార్మికుల జీవనాధారం అయిన పాడిచెత్త లాగేసి దళారులకు అప్పజెప్పడమే కాక గత 15సం.రాలుగా మున్సిపాలిటీ పరిశుభ్రత - ప్రజల ఆరోగ్య భద్రతకై సుమారు నాలుగు వందలు పారిశుధ్య రిక్షాకార్మికుల ఉపాధి దెబ్బతీసే ప్రయత్నాలు వెంటనే విరమించుకోవాలని కోరుతున్నాము.

డిమాండ్స్ :

1. పట్టణ పేదలు, పారిశుధ్య రిక్షాకార్మికుల పాట్లకొట్టే కార్యక్రమాలు చేయకూడదు.
2. రిక్షాల ద్వారా సేకరించిన ఇంటింటి చెత్త రిక్షాకార్మికులు పాడిచెత్త వేరుపరచుకోకుండా నేరుగా ట్రాక్టర్‌లోనికి తరలించే విధానం విరమించుకోవాలి.
3. పట్టణ పేదలను కట్టుబానిసలుగా మార్చే 'సత్యం ఫౌండేషన్' లాంటి ఎన్.జి.వో. సంస్థలకు భాగస్వామ్యం కల్పించకూడదు.
4. వర్మికం పోస్టు తయారు చేయాలి అనుకుంటే అందుకు తగిన సౌకర్యాలు కల్పించి రిక్షా కార్మికులకు అప్పగించాలి.
5. వర్మికం పోస్టు, రీసైక్లింగ్ పేరుతో గత 15 సం.రాలుగా పారిశుధ్య పనులు నిర్వహించే పారిశుధ్య రిక్షా కార్మికులను తొలగించకూడదు.
6. పేద పారిశుధ్య రిక్షా కార్మికులకు అసౌకర్యాలు సృష్టించటం మానుకోవాలి.

(మిగతా 30వ పేజీలో...)

విరసం నిషేధంలో ఉన్నప్పుడు - నిషేధానికి వ్యతిరేకంగా చట్టసంబంధ, ప్రజా ఆందోళన కార్యకర్తలు నెమ్మదించాక, కోబ్రాలకు నిరసన కార్యక్రమాల ఊపుతీరాక - ఖాళీగా ఉండి, నేనూ మరో మిత్రుడు - జూపాడుబంగ్లా దగ్గరున్న బుడగజంగాల పేటకు వెళ్ళాం. గవర్నమెంట్ అక్కడ వాళ్ళకు ఒక కాలనీ కట్టించింది. అందరికీ పక్కాయిళ్ళు దొరకలేదు. కొంతమంది గుడిసెలు వేసుకొని జీవిస్తున్నారు.

మేం వెళ్ళి పరిచయం చేసుకొని మీ గురించి చెప్పండి అని అడిగాం.

వాళ్ళు ఉత్సాహంగా ప్రారంభించారు.

కృష్ణానదికి ఇవతలివైపు నందికొట్కూరు, ఆత్మకూరు గ్రామాల్లో జీవిస్తూ శ్రీశైలం ప్రాజెక్టులో మునిగిపోయిన ఊళ్ళనుండి వాళ్ళు ఎప్పటికో ఈ కాలనీలో ఒకచోటికి వచ్చారు. వాళ్ళకు అద్భుతమైన సాంస్కృతిక వారసత్వం ఉంది. ఆ కాలనీలోని మూడుతరాలవాళ్ళు రకరకాల వాయిద్యపరికరాలతో ఏకంగా ఒక కచేరీయే నడిపించారు. చాలా మందికి గొప్ప గాత్రం ఉంది. పాతకాలపు వాళ్ళు వైరాగ్య, ఆధ్యాత్మికతలను ప్రతిబింబించే పాటలు ఎన్నో పాడారు. అందులో గొప్ప జీవన తాత్వికత ఉన్నది. రెండోతరానికి, మూడోతరానికి వచ్చేసరికి వారవడి మారిపోయింది. ఇరవై పాతకేళ్ళ వయసున్న కుర్రాళ్ళు కొందరు తిరుపతిలో, కాకినాడలో సంగీతం నేర్చుకున్నారు. వాళ్ళు సాయిబాబా పాటలకు, సినిమాపాటలకు వచ్చేశారు.

1995లో అనుకుంటూ, కర్నూల్లో ఒక ఊరేగింపు జరిగింది. సాంప్రదాయక వాయిద్యాలను తీసుకొని 'దొరా! మా కులమేందో చెప్పు' అని నినాదాలు యిచ్చుకుంటూ కలెక్టరేట్ కు ఆ ఊరేగింపు సాగిపోయింది. దారినపోతూ నేనూ, ఒక పౌరహక్కుల సంఘం మిత్రుడూ ఆసక్తిగా అటువెళ్ళాం. అది బుడగజంగాల ఊరేగింపు.

'మా కులమేందో చెప్పండి' అని కలెక్టర్ ను నిలదీశారు.

సమస్య ఏమంటే యిప్పుడు వాళ్ళు బి.సి.ఎ కేటగిరిలో ఉన్నారు. మాదిగల్లో (ఎస్సీ బి కేటగిరిలో) చేర్చాలని వాళ్ళ డిమాండ్. ఆరోజంతా కలెక్టరేట్ ముందు పాటలు పాడారు. కలెక్టర్ ఏ హామీ యివ్వలేకపోయాడు, జూపాడుబంగ్లా కాలనీలో మాట్లాడుతుంటే - వాళ్ళు యిదే సమస్యను ప్రస్తావించారు.

'ఏటవతల పాలమూర్లో ఉంటే మా చుట్టాలు ఎన్నీలై మేమెట్లా బి.సీ.లమైనం?' అని.

డా.ఎన్.ఆర్.వెంకటేశంగారు రాసిన 'బుడగజంగం' అనే పుస్తకం చదువుతుంటే యివన్నీ గుర్తుకువచ్చాయి. 450 పేజీల ఈ పుస్తకం పిపాచ్ డి పబ్లికేషన్ 1995లో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి సమర్పించిన పరిశోధన పత్రం. ఈ పుస్తకానికి 'భాషాసాహిత్య సాంస్కృతికాంశాల పరిశీలన' అనే ఉపశీర్షిక కూడా ఉంది. యిది వెంకటేశంగారి పరిశోధనా చట్రాన్ని తెలియజేస్తుంది.

తంబూర, బుడిగెలు, గుమ్మెటలు లాంటి సంగీత వాద్య పరికరాలతో రంగుల దుస్తులతో, శైవ సంబంధమైన నామాలతో ఉదయంపూట తందానా పాటలు, కథలు పాడుకుంటూ యిండ్ల ముందుకు వచ్చే బుడగజంగాలను అన్ని ప్రాంతాలవాళ్ళు చూసే వుంటారు. ముగ్గురో యిద్దరో వచ్చినా అందులో తప్పనిసరిగా ఒక స్త్రీ ఉంటుంది. స్త్రీ వాయిం చేదాన్నే బుడిగె అంటారు. రాయలసీమలో అయితే వాళ్ళు చెప్పే

కథలను తందాన కథలు అంటారు. పదేళ్ళ కింద నంద్యాల పాలిటెక్నిక్ కాలేజ్ దగ్గర సుద్దులపేట అనే పేరు చూచి, విని ఆశ్చర్యపోయాను. వెంకటేశంగారు ఆ ప్రస్తావన కూడా తీసుకొనివచ్చి బుడగ జంగాలు చెప్పేకథలను పాడేపాటలను సుద్దులు అని కూడ అంటారని చెప్తూ ఏ ఏ ప్రాంతాల్లో వాళ్ళ కళారూపాలను ఏమని పిలుస్తారో వివరించారు.

వెంకటేశంగారు ఈ పరిశోధనలో బుడగ జంగమ కులం సాంఘిక, సాంస్కృతిక మూలాల్లోకి వెళ్ళి సూక్ష్మమైన సమాచారాలను కూడా వెలికితీశారు. దీనికోసం చరిత్రలో వీరశైవం గురించి, దాని పరిణామాల గురించి కూడా క్లుప్తంగానైనా వివరించారు. వీరశైవం బలహీనపడి మళ్ళీ వైదిక ధర్మం ముందుకొచ్చాక వీరశైవుల్లోని చాలామంది కర్నాటకలో 'జంగమ' కులంగా స్థిరపడితే, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అనేక జంగమ కులాలుగా విడిపోయి జంగమ, మాల జంగమ, మాదిగ జంగమ, బేడజంగమ, బుడగజంగమలుగా రూపాంతరం చెందినట్లు వెంకటేశంగారు చెప్పారు. మాల కులం నుండి వీరశైవంలోకి వెళ్ళి బైటికొచ్చాక మాల జంగమలుగా పేరుపొందినవారు వీరశైవేతర మాలల కంటే ఆధిక్యస్థానంలో గౌరవం పొందారు. అట్లాగే మాదిగ జంగాలు కూడా. మాల జంగాలు మాల, మాదిగ కులాలకు పౌరోహిత్య స్థానంలో ఉండటం మనం చాలా ప్రాంతాల్లో గమనిస్తాం. వీళ్ళు పౌరోహిత్యంతోపాటు సాంస్కృతికకళా ప్రదర్శనలను వృత్తిగా స్వీకరించారు. బుడగ జంగాలకు పుజారివృత్తి లేదుగాని; ఏకవ్యక్తి ప్రదర్శనలు, సామూహిక కళాప్రదర్శనలు వృత్తిగా సంచార తెగగా జీవిస్తూ వచ్చారు. తుపాకిరాముడు, పిట్టలదొర, జంగమయ్య వేషం, బలసంతువేషం, తోలుబొమ్మలాటలు, వీధిభాగోతాలు, తందాన కథలు మొదలైనవి వీళ్ళ కళారూపాలు. తందాన కథలపేరిట అనేక జానపద, పౌరాణిక, కాల্পనిక కథలను చెప్తూ జీవిస్తుంటారు. ఈ కథలను గుర్తు చేసుకుంటే 'లోకప్రామాణ్యాని'కి భిన్నమైన కథాకోణం, వ్యాఖ్యానం ఉంటాయి. ఉదాహరణకు 'అల్లిరాణికథ' రామయలసీమలో చాలా మంది బుడగజంగాల నోటివెంట విని ఉంటారు. 'ప్రమీలార్జునీయం' అనే శిష్టకథకు బుడగజంగాల వెర్షన్ అందులో చూడవచ్చు.

ఈ సాహిత్య సాంస్కృతిక విశ్లేషణ లోతుల్లోకి ఈ వ్యాసంలో వెళ్లడం లేదుగాని ఈ పరిశోధకుడు చెప్పినట్లు '13వ శతాబ్దానికి ఏర్పడిన జంగమకులం 17వ శతాబ్ది నుండి అనేక కులాలుగా చీలుతూ వస్తున్నది. ఈ శతాబ్దం (20వ) ప్రారంభం నుంచి అలా ఏర్పడిన మరికొన్ని కులాలను గుర్తించడానికి స్పష్టమైన ఆధారాలున్నాయి అనే పరిశీలన ఆసక్తికరమైనది. ఈ వొక్క మాట అనేసి వెంకటేశంగారు ముందుకెళ్ళిపోయారుగాని, కుల సామాజిక సంబంధాల్లోని పరిణామాలను కొత్త కులాల ఆవిర్భావాలను, కులవ్యవస్థ తొలిరోజులో ఉన్న నాలుగు కులాల్లోని, పంచమ కులంలోని మార్పులను అధ్యయనం చేయడానికి ఆ మాట ప్రేరణగా నిలబడుతుంది. కులవ్యవస్థలోని నాలుగు లేదా అయిదు కులాలు మొదటి నుండి ఏకశిలా సదృశంగా లేవనే అవగాహన ఉన్నప్పటికీ; ఆ కులాల లోపలా బైటా జరిగిన మార్పులను నిర్దిష్టంగా చూస్తే వెంకటేశంగారు బుడగజంగాల గురించి భాషా సాంస్కృతిక కోణాల్లో చేసిన అన్వేషణలాంటిదే సామాజిక రంగాల్లో కూడా అన్ని కులాల గురించి చేయాల్సి ఉందని అనిపిస్తుంది.

మనుధర్మశాస్త్రం చెప్పిన పద్ధతికి లోబడి కులవ్యవస్థలోని అంతర్గత నిర్మాణం బహుశా మనువు కాలంలో కూడా ఉండి ఉండదు. మనుధర్మశాస్త్రం సంపూర్ణంగా అమలయిందని చెప్పబడే రోజుల్లో కూడా ఆ ప్రవచనాలకు, విధినిషేధాలకు భిన్నమైన సామాజిక సాంస్కృతిక వ్యక్తికరణలను, విలువల ప్రతిపాదనలను, ఆచరణ రూపాలను చూడవచ్చు.

అట్లాగే వీరశైవం ఉజ్వలంగా ఉన్న రోజుల్లో బసవని ప్రబోధాలకు భిన్నమైన ఆధిపత్యరూపాలు వీరశైవుల్లో కూడా చూడవచ్చు.

‘విప్రుని మొదలంత్యజునిదాక’

శివభక్తులగువారినెల్ల ఒకటి యంటి....’ అని బసవేశ్వరుడు చెప్పుకున్నాడుగాని వీరశైవుల్లో కూడా అంతర్గతంగా అంతరాలు ఏర్పడ్డాయి. వీరశైవ బ్రాహ్మణునికి, వీరశైవ మాల మాదిగలకు మధ్య తేడాలుండటమేగాక, వీరశైవేతరులు అధములు అనే ప్రచారం కూడా జరిగింది. వీరశైవం స్వీకరించిన బ్రాహ్మణులు, మాల కులస్తులు బైటి బ్రాహ్మణ, మాలలకంటే గౌరవనీయంగా, ఉత్తములుగా చూడబడ్డారు. శివభక్తులు, జంగమలు వర్ణవ్యవస్థవలె ‘బ్రాహ్మణ’ స్థానానికి చేరుకోవటం వల్ల, జంగమలు శైవ మతకర్మకాండలు నిర్వహించేవారుగా తయారయ్యారు. అంటే వివిధ కులాల నుండి వచ్చిన వీరశైవులు - అందునా జంగమ స్థానానికి చేరుకున్నవారు - చేసిందంతా వర్ణ వ్యవస్థలోని బ్రాహ్మణ కార్యకలాపాలే. భారత సామాజిక వ్యవస్థలోని క్లిష్టతవల్ల ప్రత్యామ్నాయంగా, బ్రాహ్మణధర్మాన్ని ధిక్కరిస్తూ వచ్చిన వీరశైవం లోపలా, బైట కూడా యింకో ఆధిపత్య నిర్మాణం బారినండి తననుతాను రక్షించుకోలేకపోయింది.

కులవ్యవస్థపట్ల ధ్వజమెత్తిన వీరశైవం బలహీనపడిన తరువాత, చీలికలు వచ్చిన తర్వాత, అందులోకి వెళ్ళిన కిందికులాల వాళ్ళు తిరిగి మళ్ళీ ఒక క్రమంలో పాతకులాల్లోకి రావలసి వచ్చింది. ఈ పరిణామం కూడా అంత సరళంగా జరగలేదు. అనేక అస్తిత్వాలతో ఉపకులాలు ఏర్పడ్డాయి. చిన్నపెద్ద వైరుధ్యాలతో ఆధిక్యాలను సంతరించుకున్నాయి.

ఈ పుస్తకంలో ఒక కథ ఉంది. మాల జంగాలు మొదట్లో అన్ని కులాలకు పోరోహిత్యం వహించేవారట (బహుశా.... వీరశైవం నుండి రావడం వల్ల మాల జంగాలే అయిన శివభక్తులయిన బ్రాహ్మణేతర కులాలవారికి అభ్యంతరం ఉండకపోయి ఉండవచ్చు). ఒక మాల జంగమ పూజారి మాల కులస్తుల యింట్లో పూజా కార్యక్రమాలు నిర్వహించి, వాళ్ళు యిచ్చిన కానుకలు తీసుకొని, ఆ యింట్లో అన్నం తినడం ఒక వైశ్యుడు చూశాడట. కేవలం ఆ కారణం వల్లనే అతణ్ణి యింట్లోకి రానివ్వలేదట. యింక అప్పటి నుండి మాల జంగాలు మాలకులస్తులకే పురోహిత్యం చేస్తూ వచ్చారట.

యిది ఎంత కల్పనాకథ అయినా, పూర్తిగా కొట్టిపారేయ్యడానికి వీలేదు. వేర్వేరు కుల మూలాల నుండి వీరశైవంలోకి వెళ్ళి కులరహిత శ్రేణులుగా జీవించివాళ్ళు తిరిగి మళ్ళీ ఆయా కులాల పేర్లను తగిలించుకోకతప్పలేదు. ఒక ప్రత్యేక ఉపకులంగా ఉనికిలోకి రావడం - అసలుకులంతో అంతరాల సంబంధాల్లో ఉండటం గమనించాల్సిన విషయం. రాయలసీమలో కొందరు మాలజంగాలు మాలవాళ్ళ యింట్లలో అన్నం తినరు, నీళ్ళుతాగరు. తమను తాము శిష్టులమని అనుకుంటారు. వెంకటేశంగారు కూడా ఆ పరిశీలనే చేశారు. ఎందుకంటే నీళ్ళు కులవృత్తి అంటూ ఏమీ చేయరు. బేడజంగాలకు కూడా యాచన, కళాప్రదర్శన తప్ప వృత్తి అంటూ ఏమీ లేదు. రకరకాల కుల జంగాలకు తమ మొదటి కులవృత్తి దూరంకావడానికి కారణాలేమిటో మరి అన్వేషించాల్సిందే.

ఈ పుస్తకం చదివేటప్పుడు ఓ సందేహం కలిగి కర్నూల్లో ఒక బుడగజంగమ వ్యక్తిని ‘మిమ్మల్ని ఎస్సీల్లో - మాదిగ కేటగిరీలోకి - చేర్చాలని అడుగుతున్నారుగదా. మాదిగల యింట్లలో మీరు తింటారా?’ అని అడిగితే ‘తందాన కతలు చెప్తూ పాటలు పాడుతూ మాదిగ్గేరికి కూడా పోతాంగాని, వాళ్ళదగ్గర అన్నం తీసుకోము - గింజలు మాత్రమే తీసుకుంటాం. మాదిగ్గోల్లు మమ్మల్ని చూచి అన్నం పెట్టరు.....’ అన్నాడు. వీళ్ళేకాదు, వాళ్ళక్కూడా బుడగజంగాలు తమకంటే పైస్థాయి వాళ్ళనే అనుకుంటారు.

ఈ దృష్టితో కొన్ని ఉపకులాల ఆవిర్భావాన్ని, ఆయా కులాల మధ్య ఉన్న అంతరాలను నిర్దిష్టంగా అధ్యయనం చేయాల్సి ఉంటుంది.

గొల్ల - కురుమ, దాసరి - మాలదాసరి, సాలె - మాలసాలె మొదలైన కులాలను సమాజిక సాంస్కృతిక కోణాల్లో పరిశీలించకపోతే కులవ్యవస్థ సంక్లిష్టత అర్థం కావనిపిస్తోంది. అసలు ‘జంగమ’ అనేది వీరశైవ సాంప్రదాయంలో కులంకాదు. కులరహిత, కులవ్యతిరేక ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక భావనల నుండి, జీవన విధానం నుండి రూపొందిన ఒక సామాజిక బృందాన్ని అది మొదట్లో సూచించింది. బసవని ప్రవచనాల ప్రకారం కులరహిత వ్యవస్థ అది. లౌకిక జీవితాన్ని వదిలి బసవేశ్వరుని సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారం చేసే వాళ్ళను జంగములని, శివుని ప్రతిరూపమని వీరశైవులు భావించారు. కానీ జంగమ ఒక కులంగా స్థిరపడిపోయి నిచ్చినమెట్ల కుల వ్యవస్థలో భాగమైంది. ఈ పరిణామం కర్ణాటకలోలాగా, ఆంధ్రప్రదేశ్లో జరిగి ఉండకపోవచ్చు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో వీరశైవం సాంఘిక ఉద్యమ రూపంలో సాగకపోవడం ఒక కారణం కావచ్చు. తెలుగులో వీరశైవం ప్రధానంగా సాహిత్యంలోనే ప్రభావం చూపడం వల్ల, పండితరాధ్యుడు, పాల్కురి సోమనాథు రచయితలుగా వేసిన ప్రభావం సామాజిక నిర్మాణాన్ని కర్ణాటకలోని వీరశైవంలాగా ప్రభావితం చేయకపోవడం వల్ల తొలిరోజుల్లో వేర్వేరు జంగమకులాల్లోని అస్తిత్వంలో యింత ప్రత్యేకతలు - యిన్ని చీలికలు, వైరుధ్యాలకు కారణం అయ్యాయేమో అన్వేషించాల్సిందే. అసలు వీరశైవం పతనమయ్యాక దానితో సంబంధంలేని సామాజిక పరిణామాలే కారణమూ కావచ్చు. దానికంటే ఇప్పుడు బుడగజంగమతో సహా మరే యితర జంగమ కులాలకు వీరశైవంతో పెద్దగా సంబంధం ఉన్నట్లు కనిపించదు. యిలాంటి ఆసక్తికరమైన పరిశీలన కేవలం ఆనాటి పరిణామాలను అర్థం చేసుకోవడానికి పనికి వచ్చేదేగాని యివాల్టి ఆ కులాల స్థితిగతులను వివరించడానికి పెద్దగా ఉపయోగపడకపోవచ్చు.

ఏదేమైనా ఒకటి మాత్రం వాస్తవం. ఒకే కుదురు నుండి విడిపోయిన కులాల మధ్య కూడా సాంఘిక అంతరాలు ఉండటం వల్ల ప్రతికులానికి రోతైన సాంస్కృతిక మూలాలు ఉండటం వల్ల కుల వ్యవస్థ ఎంత జటిలమైనదో, ఎంత బలమైన పునాదులు గలదో అర్థమవుతుంది. వైదిక ధర్మం, హిందూమతం అన్నిటినీ తన మహా నిర్మాణంలో ఎంతగా కలిపివేసుకున్నా ఎంతగా జీర్ణం చేసుకున్నా ప్రతికులానికి, ఉపకులానికి తనదైన స్వయం సాంఘిక, సాంస్కృతిక అస్తిత్వం బలంగా నిలబడే ఉన్నది. దానికి బుడగజంగమ కులం గురించి వెంకటేశంగారు చేసిన పరిశోధన ఒక ఉదాహరణ. హిందూ మత చక్రంలో భాగంగా కనిపించినప్పటికీ దానికి భిన్నమైన సాంస్కృతిక జీవన వ్యక్తీకరణలు కనిపిస్తాయి. యిది సంచార తెగ కావడం వల్ల సంక్రమించిన విభిన్నత్వమేనా? ఈ వైపు నుండి పరిశీలిస్తే బుడగ జంగమ కులానికి ఆదివాసీ మూలలేమైనా ఉన్నాయా? అనిపిస్తుంది.

వెంకటేశంగారు ఆచార సంప్రదాయాలు, వస్తు సంస్కృతి, భాష అనే మూడు విడివిడి అధ్యాయాల్లో చాలా సుదీర్ఘంగా అనేక విషయాలు చెప్పారు. సంచారంలో భాగంగా వేసుకొనే గుడిసెలు, వేట, వేటపరికరాలు, ఆచార సంప్రదాయాల్లో వేట భాగంగా ఉండటం; వేటకుక్కలు, పశుసంపద, సంకేతభాష మొదలైనవాటిని ఒకచోటికి చేర్చుకొని ఆలోచిస్తే ఈ ఆలోచన కలుగుతుంది. యిది పూర్తిగా వీరశైవ నేపథ్యంలోని పరిశీలనకు భిన్నమైనది. అయితే ఆసక్తి కొద్ది, వీరశైవం నుండే దీనికి ఒక ఆధారాన్ని వెతకవచ్చు అనిపిస్తోంది.

బసవేశ్వరునికి పూర్వం వీరశైవం యింకా అంత ప్రాధాన్యత సంతరించుకోక ముంగు దాసమయ్య అనే శైవ మత ప్రచారకుడు ఉన్నట్లు కొన్ని చోట్ల ప్రస్తావనకు వస్తుంది. యితను వర్ణ సమాజంలోని వారితోపాటు ఆదివాసులను కూడా తనమార్గంలోకి తెచ్చుకున్నాడని, ముఖ్యంగా వారితో జీవహంస మాన్పించడం కోసం, శైవ సాంప్రదాయంలోకి మళ్ళించడం కోసం ప్రయత్నించాడని అంటారు. బసవని కాలంలో కూడా యిలాంటివి

'యురేనియం అనర్థాలకు' నివారణ లేదు ప్రాజెక్టును అడ్డుకోవడమే పరిష్కారం

సెప్టెంబరు 10న తుమ్మలపల్లెలో జరగనున్న ప్రజాభిప్రాయ సేకరణలో గళం విప్పుండి

తుమ్మలపల్లె యురేనియం ప్రాజెక్టుకు పర్యావరణ సంబంధమైన అనుమతి పొందిడం కోసం బహిరంగ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ చేపట్టడానికి అధికార యంత్రాంగం సిద్ధమవుతున్నది. అప్పీ సజావుగా సాగితే ప్రజాభిప్రాయసేకరణ సెప్టెంబరు 10న లేదా తుమ్మలపల్లెలో జరగవలసి ఉంది.

ప్రజలు తమ అభిప్రాయాలు చెప్పగలగాలంటే ఈ ప్రాజెక్టులపై పర్యావరణానికి కలిగే నష్టాలు ఏమిటో వాటిపల్ల మనుషులకు ఇతర ప్రాణులకు జరగగల హాని ఏమిటో, వాటిని నివారించడానికి ప్రాజెక్టు యజమాని తీసుకోబోతున్న చర్యలేమిటో ప్రజలకు స్పష్టంగా తెలియాలి.

ఇప్పటి వరకు ప్రాజెక్టు యజమాని అయిన యురేనియం కార్పోరేషన్ గానీ, ప్రాజెక్టును ఏ విధంగానయినా సరే ఇక్కడ నెలకొల్పుతామని ప్రతిజ్ఞపూనిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గానీ ప్రజలకు ఈ విషయాలు చెప్పలేదు. యురేనియం ప్రాజెక్టును వ్యతిరేకిస్తున్న వామపక్షపార్టీలు, ప్రజాసంఘాలు, పర్యావరణ ఉద్యమకారులు మాత్రమే ఈ పనిచేసారు.

అయితే చట్టరీత్యా తప్పనిసరి అయిన ప్రజాభిప్రాయ

జరగడానికి ఆస్కారం ఉన్నది. అట్లా పీఠభైరంలోకి వచ్చిన ఆదివాసీల మూలాలను బుడగజంగుల్లో చూడవచ్చునా? లేక బుడగ జంగు ఒక కులంగా రూపొందే క్రమంలో సంచార జీవనంలో భాగంగా వేట తదితర విషయాలలో ఆదివాసీలతో కొన్ని సారూప్యతలు కనిపించే సంస్కృతి, జీవన విధానం రూపొందిందా? అనే ప్రశ్నలు ఎంతవరకు హేతువుకు నిలబడతాయో ఆలోచించాల్సిందే. దేనికంటే శికారీలాంటి ఆదివాసీ తెగలు మైదాన ప్రాంతానికి వచ్చాక కులవ్యవస్థలో అంతర్భాగం అయ్యాయి. ప్రభుత్వ లెక్కల్లో బిసి కేటగిరీలో ఉన్నా అటు ఆదివాసీ లక్షణాలు, యిటు కులవ్యవస్థ లక్షణాలు రెండింటి సమ్మేళనం వాళ్ళలో చూస్తాం. అయితే యాభైఏళ్ళ కిందటి నుండే మాల, మాదిగ కులాలతో వివాహ సంబంధాలు వాళ్ళకు పెద్ద అభ్యంతరం కాలేదు. శికారీలకు తమదైన 'కులప్రతిపత్తి' ఉన్నప్పటికీ ఆదివాసీ మూలాల వల్లనే యిది సాధ్యమైందేమో మరి. ఈ పుస్తకంలో చెప్పినట్టు బుడగ జంగులు వీరశైవ సాంప్రదాయంలో నుండే వచ్చినా, ఆ సామాజికదశ ముందు ఆదివాసీ మూలాలే ఉన్నా, ఆ తర్వాత సంచార జీవనంలో కొనసాగుతూ వచ్చినా... ఒక కులంగా రూపొందే క్రమంలో బుడగజంగు వర్ణవ్యవస్థలోని విధి నిషేధాల్లో ఎక్కువగా స్థిరీకరణ పొందిందని చెప్పవచ్చు. ఈ క్రమానికి, వాళ్ళ సాంస్కృతిక కళారూపాలకూ ఉన్న సంబంధాన్ని వివరించడం అదే ఒక ప్రత్యేకమైనపని.

వెంకటేశంగారు రాసిన పుస్తకం ప్రధానంగా భాషా సంస్కృతులమీద కేంద్రీకరించడం వల్ల బుడగజంగు కళారూపాల గురించి విస్తారంగా చర్చించారు. చివర్లో నలభై పేజీలకు పైగా కళారూపాల్లోని వాచకాన్ని రికార్డు చేశారు. అంతకంటే ముందు 'బుడగ జంగు రచనలు' అని ఒక ఉపశీర్షిక కూడా రాశారు. యిందులో 1870-50ల మధ్య జీవించి, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో వైద్యం కూడా చేస్తూ

సేకరణకు ముందు, పై విషయాలకు పొందుపరచిన సమాచారం ఆధారంగా చేయవలసిన బాధ్యత ప్రాజెక్టు యజమాని అయిన యురేనియం కార్పోరేషన్ కు ఉన్నది కాబట్టి వారు ఒక సరేయి పరీక్షించుకోవాలి. ఇది అత్యంత సరిక్కి మైన సాంకేతిక పదజాలాన్ని ఉపయోగించిన 165 పేజీల నోడీక. దీనికి అనుబంధంగా 33 పిత్రపటాలు, చిత్రాలు ఉన్నాయి. 55 పేజీల గుర్తింపు. మొత్తముండా ఇంక్స్ లో ఉంది.

దీనిని ఏ ప్రజలు చదవగలరు? ఎవరు అర్థం చేసుకుంటారు? సహజంగా అభ్యంతరాలు తెలుసగలవు? ఈ సమాచారం తెలుగులో ప్రచురించి స్థానిక ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచుకుంటే ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ' చేయడంలో అర్థం ఏమయిందా ఉందా?

యురేనియం కార్పోరేషన్ తయారు చేసిన నోడీకకు సంపూర్ణంగా తెలుగులోకి అనువదించి, ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచి, చర్చించుకోవడానికి పూర్తి అవకాశం కల్పించుకుంటే పర్యావరణ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరిపాలని మొట్టమొదట డిమాండ్ చేస్తున్నాం. కేవలం 10 పేజీల 'సారాంశాన్ని' తెలుగులో ఇచ్చుకొంటే మాత్రం చాలదు.

మాకు అంతో యంతో ఇంక్స్ పచ్చును, పైర్ తెలుగు కాబట్టి సేదీకలోని ఇతర అంశాలకు కూడ ప్రతిబల ముందుంచుకున్నాయి. ఒక

కళారూపాలు ప్రదర్శిస్తూ ఉండిన చొక్కా పట్టాభిరాలులు లాభి కళాకారులకు రాసిన రచనలను కూడా ఉటంకించారు.

యిదంతా చాలా ఆసక్తికరమైన పరిశోధన. మళ్ళీ మొదటిదే వస్తే బుడగజంగు కులాన్ని ప్రభుత్వం - వాళ్ళ కోరిక ప్రకారం ఎస్సీ జాబితాలోకి చేర్చింది. కానీ కులధర్మచుర్రం దొరికాలంటే బుడగజంగులు తమది అదేమిటమని తామే నిరూపించుకోవాలి. అదెలా సాధ్యం అవుతుంది. మామూలుగా కులధర్మపత్రాన్ని ఎమ్మార్వోలు యిస్తారు. కానీ బుడగ జంగులకు ఆర్డీవో యివ్వాలని ప్రభుత్వం ఒక మదత పేచీ పెట్టింది. కొన్నిచోట్ల బుడగజంగులకు ఎస్సీ కులపత్రాలు దొరికితే, చాలాచోట యిబ్బందిగానే ఉంది. పైగా మన అధికారగణంకు ఉంటే సరే" వస్తే సవభావం వల్ల కూడా 'నీవు బుడగజంగు అనడానికి అధారం ఏమిటి?' అని ప్రశ్నిస్తారు. అదీ చిట్టచివరి సంతకం దగ్గరికి వచ్చాక. జూపాడుబంగ్లాలోని వాళ్ళ సనుస్య అదే. యిప్పటికీ పరిష్కారం కాలేదు.

దీంతో బుడగ జంగులు కులపత్రం కోసం ఆర్డీవో దగ్గరికి వెళ్ళినప్పుడు తమ తంబూరాలను, బుడగలను భుజానేసుకొని వెళ్ళడం తప్పడం లేదు. పైగా 'మేం యిప్పటికీ ఎలకలు, తొండలు తింటున్నాం' అని కూడా చెప్పుకోవాల్సి వస్తోంది. ఒకప్పుడు గ్రామీణ సమాజంలో తమ కళాసాంస్కృతిక ప్రదర్శనల వల్ల ప్రజలను సమ్మోహింపించిన బుడగ జంగులు అడుక్కు తినడం, అవకాశం ఉంటే వేటాడటం తప్ప యింకే జీవనోపాధి లేకుండా బతుకీడుస్తున్నారు. అది ఎంత సంపూర్ణ అవస్థమైన, వాస్తవికమైన జీవితమంటే - ఓసిక, ఆసక్తి ఉండి కల్పన రూపంలోకి తీసుకురావాలేగాని మన కళ్ళెదుటే ఈ నేల కింది పోయిందే అప్పుత కళాసాంస్కృతిక వైభవం అబ్బురపరుస్తుంది.

*

యురేనియం కార్పోరేషన్ తయారు చేసిన నివేదికకు సంపూర్ణంగా తెలుగులోకి అనువదించి, ప్రజలకు అందుబాట్లో ఉంచి, చర్చించుకోవడానికి పూర్తి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాతనే పర్యావరణ ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ జరపాలని మొట్టమొదట డిమాండ్ చేస్తున్నాం. కేవలం 10 పేజీల 'సారాంశాన్ని' తెలుగులో ఇచ్చినంత మాత్రాన చాలదు.

శుద్ధికర్మాగారం నెలకొల్పే చోటేదో స్పష్టంగా తెలుపలేదు. 'తుమ్మలపల్లె, రాచకుంటపల్లెను కలిపే రోడ్డు పక్కన ఉంటుంది.' అని ఒక చోట, 'గొరివికనుమ రిజర్వుఫారెస్టు గుట్టల కింది భాగంలో'నని ఒక చోట అన్నారు. చిత్రపటంలో ఆ స్థలాన్ని స్పష్టంగా చూపించకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

వేళ ప్రభుత్వం మొండిగా ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ ఇప్పుడే జరిపేటట్టుయితే మేము ఈ దిగువ సూచించిన ప్రశ్నలు లేవదీయగవలసిందిగా ప్రజలను కోరుతున్నాము.

యురేనియం గని, శుద్ధికర్మాగారం, తుమ్మలపల్లె, మబ్బు చింతలపల్లె, భూమయ్యగారిపల్లె, రాచకుంటపల్లె గ్రామాలలోని 819 హెక్టార్ల భూభాగంలో నెలకొల్పబడుతాయని నివేదిక అంటుంది. ఆ 819 హెక్టార్లను చిత్రపటంలో స్పష్టంగా చూపించడం కూడ జరిగింది. అయితే శుద్ధికర్మాగారం నెలకొల్పే చోటేదో స్పష్టంగా తెలుపలేదు. 'తుమ్మలపల్లె, రాచకుంటపల్లెను కలిపే రోడ్డు పక్కన ఉంటుంది.' అని ఒక చోట, 'గొరివి కనుమ రిజర్వు ఫారెస్టు గుట్టల కింది భాగంలో' అని ఒక చోట అన్నారు. చిత్రపటంలో ఆ స్థలాన్ని స్పష్టంగా చూపించక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ప్రతీ ఊరు, రోడ్డు, చేను, అడవులు అన్నిటినీ రంగులు వేసి మరీ చూపించిన వారికి, తాము నెలకొల్పబోయే కర్మాగారం ఎక్కడ ఉండబోతుందో కచ్చితంగా చూపించడం ఎందుకు సాధ్యం కాలేదు? ఇంకా నిర్ణయం చేయక పోవడమే అందుకు కారణం అయి ఉండాలి. అయితే గని నుండి రాగల కాలుష్యం ఎంత ప్రమాదకారీ, శుద్ధికర్మాగారం నుండి రాగల కాలుష్యమూ ఇంతే. దానిని ఎక్కడ నెలకొల్పబోతారో కచ్చితంగా నిర్ణయించకుండా, ప్రజలకు తెలుపకుండా, ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ చేయడంలో అర్థం ఏమిటి?

గని నుండి వెలికి తీసే ముడిఖనిజాన్ని కర్మాగారంలో శుద్ధిచేసి, సోడియం యురనేట్ (ఎన్ డి యు) రూపంలో యురేనియంను వేరుచేసి, మరింత శుద్ధి చేయడం కోసం హైదరాబాద్ కు పంపుతారు. శుద్ధికర్మాగారంలో మొదట ఖనిజాన్ని చాలా మెత్తటి పాడిగా మారుస్తారు. ఈ పాడిరేణువులు 74 మైక్రాన్ల నిడివి కలిగి ఉంటాయి. అంటే ఒక మిల్లిమీటరులో పదవవంతులో ముక్కాలు భాగం నిడివి కలిగి ఉంటాయి. ఆ తరువాత 'లీచింగ్' ద్వారా యురేనియంను ఎన్ డి యు రూపంలో వేరు చేస్తారు.

ఖనిజాన్ని అంత మెత్తటి పాడిగా నూరే క్రమంలో సన్నటి ధూళి పెద్దఎత్తున చెలరేగుతుంది. మామూలు ధూళే అయినా నిరంతరాయంగా ఊపిరితిత్తులలోకి పోయినట్లయితే శ్వాసకోశ రోగాలు రాగలవు. ఈ అణుధార్మిక స్వభావం గల ధూళివల్ల అదనంగా తీవ్రమైన రోగాలు రాగలవు. శరీర కణాలను నాశనం చేసే శక్తివంతమైన కిరణాలను నిరంతరాయంగా వెదజల్లుతుంటాయి.

ఈ ధూళి నివారణకు ఏం చేయబోతారని నివేదిక అంటుంది?

ఈ ధూళి సమస్య శుద్ధి కర్మాగారంలోనే కాక గనిలోనూ ఉంటుంది. ఈ ధూళిలో యురేనియం, థోరియం, రేడియం, పోలోనియం వగైరా అణుధార్మిక స్వభావంగల పదార్థాలు ఉంటాయని నివేదిక అంగీకరిస్తుంది. గనిలోపల ఈ ధూళిని అదుపు చేయడానికి 'వీలయిన మేరకు' ఎప్పటికప్పుడు నీళ్ళు చల్లడం జరుగుతుందనేది నివేదిక సూచించే నివారణోపాయం. శుద్ధికర్మాగారంలో ధూళిని పీల్చుకునే యంత్రాలను నెలకొల్పుతారు.

ఇవి గతంలో ఏ యురేనియం ప్రాజెక్టులలోనూ ఏ యాజమాన్యమూ చేపట్టని కొత్తచర్యలు కావు. అయినప్పటికీ అన్ని యురేనియం గనులలోనూ అణుధార్మిక కాలుష్యం సమస్య కార్మికులనూ చుట్టుపక్కలబతికే ప్రజలనూ పీడిస్తున్నదని అనేక నివేదికలు తెలుపుతున్నాయి. అవే నివారణ చర్యలు ఇక్కడ పనిచేస్తాయని ప్రజలెందుకు నమ్మాలి?

అంతేకాదు. ఇప్పటికీ మన దేశంలో యురేనియం కార్పోరేషన్ నడుపుతున్న ఏ ప్రాజెక్టులోనూ ముడి ఖనిజాన్ని ఇంత మెత్తగా నూరడం లేదు. ఇక్కడ ఉన్న ఖనిజం స్వభావం కారణంగా మిల్లీమీటర్లో పదవవంతులో ముక్కాలు నిడివిగల రేణువులుగా నూరవలసి వస్తున్నది. మరి ఇతర ప్రాజెక్టులలో చేపట్టే నివారణ చర్యనే ఇక్కడ కూడ అమలు చేస్తే సరిపోతుందనడం విజ్ఞతగల అభిప్రాయమేనా?

ధూళితోబాటు రేడాన్ వాయువు కూడ గాలిలో కలుస్తుంటుంది. ఈ రెండింటినీ ఎప్పటికప్పుడు గని నుండి బయటకు పంపించడానికి వెంటిలేటర్లు ఏర్పాటు చేస్తామని నివేదిక అంటుంది. అప్పుడవి గని నుండి బయటకు పోయి పరిసర వాతావరణంలో కలుస్తాయి. ఆ విధంగా కలిసిన ధూళి, రేడాన్ వాయువు ఎంత దూరం వ్యాపించ గలవు, ఎవరెవరికి ప్రమాదం తెచ్చిపెట్టగలవు అనేది అధ్యయనం చేయాలంటే సంవత్సరం పాడవునా ఈ ప్రాంతంలో గాలి ఏయే దిశలుగా వీస్తుంది, ఎంత బలంగా వీస్తుంది అనే అధ్యయనం అవసరం. అయితే ఈ నివేదిక తయారు చేసినవారు, గాలి అతి తక్కువగా ఉండే డిసెంబర్-ఫిబ్రవరి నెలల గణాంకాలు మాత్రం సేకరించి ఏం ఫరవాలేదన్న నిర్ణయానికి వచ్చేసారు. ఇది సబబేనా?

ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో యురేనియం ఖనిజంలో యురేనియంతోబాటు విభిన్నమైన ఇతర పదార్థాలు కూడ ఉంటాయి. ఈ గనిలో అణుధార్మిక స్వభావంగల పదార్థాలే కాక, స్వభావరీత్యా

మన దేశంలో యురేనియం కార్పోరేషన్ నడుపుతున్న ఏ ప్రాజెక్టులోనూ ముడి ఖనిజాన్ని ఇంత మెత్తగా నూరడం లేదు. ఇక్కడ ఉన్న ఖనిజం స్వభావం కారణంగా మిల్లీమీటర్లో పదవవంతులో ముక్కాలు నిడివిగల రేణువులుగా నూరవలసి వస్తున్నది. మరి ఇతర ప్రాజెక్టులలో చేపట్టే నివారణ చర్యనే ఇక్కడ కూడ అమలు చేస్తే సరిపోతుందనడం విజ్ఞతగల అభిప్రాయమేనా?

గుట్టగా పోసిన ఈ పైమట్టి శుద్ధికర్మాగారంలోనూ భద్రంగా దాచలేని వ్యర్థపదార్థమూ, మొత్తమంతా వీదో ఒకనాడు బుచ్చయ్యగారి పల్లె చెరువులోనికీ ఆపైన పాపాగ్నినదిలోనికీ అక్కడి నుండి పెన్నానదిలోనికీ, పెన్నా నుండి సోమశిల ప్రాజెక్టుకు పోగలవు.

విషపదార్థాలయిన మెర్క్యూరీ, ఆర్సెనిక్, సీసం (లెడ్), కాడ్మియం, క్రోమియం మొదలయినవి ఉన్నాయి. తవ్వకంలో ఇవన్నీ కూడా పైకి వస్తాయి. గనిలోనూ, శుద్ధికర్మాగారంలోనూ వీటి భయమేమీ లేకుండా మొత్తం జాగ్రత్తగా తీసుకుపోయి 6 కి.మీల దూరాన కొట్టాలు గ్రామం సమీపంలో నిర్మించబోయే వ్యర్థపదార్థాల చెరువులో పడేస్తామంటున్నారు. అక్కడ ఏం జరుగుతుందన్నది తరువాత చూద్దాం గానీ గని దగ్గరా, శుద్ధికర్మాగారం దగ్గరా వీటి అవశేషాలు లేకుండా చేయడం సాధ్యమేనా? గని తవ్వకానికి ముందు చర్యగా 25వేల టన్నుల మట్టి తవ్వి పక్కనపోస్తారని నివేదిక అంటుంది. గని కోసం లీజుకు తీసుకున్న 819 హెక్టార్ల భూమిలో ఒక చోట దీనిని 15 అడుగుల ఎత్తున్న గుట్టగా పడేస్తారని అంటుంది. అది ఏ ప్రాంతంలో వేస్తారో నివేదికలో చెప్పలేదు. ఆ మట్టిలో ఏయే పదార్థాలుంటాయో విశ్లేషించలేదు. యురేనియం మాత్రం కొంచెమే ఉంటుందని అంటుంది. ఖనిజంలో సహితం యురేనియం ఉండేది ఎట్లాగూ కొంచెమే కాబట్టి ఇదొక విశేషం కాదు. ఎండాకాలంలో ఈ మట్టి ఎండిపోయి, గాలులు వీచినప్పుడు చుట్టుప్రక్కల వ్యాపించగలదు. వర్షాకాలంలో ఈ గ్రామాల భూములలో చేరేసేరు బుచ్చయ్యగారి పల్లె చెరువులోనికి ఆ పైన పాపాగ్ని నదిలోనికి పోతుందని నివేదిక అంటుంది. దానితో పాటు, గుట్టగా పోసిన ఈ పైమట్టి శుద్ధికర్మాగారంలోనూ భద్రంగా

అక్కడ అమలు కావడం లేదని ఈ దృశ్యాలు తెలుపుతాయి. ఈ విమర్శకు యురేనియం కార్పోరేషన్ ఏ జవాబూ ఇప్పటిదాకా చెప్పలేదు. కొద్దిమంది ఎంపిక చేసుకున్న వ్యక్తులను జార్జండ్కు తీసుకుపోయి ఎంపిక చేసుకున్న విషయాలు చూపించి అంతా బాగుందని వారిచేత అనిపింపజేస్తున్నది. గత అనుభవాన్ని గురించి ఇంత వివాదం ఉండగా, అదే పద్ధతిలో ఈ ప్రాజెక్టులో దుష్ప్రణాళిమాలను నివారిస్తామనడం సబబేనా?

వ్యర్థపదార్థాలన్నీ శుద్ధికర్మాగారం నుండి జాగ్రత్తగా తీసుకుపోయి కొట్టాలు దగ్గర నిర్మించే వ్యర్థపదార్థాల చెరువు (టెయిలింగ్స్ పాండ్)లో పడేస్తామంటున్నారు. ఈ వ్యర్థం చిన్న మొత్తం కాదు. ఖనిజంలో 99.97 శాతం వ్యర్థమే. యిందులో అణుధార్మిక స్వభావంగల పదార్థాలు (వెలికితీయలేని యురేనియంతో సహా) ఉంటాయి, ఇతర విషపదార్థాలు ఉంటాయి. 60 హెక్టార్ల స్థలంలో గుట్టల మధ్యకట్టలు కట్టి సంవత్సరానికి 9 లక్షల టన్నుల చొప్పున 15 సంవత్సరాలు ఈ విషపు చెత్తను పోస్తారు. దీనిపైన మూత ఏదీ ఉండదు. కాబట్టి ఇది ఎండకు ఎండి వర్షాలలో పొంగి చుట్టు పక్కల ప్రాంతాన్ని విషమయం చేయగలదని పర్యావరణవాదుల అభ్యంతరం. ఈ 'చెరువు' లోని పదార్థం భూగర్భజలంలో కలిసి సాగునీటిని తాగునీటిని కలుషితం చేయగలదన్నది మరొక అభ్యంతరం. దీనికి నివేదిక ఏం జవాబు చెప్తుంది?

కొట్టాలుకు చెందిన కొందరిని యురేనియం కార్పోరేషన్ టెయిలింగ్స్ పాండ్లను చూపించడానికి జాదుగూడ తీసుకుపోయింది. వారితో మేము మాట్లాడగా అర్థం అయింది ఏమిటంటే వారికక్కడ చూపించింది పూర్తిగా నింపిపడివేసిన పాత చెరువులను కాదు. ఇప్పుడు నడుస్తున్న కొత్త చెరువును. అణుధార్మిక కాలుష్యం ప్రభావం వెంటనే కనిపించదు. కాల క్రమంలోనే తెలుస్తుంది. పాత టెయిలింగ్స్ పాండ్ల సమీపంలోనే అనేకరకాల తీవ్రరోగాల బారిన పడిన ప్రజలు, అంగవైకల్యంతో పుట్టిన పిల్లలు ఉన్నారు. రోగాలు ఇంకా బయటపడని కొత్త టెయిలింగ్స్ పాండ్ల పరిసరాలను చూపించి అంతా బాగుందని వారిచేత అనిపించాలని చూడడం మోసం కాదా?

దాచలేని వ్యర్థపదార్థమూ, మొత్తమంతా ఏదో ఒకనాడు బుచ్చయ్యగారి పల్లె చెరువులోనికి ఆపైన పాపాగ్నినదిలోనికి అక్కడి నుండి పెన్నానదిలోనికి, పెన్నా నుండి సోమశిల ప్రాజెక్టుకు పోగలవు. ఇందులో అణుధార్మిక పదార్థాలేకాక పైన పేర్కొన్న సీసం వగైరా విషపదార్థాలు కూడా ఉంటాయి. చెరువు నుండి, నది నుండి నీళ్ళు - పొలాలకూ, ఇళ్ళకూ వాడుకునే వాళ్ళపైన దీని ప్రభావం ఏ విధంగా ఉంటుందన్న అంచనాగానీ విశ్లేషణగానీ ఈ నివేదికలో లేదు. అది లేని నివేదిక సమగ్రమైనదేనా?

నివేదికలో చాలా చోట్ల, అణుధార్మిక కాలుష్యాన్ని నివారించే ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు, ఇప్పటికే యురేనియం కార్పోరేషన్ ఇతర ప్రాజెక్టులలో అమలు చేస్తున్న జాగ్రత్త చర్యలను ఇక్కడ కూడా అమలు చేయడం జరుగుతుందని అన్నారు. కానీ ఇప్పటికే యురేనియం కార్పోరేషన్ నిర్వహిస్తున్న ప్రాజెక్టులలో కాలుష్యం సమస్య గురించి తీవ్రమైన వివాదం ఉంది. అసాధారణ స్థాయిలో పిల్లలలో అంగవైకల్యం, స్త్రీలకు గర్భప్రాసం, క్యాన్సర్ వంటి రోగాలు కనిపిస్తున్నాయని అనేక నివేదికలు చెప్తున్నాయి. పర్యావరణవేత్తలు, వ్యాపార టివి ఛానల్స్ ఈ దృశ్యాలను వీడియోలలో నమోదు చేసి ఉన్నారు. తీసుకుంటామని చెప్తున్న జాగ్రత్తలేవీ నిజానికి

వ్యర్థపదార్థాల చెరువు ఉపరితల భాగం నుండి కలుషిత పదార్థం ధూళి రూపంలో పరిసరాలలోనికి వ్యాపించకుండా ఎప్పటికప్పుడు తడిపి ఉంచుతామంటుంది. దాని చుట్టూ కంచె వేయడం ద్వారా మనుషులూ, పశువులు అటువైపు పోకుండా చూస్తామంటుంది. ఈ రెండు 'జాగ్రత్తల' లోనూ జార్జండ్లోని జాదుగూడ తదితర గనులలో యురేనియం కార్పోరేషన్ ఘోరంగా విఫలమయిందని చెప్పడానికి కావలసినంత ఆధారం ఉంది. ఇక భూమిలోకి వ్యర్థపదార్థాలు ఇంకకుండా చూడడానికి చెరువు అడుగున 'ఎటువంటి చొరబాటు సాధ్యకాని లైనింగ్' ఇవ్వడం జరుగుతుందని నివేదిక అంటుంది. అది ఏవిధంగా ఉండబోతుందో, ఏ పదార్థాలతో తయారు చేస్తారో నివేదిక చెప్పదు.

అంతేకాదు, కొట్టాలు దగ్గర నిర్మించబోయే చెరువు కొత్తగా తవ్వబోయేదికాదు. చుట్టూ గుట్టలున్న ఎత్తయిన ప్రదేశాన్ని ఎంచుకున్నారు. వాటిని కలుపుతూ కట్టలు పోస్తే చెరువువుతుంది. కిందనేల ఎగుడు దిగుడుగా ప్రకృతిసిద్ధంగా ఏర్పడి ఉంది. దానికి 'లైనింగ్' ఇవ్వడం అసాధ్యం. చెరువు గోడలు సహితం చాలా వరకు ప్రకృతి సిద్ధంగా ఏర్పడిన గుట్టలే. వాటికి 'లైనింగ్' ఇవ్వడమూ అసాధ్యమే.

కొట్టాలుకు చెందిన కొందరిని యురేనియం కార్పోరేషన్ టెయిలింగ్స్ పాండ్లను చూపించడానికి జాదుగూడ తీసుకుపోయింది. వారితో మేము మాట్లాడగా అర్థం అయింది ఏమిటంటే వారికక్కడ చూపించింది పూర్తిగా నింపిపడివేసిన పాత చెరువులను కాదు. ఇప్పుడు

ప్రాజెక్టుకు 10 కి.మీ.ల వ్యాసార్థంలో ఉన్న ఊర్ల ప్రజలంతా కలిసి సాలీనా తీసుకుంటున్న భూగర్భజలాలలో సగానికి సమానమైన మొత్తాన్ని గని నుండి ఊటరూపంలో బయటకు పంప్ చేయడం జరుగుతుందంట, అయితే దీని వల్ల బావులో బోర్లు ఎండిపోవా అనే ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండా, ఇవే కాక ఇంకా చాలా భూగర్భజలం ఈ ప్రాంతంలో ఉంది కాబట్టి ఏంఫరవాలేదని నివేదిక అంటుంది.

అయిదింట మూడు కుటుంబాలలో ఒకరికి - అవకాశాన్ని బట్టి, యోగ్యతను బట్టి ఉద్యోగమిస్తారు. 'యోగ్యత' అనేది యురేనియం కార్పోరేషన్ ప్రమాణాల ప్రకారం ఉండాలి కాబట్టి ఈ ఊర్లులో ఎవరికి యోగ్యత ఉండే అవకాశంలేదు. ఇక మిగిలినవి 500దాకా ఉండబోయే కూలివారిపనులు, వీటిలో మొదటి అవకాశం భూమికోల్పోయిన వారికి ఇస్తామంటున్నారుగానీ ఈ పనులన్నీ కాంట్రాక్టర్ల చేతిలో పెట్టబోతారు కాబట్టి దీనికి భరోసా లేదు. అయినా ఈ పాటి కూలిపనికోసం ప్రాణాంతకమైన ప్రాజెక్టును తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఏముంది?

నడుస్తున్న కొత్త చెరువును. అణుధార్మిక కాలుష్యం ప్రభావం వెంటనే కనిపించదు. కాల క్రమంలోనే తెలుస్తుంది. పాత టెయిలింగ్స్ పాండ్ల సమీపంలోనే అనేకరకాల తీవ్రరోగాల బారిన పడిన ప్రజలు, అంగవైకల్యంతో పుట్టిన పిల్లలు ఉన్నారు. రోగాలు ఇంకా బయటపడని కొత్త టెయిలింగ్స్ పాండ్ పరిసరాలను చూపించి అంతా బాగుందని వారిచేత అనిసించాలని చూడడం మోసం కాదా?

పైగా 15 సంవత్సరాలకు సరిపడా రూపొందించిన కొట్టాలు టెయిలింగ్ పాండ్ గురించి మాత్రమే నివేదికలో సమాచారం ఉంది. ప్రాజెక్టు 30 సంవత్సరాలు ఉంటుందని కూడ నివేదిక అంటుంది. రెండవ 15 సంవత్సరాలకు టెయిలింగ్ పాండ్ ఎక్కడ నిర్మిస్తారు? దాని గురించి ఏమీ చెప్పకుండా రూపొందించిన నివేదిక సమగ్రమైన దెట్లాగవుతుంది? 15 సంవత్సరాల తరువాత దానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదన ప్రజల ముందు ప్రవేశపెడితే, అప్పటి సగం వయసు గడిచిపోయిన ప్రాజెక్టును మూసేయమని ప్రజలు అడగలేరు కాబట్టి ఎక్కడ ప్రతిపాదించినా ఒప్పుకోవలసిందేకదా?

నీటి వినియోగం విషయం ప్రజలకు మొదటి నుండి చాలా ఆందోళన కలిగిస్తున్నది. పది సంవత్సరాల క్రితం నిష్పలంగా ఉన్న భూములను ఈ నాలుగూళ్ళ ప్రజలు బావులు, బోర్లు తవ్వ కాలక్రమంలో సస్యశ్యామలం చేసుకున్నారు. యురేనియం ప్రాజెక్టులో భాగంగా, గనిని లోతుగా తవ్వ ఊటనీటిని బయటకు పంప్ చేసేటట్టుయితే తమ బావులు, బోర్లు ఎండిపోయే ప్రమాదం ఉందని వారి ఆందోళన. దీనికి ఈ నివేదికలో ఇచ్చిన జవాబు చాలా విచిత్రమైనది. ప్రాజెక్టుకు 10 కి.మీ.ల వ్యాసార్థంలో ఉన్న ఊర్ల ప్రజలంతా కలిసి సాలీనా తీసుకుంటున్న భూగర్భజలాలలో సగానికి సమానమైన మొత్తాన్ని గని నుండి ఊటరూపంలో బయటకు పంప్ చేయడం జరుగుతుందంట, అయితే దీని వల్ల బావులో బోర్లు ఎండిపోవా అనే ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పకుండా, ఇవే కాక ఇంకా చాలా భూగర్భజలం ఈ ప్రాంతంలో ఉంది కాబట్టి వింఫరవాలేదని నివేదిక అంటుంది. ఇంకా చాలా ఉన్న భూగర్భజలం ఎంత లోతున ఉంది? రైతులు బోర్లు వేసుకొని ఆ నీటికి తీసుకోగలరా? ఈ ప్రశ్నలను విశ్లేషించకుండా నీటి సమస్య ఏమీ ఉండదనడం అవివేకం కాదా?

కాగా, ప్రాజెక్టుకు అవసరమైన నీటిని చాలా వరకు ఈ ఊటనుండే తీసుకుంటామనీ, వాడిన తరువాత శుభ్రం చేసి అదేనీటిని వాడతామనీ నివేదికలో పదేపదే అంటున్నారు. అయితే ఎక్కడికక్కడ దుమ్ముపైకిలేవకుండా నీళ్ళు చల్లుతామనీ పచ్చటి గడ్డి, మొక్కలు పెంచుతామనీ ఇచ్చే హామీలను చూస్తే ఆ నీళ్ళు సరిపోతాయా అన్న సందేహం వస్తుంది. అయితే నివేదిక ప్రకారం కూడ చిత్రావతి నది నుండి

చెప్పుకోవగ్గ మోతాదులో అడనంగా నీళ్ళు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. రోజుకు 3348 ఘనపు మీటర్లు - అంటే దాదాపు లక్ష ఘనపుటడుగులు - చిత్రావతి నుండి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. సంవత్సరం సంవత్సరం ఇంత తీసుకోనేటట్టుయితే దాదాపు 350 ఎకరాల సాగుభూమికి అవసరమయ్యే నీళ్ళు చిత్రావతి నుండి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. చిత్రావతి మీద కట్టిన పార్కులై ప్రాజెక్టులో దండిగా నీళ్ళు ఉంటే ఇది పెద్ద మొత్తం కాదుగానీ, ప్రస్తుతం చిత్రావతిలో ఉన్న నీళ్ళు చాలా తక్కువ. పిఎబిఆర్ చేపడితే తప్ప పార్కులై పూర్తికాదు. అంటే ఈ నీళ్ళు కూడ చివరికి బోర్లు నుండే తీసుకోదోతారనడంలో సందేహం అక్కరలేదు.

ఇక ఉద్యోగాల గురించి ఇస్తున్న హామీల విషయం ఎంత తక్కువ చెప్పుకుంటే అంత మంచిది. కంపెనీ ఉద్యోగాలు 934 ఉంటాయంట. అందులో 30 శాతం - అంటే 311 - అవకాశాన్ని బట్టి, యోగ్యతను బట్టి ఇళ్ళు భూములు కోల్పోయే కుటుంబాలలో ఒకరికి ఇస్తారంట. భూములు కోల్పోయే కుటుంబాలు 489 అని వారే అంటున్నారు కాబట్టి అయిదింట మూడు కుటుంబాలలో ఒకరికి - అవకాశాన్ని బట్టి, యోగ్యతను బట్టి ఉద్యోగమిస్తారు. 'యోగ్యత' అనేది యురేనియం కార్పోరేషన్ ప్రమాణాల ప్రకారం ఉండాలి కాబట్టి ఈ ఊర్లులో ఎవరికి యోగ్యత ఉండే అవకాశంలేదు. ఇక మిగిలినవి 500దాకా ఉండబోయే కూలివారిపనులు, వీటిలో మొదటి అవకాశం భూమికోల్పోయిన వారికి ఇస్తామంటున్నారుగానీ ఈ పనులన్నీ కాంట్రాక్టర్ల చేతిలో పెట్టబోతారు కాబట్టి దీనికి భరోసా లేదు. అయినా ఈ పాటి కూలిపనికోసం ప్రాణాంతకమైన ప్రాజెక్టును తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఏముంది?

ఇవీ, ఇంకా మీకు తోచిన ఇతర ప్రశ్నలూ 10వ లేదీన జరగబోయే ప్రజాభిప్రాయసేకరణ సభలో నిర్భయంగా అడగమని ప్రజలను కోరుతున్నాము. వేరే చోట అయితే నిస్సంకోచంగా, నిర్మోహమాటంగా అంటామేమోగానీ నిర్భయంగా అనవలసిన అవసరం ఉండదు. కానీ ఇది పులివెందుల కాబట్టి ఈ ప్రాజెక్టు 'మాకు కావాలి' అని పులివెందుల రాజులు అంటున్నారు కాబట్టి, వారి రాజ్యంలో వారిని కాదని బతికే ప్రయత్నం చేయడం సాహసమే కాబట్టి, నిర్భయంగా అడగండి అంటున్నాం. ఒత్తిడిపెట్టి, భయపెట్టి నోర్లు మూయించే ప్రయత్నం చేస్తే లొంగవద్దు అంటున్నాం. ఈ ప్రాజెక్టును ఎట్లాగయినా రప్పించాలని పట్టుబట్టడంలో వారి ప్రయోజనాలు వారికి ఉండవచ్చు. అమ్ముకోవడానికి భూములు, కాంట్రాక్టులు చేసుకోవడానికి పెట్టుబడులు సమ్మర్దిగా ఉన్నవారి ప్రయోజనాలు వేరు, ప్రకృతిని కాయా కష్టంతో ఫలింపజేసి బతికేవాళ్ళ ప్రయోజనాలు వేరు. వారి వ్యాపారాలను పెంపొందించుకోవడం వారి గమ్యమైతే, మన బతుకులు కాపాడుకోవడం మనలక్ష్యం కావాలి.

యురేనియం ప్రాజెక్టు వ్యతిరేక ఐక్యవేదిక,

కడపజిల్లా.

*

గమనిక :

'చర్చ' పత్రిక 'చర్చ ఫర్ డెమోక్రటిక్ వాల్యూస్'గా రిజిస్టర్ అయింది. రిజిస్ట్రేషన్లోని సాంకేతిక సమస్యవల్ల ఆగస్టు సంచిక రాలేదు, గమనించగలరు. యిక ప్రతి నెల క్రమం తప్పకుండా వస్తుంది.

సాల్వాజుడు వ్యతిరేక సభ :

ఛత్తీస్‌ఘట్‌లో ఆదివాసులమీద, విప్లవోద్యమం మీద సాల్వాజుడు చేస్తున్న అత్యంత దేశమంతా ప్రచారం చేయడానికి, సాల్వాజుడు వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామిక శక్తులను ఐక్యంచేసి, బాధితుల పక్షాన నిలబెట్టడానికి ఒక ప్రచారకమిటీ ఏర్పడింది. సాల్వాజుడు వ్యతిరేక అఖిలభారత ప్రచారకమిటీ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోకూడా కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. యిందులో భాగంగా ఆగస్ట్ 17వ తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు హైదరాబాదులోని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో బహిరంగ సభ జరిగింది. ఈ సభలో మాట్లాడానికి, సాల్వాజుడు గురించి వివరించడానికి ఛత్తీస్‌ఘట్ ఆదివాసీ నాయకులు కూడ వచ్చారు. సభలో మాట్లాడిన కొందరు వక్తల ఉపన్యాసాన్ని క్లుప్తంగా 'చర్చ' పాఠకులకోసం అందిస్తున్నాం.

సం.

ఎం.టి.ఖాన్ (సభాద్యక్షులు) : నిన్నుగాక మొన్న భారత స్వతంత్ర దినం సందర్భంగా ప్రధాని మన్‌మోహన్‌సింగ్ మాట్లాడుతూ దేశానికి నక్కలైట్ల వల్ల ప్రమాదం పొంచి ఉంది అన్నాడు. ఆ మర్నాడే పత్రికల్లో ఈశాన్య ప్రాంతంలో జరుగుతున్న ప్రజాపోరాటాలను, కాశ్మీర పోరాటాన్ని, దక్షిణ భారత దేశంలో జరుగుతున్న పోరాటాలను యినసర్‌జెన్స్‌గా ప్రకటిస్తున్నట్లు వచ్చింది. ఈ ప్రాంతాల్లో మానవ రహిత విమానాల ద్వారా దాడులు చేయబోతున్నట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ప్రజలు ఎక్కడైనా సరే తమ జీవితం కోసం పోరాడుతూ ఉంటే దానికి యినసర్‌జెన్స్ అనే పేరు పెట్టి కుట్రతో ఆ ఉద్యమాలను అణిచివేయాలని ప్రభుత్వం చూస్తోంది.

కానీ అస్సాం, నాగాలాండ్, కాశ్మీర్, దక్షిణభారతదేశంలోని అనేక ఆదివాసీ పోరాటాల మీద ఈ రకమైన దాడులు రకరకాల రూపాల్లో ఎప్పటి నుండో జరుగుతూ ఉన్నా ప్రభుత్వాలు అణిచివేయలేకపోయాయి. యిది చారిత్రక సత్యం.

1947లో స్వాతంత్ర్యం అనేది సాధించుకున్నట్లు చెప్తారు. 16 ఆగష్టు 1947 నుంచి నాగా ఆదివాసులు పోరాటం చేస్తూనే ఉన్నారు. యిప్పటిదాకా రకరకాల పోలీసు బలగాలు ఏమీ చేయలేకపోయాయి. చివరికి వాళ్ళతో చర్చలకు సిద్ధమయ్యారు. అలాగే ఉల్పా పోరాటకారులమీద అణిచివేత సాగిసాగి చివరికి వాళ్ళతోనూ చర్చలకు సిద్ధంగాక తప్పలేదు.

అట్లాగే బస్తర్, ఛత్తీస్‌ఘట్ ప్రాంతాల్లో ఆదివాసుల మీద దారుణమైన అణిచివేత కొనసాగుతుంది. ఆదివాసులు అంటే దేశానికి మూలవాసులు. అయిదువేల సంవత్సరాల కిందకే వాళ్ళ నాకరికతను పూర్తిగా నాశనం చేసి వాళ్ళను అడవులకు పరిమితం చేశారు. అమెరికాలో రెడ్‌యిండియన్స్ పేరుతో రకరకాలుగా అణిచివేశారు. ఆస్ట్రేలియా ఖండంలో మూలవాసులను తరిమివేసి అడవులకు పరిమితం చేశారు. యిది ప్రపంచమంతా వేల సంవత్సరాల కిందటి నుండి సాగుతున్నదే. కానీ ఆదివాసులు లొంగిపోలేదు. మూడు వందల సంవత్సరాల కింద భారతదేశంలో బ్రిటీష్‌వారికి వ్యతిరేకంగా ఆదివాసులు పోరాటాలు ప్రారంభించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అటవీ ప్రాంతాల నుండే ఉద్యమాలు చెలరేగాయి. అల్లూరి సీతారామరాజు గురించి మనకు తెలుసు.

ఇవాళ బస్తర్‌లో ఆదివాసులు గొప్ప పోరాటాలు చేస్తున్నారు. అడవి, భూమి, సంపద ఆదివాసులదే. మూలవాసులు ఈడిమాండ్‌తో పోరాటాలు చేపట్టినప్పుడు బ్రిటీష్‌కాలంలో వాళ్ళ ప్రాంతాలను ఏజెన్సీ ప్రాంతాలుగా ప్రకటించారు. అక్కడికి బైటి ప్రాంతాలవాళ్ళు వెళ్ళి భూములు కొనడానికి వీల్లేదు, ఆక్రమించుకోవడానికి వీల్లేదు అనే చట్టాలు వచ్చాయి. బ్రిటీష్ కాలంలో కూడా యిప్పుడు జరుగుతున్నంత దుర్మార్గం

జరగలేదు.

సాల్వాజుడు అనే మాఫీయా బహుళజాతి సంస్థల, పెట్టుబడుదారుల దోపిడీ కోసం ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన సైన్యం. ఆదివాసీలతో కూడిన ఈ సైన్యం అక్కడి ఉద్యమకారుల మీద దాడి చేస్తోంది. దానికి వ్యతిరేకంగా దేశ వ్యాప్తంగా ప్రచారం చేయడంలో భాగంగానే - ఈ సభ.

బొజ్జాతారకం : సాల్వాజుడు పేరిట రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వాలు ఛత్తీస్‌ఘట్‌లో జరుపుతున్న దారుణమారణకాండను ఖండించడానికి, సాల్వాజుడు చేస్తున్న హింసకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న పోరాటానికి సంఘీభావం ప్రకటించడానికి మనం యిక్కడ సమావేశమయ్యాం. ఎక్కడ ప్రజాపోరాటాలు జరిగినా, ఎక్కడ హింసకు వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు జరిగినా, ఎక్కడ అన్యాయాలకు, అత్యాచారాలకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలు జరిగినా ఆ ప్రజల సంఖ్య ఎంతైనా కావచ్చు - ఆ పోరాటాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు సంఘీభావం ప్రకటిస్తారనే సందేశం ఈ సభ అందిస్తోంది.

ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎక్కడ ఏ పోరాటాలు జరిగినా తెలుగు ప్రజల సంఘీభావం వాటికి దొరుకుతుంది. ఎందుకంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు కూడ హింసకు గురవుతున్నారు. దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల యితర ప్రాంతాల్లో హింసకు గురయ్యే ప్రజలను తెలుగు ప్రజలు అక్కున చేర్చుకొని, సేదతీర్చి, మీకుతోడు మేం కూడా ఉన్నాం అనడం తెలుగు ప్రజలకు మొదటి నుండి వున్నది.

కొన్ని ప్రాంతాల్లో నేరుగా పోలీసు, మిల్టరీ రూపంలో, రాజ్యం రూపంలో హింస జరుగుతూ ఉన్నది. కానీ ఛత్తీస్‌ఘట్‌లో ఒక పెద్ద కుట్ర జరుగుతుంది. ఆదివాసీ ప్రజలతోనే రాజ్యం ఏర్పాటు చేసిన సైన్యం ఈ సాల్వాజుడు. వాళ్ళ భాషలో సాల్వాజుడు అంటే 'చల్లని సామూహిక దాడి'. గృహదహనాలు, స్త్రీలపై అత్యచారాలు, పిల్లలపై హత్యాకాండ, ఆస్తి విధ్వంసం ఎన్నో జరుగుతున్నాయి. గర్భిణీ స్త్రీలను చెరిచి, పాటను చీల్చి శిశువును మంటల్లో వేస్తున్నారు.

ప్రజల పోరాటాలు ఎక్కడైనా ఒక్కటే. పోరాట రూపాలు వొక్కటే. అందుకే ఇవాళ దేశ పాలకులకు రెండే రెండు ప్రమాదాలు కనిపిస్తున్నాయి అవి టెర్రరిజం, నక్సలిజం. యిది తప్ప పాలుకులకు యింకే ప్రమాదాలు కనిపించడంలేదు. కంట్రాక్టర్లు సిమెంట్‌లో కలుపుతున్న బూడిద కనిపించడం లేదు, ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లోని సహజ సంపదను దోచుకు వెళ్తున్న వ్యాపారస్తులు కనిపించడంలేదు. లంచగొండితనం కనిపించలేదు. దేశంలో ఆదివాసీ, దళిత, ముస్లిం మైనారిటీల మీద, స్త్రీల మీద జరుగుతున్న దాడులు కనిపించడం లేదు. యివేవీ భారత ప్రధానికి

కనిపించడం లేదు. ఆయన ఆగస్టు 15 నాటి ఉపన్యాసంలో టెర్రరిజాన్ని, నక్సలిజాన్ని మాత్రమే ఎందుకు ప్రమాదాలు అన్నాడు ?

ఆదివాసుల పక్షాన మావోయిస్టు ఉద్యమం ఎందుకు జరుగుతున్నది? అని ప్రధాని ఆలోచించడం లేదు. ఆదివాసులు ఏమంటున్నారు - అడవిని, అటవీ సంపదను దోచుకోవడానికి స్థానిక కాంట్రాక్టర్లయినా, పెట్టుబడిదారుడైనా, బహుళజాతి సంస్థలైనా అడవిలోకి రావడానికి వీలేదు, అడవిపై సర్వహక్కులు మావే అంటున్నారు. బ్రిటీష్ వాళ్ళు కూడా ఆదివాసులకు కొన్ని అనుకూల చట్టాలు చేశారు. కానీ మన పాలకులకు అవేవీ పట్టవు.

ఛత్తీస్‌ఘడ్ అడవుల్లో అనేక రకాలైన సంపదలు ఉన్నాయి. వాటిని దోచుకోవాలంటే వాటిని అంటిపెట్టుకొని ఉన్న ఆదివాసులను తుడిచిపెట్టాలి. వాళ్ళను తుడిచెయ్యాలంటే వాళ్ళకోసం నిలబడ్డ విప్లవోద్యమాన్ని తుడిచెయ్యాలి - విశాఖపట్నంలో బాక్సైట్ ఉంది కాబట్టి ఆ సంపద దోచుకోవడానికి రకరకాల కంపెనీలు వెళ్తున్నాయి. రాజ్యాంగం ప్రకారం వాళ్ళు అక్కడికి వెళ్లడానికి లేదు. ఆదివాసీలు, వాళ్ళపోరాటాలు అక్కడ ఉన్నంతకాలం అది సాధ్యం కాదు. అందువల్ల అక్కడ పోలవరం కట్టాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వరదలు వచ్చి ఆదివాసులు అక్కడి నుండి బైటికి వచ్చారు. అది దోపిడీదారులకు వరమైంది. దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా ఎవరు నిలబడినా, ఎవరు పోరాటాలు చేసినా వాళ్ళు మావోయిస్టులే. అందుకే ఏజెన్సీమీద నక్సలైట్ల ఏరివేత పేరున పోలీసుల బలగాలు దించుతామంటున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో కులనిర్మూలన జరగాలని కోరుకున్నా మావోయిస్టుల పేరుతో అణిచివేస్తున్నారు.

రాజ్యాంగం ఏం చెప్తుందంటే - దేశంలోని సంపద ఏ వొక్కరి దగ్గర పోగు పడటానికి వీలేదు అని. కానీ ప్రభుత్వం అటవీ సంపదను దోచుకోవడానికి రకరకాల వ్యాపార సంస్థలను, బహుళజాతి సంస్థలను ఏజెన్సీకి వెళ్ళి దోచుకోమని అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తోంది. ఒక రూపాయి పెట్టి గనులు లీజుకు తీసుకొని వందరూపాయలు సంపాదిస్తున్నారు. హైదరాబాదులో ఒక ఎకరా కోట్ల రూపాయలు. అంతకముందు దానివిలువ పదివేలు. పదివేల స్థలం కోట్లరూపాయలు, ఎట్లయింది? దీని వెనుక కుట్ర ఏమిటి? ప్రభుత్వం దీని గురించి ఆలోచించకపోగా, ప్రభుత్వమే ఈ దోపిడీని, అమ్మకాలను కొనసాగిస్తున్నది.

ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లోనూ యిదే జరుగుతోంది. అక్కడి అటవీ సంపదను దోచుకొనే ప్రయత్నాల్లో భాగమే ఈ సాల్వాజుడు. దీనికి వ్యతిరేకంగా జరగవలసిన ప్రయత్నాలు అంత బలంగా జరగడం లేదని నా అభిప్రాయం. అక్కడ జరుగుతున్న దుర్మార్గాలు ప్రధానికి తెలియదా? సోనియాగాంధీకి తెలియదా? సాల్వాజుడు టెర్రరిజం కాదా? ఒక స్త్రీని సాల్వాజుడు సామూహికంగా అత్యాచారంచేయడం టెర్రరిజం కాదా? నల్లమల అడవుల్లో నక్సలైట్లు ఉంటే, లేదా ఛత్తీస్‌ఘడ్ అడవుల్లో మావోయిస్టులు ఉంటే వాళ్ళు ఏం చేస్తున్నారు? డబ్బుటివోను కూలగొట్టేందుకు విమానాలు తయారుచేస్తున్నారా? అది ఎట్లా టెర్రరిజం అవుతుంది. నల్లమల అడవుల్లో నిషేధిత మావోయిస్టులు ఉంటే పోలీసులు ఏం చేయాలి? వాళ్ళను కోర్టుకు హాజరు పరచాలి. కోర్టు పోలీసుల వాదనలను నమ్మితే శిక్ష వేస్తుంది. అదీ మూడు సంవత్సరాలు జైలులు శిక్ష. అంతే. అయితే ప్రాణాలు తీస్తున్నారు. ఎవరు ఈ హక్కులను యిచ్చారు? ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లో ఆదివాసులు, వాళ్ళతోపాటు మావోయిస్టులు అక్కడ అటవీ సంపదను కాపాడుకోవడానికి ఉద్యమాలు చేస్తే సాల్వాజుడు పేరుతో ఆదివాసులనే సమీకరించి, సాల్వాజుడు క్యాంపులను పోలీసు

క్యాంపుల చుట్టూ పెట్టుకున్నారు. మావోయిస్టులు దాడిచేస్తే ఆదివాసీలను చంపేశారని ప్రచారం చేస్తున్నారు. యిటీవల మావోయిస్టుల దాడిలో సాల్వాజుడు కార్యకర్తలు చనిపోతే పెద్ద ఎత్తున దుప్రచారం చేశారు.

దీని వెనుక ఉన్న కుట్రను అందరికీ విప్పి చెప్పాలి. ఈ దుర్మార్గాన్ని ప్రచారం చేయడం ద్వారా ఛత్తీస్‌ఘడ్ ఆదివాసుల పోరాటాలకు మద్దతు ప్రకటించడమే కాదు, మద్దతు కూడగట్టాలి. ఈ ప్రభుత్వం ఎంత అనాగరికమైందో అందరికీ చెప్పాలి. ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లో పోరాడుతున్న ఆదివాసీ సంస్థలతో అవసరమైతే చేయి చేయి కలిపి ఈ ప్రచారం చేయవలసి ఉన్నది. విశాఖ పట్టణం నుండి కాకినాడలదాకా ఎకనామిక్‌జోన్‌ను ఏర్పాటు చేసి దోపిడీ చేయవచ్చుగాని, ఒక ఫారెస్టు జోన్ ఏర్పాటు చేసుకొని ప్రజలకు, ఆదివాసులకు అండగా నిలబడితే మాత్రం నేరం. ప్రజలు, ప్రజాసంఘాలు ఒక ప్రజాకారిడార్‌ను నిర్మించాల్సి ఉంది. ఎక్కడ, ఎవరిమీద దుర్మార్గం జరిగినా అందరూ స్పందించడానికి ప్రజాకారిడార్ ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంది.

ప్రొ. శేషయ్య : ఛత్తీస్‌ఘడ్ పబ్లిక్ సెక్యూరిటీ యాక్టుకు వ్యతిరేకంగా రాయ్‌పూర్‌లో అక్కడి పియుసిఎల్ సభపెట్టినపుడు వెళ్లాం. ఆ సభకు చాలా మంది ఆదివాసీలు వచ్చారు. జార్ఖండ్‌నుంచి కూడా వచ్చారు. వాళ్ళలో ఒక గిరిజనున్ని సాల్వాజుడు గురించి అడిగితే సాల్వాజుడు ఛత్తీస్‌ఘడ్ దంతేవాడ, కుంట మొదలైన చోట ఉంది. అది మా దగ్గరికి కూడా వస్తుందేమోనని భయంగా ఉంది. అయితే ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లో మావోయిస్టులు దాన్ని చావుదెబ్బలు కొట్టారు. ఇక మా దగ్గరకు రాకపోవచ్చు అన్నాడు అర్థరాత్రి ఎమర్జెన్సీ వచ్చింది కాబట్టి పియుసిఎల్ వాళ్ళు కొవ్వొత్తులతో ప్రదర్శన చేశారు. తర్వాత సభ ఏర్పాటు చేశారు. పన్నెండు గంటలకల్లా చాలా మంది గిరిజనులు, మేధావులు, కళాకారులు వచ్చారు. కానీ వాళ్ళు చట్టానికి వ్యతిరేకంగా ఏమీ మాట్లాడలేదు. దానికి సంబంధించిన నినాదాలేమీ యివ్వలేదు. సాల్వాజుడును ఎదుర్కోవాలనే అందరూ మాట్లాడారు. అక్కడ ఛత్తీస్‌ఘడ్‌లో పనిచేసే న్యాయవాదులు ఉన్నారు. రాజేంద్రసేన అనే అడ్వకేట్ ఉన్నారు. ఆయన శంకరగుహ నియోగి కేసును వాదించారు. యింకా చాలా మంది మేధావులు ఉన్నారు.

అప్పటికప్పుడు పోలీసులు వచ్చి, మీర్కిడ ఉండటానికి వీలేదని అన్నారు. 'మేం ఉంటాం' అని ఆ న్యాయవాదులు, మేధావులు అన్నారు. మర్నాడు పేపర్లో 'వీళ్ళంతా నక్సలైట్ మద్దతుదారులు, వాళ్ళకు అనుకూలంగా నినాదాలిచ్చారు, సాల్వాజుడుకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడారు. కాబట్టి ఛత్తీస్‌ఘడ్ పబ్లిక్ సెక్యూరిటీ అక్ట్ కేసు పెడుతున్నట్టు వచ్చింది.

ఛత్తీస్‌ఘడ్ వెళ్ళిన పౌరహక్కుల సంఘాలు అక్కడి వాస్తవాలను బైటికి తెచ్చాయి. టీ.వీలు వచ్చాక అంతకముందుకంటే ఎక్కువగా అబద్ధాలు నిజాలుగా ప్రచారంలోకి వస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు మాధవ్ ఎన్‌కోంటర్ గురించే మాట్లాడుకోవచ్చు. మేము నిజనిర్ధారణకు వెళ్ళినపుడు టీ.వీల్లో ఏం వస్తోందంటే 'నల్లమల అంతా బ్రహ్మాండమైన కూంబింగ్ జరుగుతోంది, అడవినంతా జల్లెడ పడుతున్నారు' అని. కానీ మేం వెళ్ళినపుడు ఒక గ్రేహౌండ్ పోలీసు కూడా అక్కడ కనిపించలేదు. భారీ వర్షం కురుస్తోంది అని టీ.వీల్లో వచ్చింది. కానీ అక్కడ వర్షమే లేదు.

యిదంతా ఎందుకంటే ప్రజలను, పౌరసమాజాన్ని భయాందోళనలోకి తోసెయ్యడానికే. ప్రచారం ద్వారా యుద్ధవాతావరణాన్ని సృష్టించడమనే ఉద్దేశ్యం ఉంది. పాలకుల ఆలోచనలకు సమాజంలో సమ్మతిని తీసుకురావడం, ప్రజలను నిశ్శబ్దంలోకి తోసివేయడం దీని ఉద్దేశ్యం.

అందువల్ల సాల్వాజుడుం గురించి వాస్తవాలను బైటి ప్రపంచానికి తెలియజేయాలి. యిక్కడ కోవర్టుల గురించి చాలా రకాలైన ప్రశ్నలు వస్తున్నాయి. ఎందుకు కోవర్టులు తయారవుతున్నారు? మనం కనుక ఒకసారి కోవర్టులను, మాజీలను అడిగితే, వాళ్ళను పోలీసులు ఎన్ని రకాల యిబ్బందులు పెట్టిందీ, ఎంతగా వేధించిందీ తెలుస్తుంది. సాల్వాజుడుం విషయంలో కూడా యిట్లాంటి ప్రశ్నలు యింకా ముందుకుపోయి 'అక్కడ సివిల్ వార్ జరుగుతోంది' అంటున్నారు.

నిజానికి అక్కడేం జరుగుతోంది? అది నిజంగానే సివిల్ వార్ అవుతుందా? మావోయిస్టులవల్ల గిరిజనుల మధ్య చిచ్చు రగులుతూ ఉంది. ఒకర్నిఒకరు చంపుకుంటున్నారు, యిది పౌరుల మధ్య తలెత్తిన సంఘర్షణ అనేవాళ్ళు ఉన్నారు. చాలా మంది మేధావులు ఈ ప్రచారంలో బోల్తా పడుతున్నారు. యిది సివిల్ వార్ కాదు, రాజ్యానికి - ప్రజలకు మధ్య జరుగుతున్న యుద్ధం ఈ పరిస్థితి యివాళ దేశవ్యాప్తంగా ఉంది. మనం వాస్తవాలను తెలుసుకున్నామంటే అక్కడ ఏం జరుగుతోందో చెప్పడంతోపాటు, ఎందుకు జరుగుతున్నదో కూడా చెప్పవచ్చు.

దీనికోసం మనం ఈ ప్రచారంలో మూడు విషయాలకు ప్రధానమైన చోటు కల్పించాలి. సాల్వాజుడుం తరహా ప్రయోగాలు దేశంలో రకరకాల రూపాల్లో జరుగుతున్నాయి. ప్రజలను నాశనం చేయడానికి పాలకులు చేస్తున్న ఈ అన్ని ప్రయోగాల వెనుక దాగి ఉన్న అసలు విషయం ఏమంటే - పాలకుల అభివృద్ధినమూనాకు - ప్రజల అభివృద్ధి నమూనాకూ మధ్య కొనసాగుతున్న సంఘర్షణ. సామ్రాజ్యవాద చట్రంలోని అభివృద్ధికి వ్యతిరేకంగా ప్రజల అభివృద్ధి, ప్రజాస్వామిక అభివృద్ధి చేస్తున్న కృషిని మనం దేశవ్యాప్తంగా ప్రచారం చేయాల్సి ఉంది.

యిక రెండో అంశం. అధికారం ఎవరికి దక్కాలి అనేదాని మీద జరుగుతున్న సంఘర్షణ. అక్కడ మావోయిస్టులు సమాంతర ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతున్నారు అని పాలకులు ప్రచారం చేస్తున్నారు. యిదేమీ అబద్ధం కాదు. మావోయిస్టులు ప్రజారాజ్యాధికారాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు. ఆదివాసుల రోజువారీ అవసరాలన్నీ ఉద్యమం తీరుస్తున్నది. వాళ్ళ పత్రికల ప్రకారం అయినా మావోయిస్టులు మూడు వందల పాఠశాలలు నడుపుతున్నారు. 260 ఆరోగ్య కేంద్రాలు నెలకొల్పారు. పశువైద్యశాలలు నెలకొల్పారు. 85 వాటర్ ట్యాంక్ లు ఒక్క దంతెవాడ జిల్లాలోనే కట్టించారు. యివన్నీ ప్రత్యామ్నాయ అభివృద్ధిలో భాగం. సహకార పద్ధతిలో వ్యవసాయాన్ని ముందుకు తీసుకపోతున్నారు. ఈ అభివృద్ధి నమూనా సామ్రాజ్యవాద అభివృద్ధి నమూనాను ప్రశ్నిస్తోంది. అక్కడి నుండి సాల్వాజుడుం పుట్టుకొచ్చింది.

గిరిజనుల్లోనే మావోయిస్టులకు కొందరు వ్యతిరేకం అయినట్లు కనిపిస్తోంది. అయి ఉండవచ్చు. అంతే సాల్వాజుడుం కోవర్ట్ పోర్స్.

మూడోది : చరిత్రను ఎవరు సొంతం చేసుకోవాలనే సంఘర్షణ. 1910లో అక్కడ జరిగిన భూంకాల్ అనే గొప్ప పోరాటానికి మహేంద్రకర్మ తాము వారసులం అని చెప్పుకుంటున్నాడు. ఒకప్పుడు సిపిఐలో ఉండి యివాళ ప్రతిపక్ష కాంగ్రెస్ లో ఉంటూ ఇరవై కోట్ల రూపాయల ఆస్తిపరుడైన ఆదివాసీ మహేంద్రకర్మ భూంకాల్ వారసుడు అవుతాడా? లేక ప్రజలు అవుతారా? బ్రిటీష్ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా అక్కడి ఆదివాసులు చేసిన పోరాటం అది. అటువంటి దానికి మహేంద్రకర్మ లాంటి వాళ్ళు వారసులమని చెప్పుకుంటూ 'చరిత్రను శుద్ధి చేస్తాం, దానికోసమే సాల్వాజుడుం' అంటున్నారు. మనం కూడ స్పష్టం చేసుకోవాలి. ఆ వారసత్వం ఎవరిది? ఛత్తీస్ ఘడ్ ఆదివాసులదీ, వాళ్ళకు నాయకత్వం

వహిస్తున్న మావోయిస్టులదేకాని మహేంద్రకర్మది ఎట్లా అవుతుంది? అని మనం ప్రశ్నించాలి. మొన్న మాధవ్ ఎన్ కౌంటర్ తర్వాత ప్రకాశం జిల్లా ఎస్సీ బాలసుబ్రహ్మణ్యం 'మార్నింగ్ వాక్'లో చెప్పిన విషయాలు గమనించాలి. ఆయనకు మార్క్సిస్టు సాహిత్యం అంటే యిష్టమని, మాధవ్ చనిపోయినందుకు చాలా బాధపడ్డానని చెప్పాడు. యిట్లా చెప్పే వాళ్ళుంటారు. అయితే మాధవ్ ఎన్ కౌంటర్ తర్వాత హైదరాబాద్ నుండి స్వీట్లు తెప్పించుకొని తిన్నట్లు, ఆనందాన్ని పంచుకున్నట్లు అడవిలో ఆధారాలు దొరికాయి. ఎందుకంత ఆనందం కలిగింది? సాల్వాజుడుం సందర్భంలో - యుద్ధం జరిగే క్రమంలో మారుతున్న అణచివేత రూపాలన్నిటి గురించి పట్టించుకోవాలి. సాల్వాజుడుం వ్యతిరేకంగా చేస్తున్న ప్రచారంలాగే మనం యిక్కడ ఎన్ కౌంటర్ హత్యల గురించి కూడా మాట్లాడటానికి కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకోవాల్సి ఉన్నది.

లక్ష్మీనారాయణ : (ఆదివాసీ హక్కుల పోరాట సమితి, తుడందెబ్బ)

పాలక వర్గాలు దేశవ్యాప్తంగా ఆదివాసుల మీద దాడులు చేస్తూ ఛత్తీస్ ఘడ్ లో వందలాది మందిని సాల్వాజుడుమంటూ చంపివేస్తూ, మావోయిస్టులు ఆదివాసులను చంపుతున్నారని దుష్ప్రచారాన్ని చేస్తున్నారు. వాస్తవానికి అక్కడ ఏంజరుగుతోంది? అనే విషయాన్ని ఛత్తీస్ ఘడ్ లోని మా సోదర ఆదివాసులు దేశమంత ప్రచారం చేయడానికి పూనుకున్నారు. మొన్ననే స్వతంత్ర్య దినం వేడుకలు జరుపుకున్నారు. కానీ మా ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో జాతీయ జెండా ఎట్లా ఉంటుందో తెలియదు. డెబ్బైశాతం ఆదివాసీలకు స్వతంత్ర్యం అంటే ఏమిటో తెలియదు. మొన్న ప్రధాని ఛత్తీస్ ఘడ్ కు నక్సలైట్లను అణచివేయడానికి విమానాలు పంపిస్తాం, సైన్యాన్ని పంపిస్తాం అని ఉపన్యాసం యిచ్చారు. మహారాష్ట్ర మధ్యప్రదేశ్, బీహార్, ఛత్తీస్ ఘడ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో విశాలమైన భూభాగంలో ఆదివాసులు ఉన్నారు. రాష్ట్రాల విభజన చేసేటప్పుడు ఏనాడూ ఆదివాసీల అభిప్రాయాలు ప్రభుత్వం పరిగణలోకి తీసుకోలేదు. మీరు ఏ రాష్ట్రంలో ఉంటారు? అని అడుగుకుండానే సరిహద్దులు గీచేశారు.

1980 నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విప్లవోద్యమం ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళింది. అక్కడ సజ్జలు, సామలు, నువ్వులు అలికి, అడవిలోని గడ్డలు తింటూ, వేటాడి జంతుమాంసం తింటూ ఆదివాసులు జీవించేవారు. బైటి ప్రాంతాలవాళ్ళు అటవీ సంపద దోచుకోవడానికి, వ్యాపారాలు చేసుకోవడానికి వెళ్ళారు. అటవీ అధికారుల దౌర్జన్యాలు కొనసాగేవి. ఉద్యమకారులు వీటన్నింటికీ వ్యతిరేకంగా ఆదివాసీలను ఉద్యమాలకు సిద్ధంచేశారు. అయితే వాళ్ళ విశ్వాసం సంపాదించుకోవడానికి ఉద్యమకారులు చాలా యిబ్బందులు పడాల్సి వచ్చింది. అరక పుల్లర, మేకపుల్లరలాంటి దోపిడి పద్ధతులకు వ్యతిరేకంగా ఆందోళనలు నడిచాయి. ఒక రకంగా ఉద్యమం ఆదివాసుల జీవితాల్లో వెలుగును నింపింది.

క్రమక్రమంగా విప్లవోద్యమం దండకారణ్యం అంతా విస్తరించింది. ఛత్తీస్ ఘడ్ లో అన్ని రాజకీయ పార్టీలు - సిపిఐతో సహా అన్నీ కలిసి మావోయిస్టు ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా సాల్వాజుడుంను ఏర్పరిచారు. దండకారణ్య ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా అందరూ కలిసి, ఆదివాసుల్లోనే ఒకరంటే వొకరికి పడదు, ఒకర్నిఒకరు చంపుకుంటున్నారు అనే ప్రచారం లేవదీశారు. ఆదివాసుల్లో కర్మ అనే తెగ బాగా అభివృద్ధి చెందింది. అది ఆదివాసుల నిధులను కాజేసి, ఓట్ల అధికారంలో భాగస్వామి అయి ప్రజలందరినీ అణచివేస్తున్నది. కాని మహేంద్ర కర్మ చేపట్టిన ఈ సాల్వాజుడుం ఆదివాసుల మధ్య చెలరేగిన ఘర్షణ కాదు. మావోయిస్టు ఉద్యమాన్ని అణచివేయడానికే దీన్ని లేవదీశారు.

కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆదివాసీల విద్యా ఆరోగ్య జీవనోపాధుల గురించి ఏమీ ఆలోచించకుండా, ఏమీ పట్టించుకోకుండా, వాళ్ళ ఉద్యమాన్ని అణిచివేయడానికి రకరకాల కుట్రలు పన్నుతున్నారు. రాజ్యాంగంలో ఆదివాసుల స్వయంపాలన, స్వయం ప్రతిపత్తి సంబంధమైన చట్టాలున్నాయి. వాటని కాలరాస్తూ, ఉద్యమాలు చేస్తున్న వాళ్ళను అణిచివేయడానికి సాల్వాజుడుం సృష్టించాయి.

బ్రిటీష్ పాలనలో ప్రభుత్వం రకరకాల పన్నులు వేసినప్పుడు మిగతా ప్రజలంత భరిస్తూ వచ్చినా, ఆదివాసులే తిరగబడినారు. కారణం ఏమిటో కనుక్కోవాలని హెమన్ డార్చుకు ప్రభుత్వం బాధ్యత అప్పగించింది. ఆయన ఆదివాసీ ప్రాంతాలన్నీ తిరిగి ఒక నివేదికను అప్పటి ప్రభుత్వానికి యిచ్చాడు. దాని ఆధారంగానే రాజ్యాంగంలో ఆదివాసులకు కొన్ని చట్టాలు వచ్చాయి. అవేవీ అమలుకాకపోగా సాల్వాజుడుంను ప్రభుత్వం సృష్టించింది.

అడవిలోని సంపదనంతా బహుళజాతి సంస్థలకు అమ్మడానికి పాలకులు అడవిలోకి మిలటరీని పంపిస్తున్నారు. విమానాలను పంపిస్తున్నారు. అయినా ఆదివాసీలు పోరాడుతూనే ఉంటారు. ఒక్కసారి శ్రీకాకుళాన్ని, యింద్రవెల్లిని ప్రభుత్వం గుర్తుచేసుకోవాలి. రవి అస్తమించని బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా ఏండ్ల తరబడి మా ఆదివాసులు పోరాటాలు చేశారు. ఈ ప్రభుత్వాలకు వ్యతిరేకంగా కూడ పోరాడుతూనే ఉంటారు. కనీసంగా రాజ్యాంగంలోని హక్కులయినా కాపాడకపోతే ఈ పోరాటాలు సాగుతూనే ఉంటాయి.

రత్నమాల : ఈ అడవి మాదే, ఈ అడవి భూమిపై హక్కు మాదే అనే నినాదం ఆదివాసీ ఉద్యమాల ప్రారంభం నుండి ఉన్నది. ఆదివాసులు ఈ అడవి మాది, ఈ భూమి మాది అన్నారంటే అది వ్యక్తిగత యాజమాన్యం కోసం కాదు. గిరిజన ప్రాంతాల మీద సామ్రాజ్యవాదం కన్ను మొదటి నుండి ఉంటూ వచ్చింది. యిప్పుడు మరింత సృజనాత్మకంగా దోపిడీ పద్ధతులను మొదలుపెట్టింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రభుత్వ ప్రేరిత హంతక మూకలు దాడులు చేస్తున్నాయి. కానీ ఛత్తీస్ ఘడ్ లో సాల్వాజుడుంను నేరుగా ప్రభుత్వమే ఏర్పాటు చేసింది. తనే నడుపుతున్నట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించుకుంటున్నది. రణబీర్ సేన లాంటి వాటికి ప్రభుత్వం పరోక్షంగా ప్రోత్సహించింది. కాని యిప్పుడు ఏ రాజ్యాంగ సూత్రం ప్రకారం ప్రభుత్వం అధికారికంగానే సాల్వాజుడుంను ఏర్పాటు చేసింది? ఈ మాట మనం ఎట్లాగూ అడుగుతాం, పార్లమెంటరీ పార్టీలన్నీ ఈ ప్రశ్న వేయాలి. యిది కనీస యింగితానికి సంబంధించిన విషయం. రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా ఒక హంతక వ్యవస్థను ప్రభుత్వం ఎట్లా నడిపిస్తుంది? ఆదివాసులపై సామ్రాజ్యవాదుల దోపిడీని పెంచడానికి, కాపాడటానికి - వాటికి వ్యతిరేకంగా సాగుతున్న ఆదివాసీ ఉద్యమాలను నిర్మూలించడానికి ఈ హంతక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశారు. మైనింగ్ మాఫియా ఛత్తీస్ ఘడ్, బీహార్ ప్రాంతాల్లో కొత్త ఏమీ కాదు. శంకర్ గుహనియోగి ప్రాణాలను ఈ మాఫియానే బలిగొన్నది. ఆయన ఆదర్శవాదిగా తన ఉద్యమాన్ని నడిపించాడు కాబట్టి, మైనింగ్ యాజమాన్యమే మాఫియా ద్వారా ఆ ఉద్యమాన్ని అణిచివేయగలిగింది. ఆయన్ను హత్య చేయగలిగింది. కానీ యిప్పుడు ఛత్తీస్ ఘడ్ లో సమూల సామాజిక మార్పును కాంక్షించే ఉద్యమం, రాజ్యాంగ యంత్రాన్ని ధ్వంసం చేసే ఉద్యమం నడుస్తున్నది. దాన్ని దెబ్బతీయడానికి ఏకంగా ప్రభుత్వమే సాల్వాజుడుంను సృష్టించింది.

ఈశాన్య రాష్ట్రాల పోరాట ప్రజలు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని నిలదీసిన పద్ధతి మనం గుర్తుచేసుకోవాలి. ఒక రెవల్యూషనరీ డెమోక్రాట్స్ మాత్రమే కాదు, పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యంపట్ల విశ్వాసంగల వాళ్ళు కూడా ఛత్తీస్ ఘడ్

ప్రభుత్వ విధానాలనూ, దానికి అండగా నిలబడ్డ కేంద్ర ప్రభుత్వ అణచివేత విధానాలనూ ప్రశ్నించాల్సి ఉంది. ఈ దేశ రాజ్యాంగానికి, పార్లమెంటరీ విలువలకు ప్రశ్నార్థకమైన సాల్వాజుడుం విషయంలో మీ వైఖరి ఏమిటి అని మనం లిబరల్ డెమోక్రాట్స్ నందరినీ అడగాలి. అట్లా చేసినప్పుడే సాల్వాజుడుం బాధితులకు మనం సంఘీభావం కూడగట్టిన వాళ్ళ అవుతాం. ఈ దేశ సార్వభౌమాధికారాన్ని, సమస్త సంపదలను సామ్రాజ్యవాదులకు తెగనమ్మకుండా ఆదివాసులు అడ్డుకుంటున్నందువల్లనే వాళ్ళను నిర్మూలించడానికి సాల్వాజుడుంను సృష్టించారు. సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక శక్తులన్నింటినీ సాల్వాజుడుంకు వ్యతిరేకంగా ఐక్య చేయవలసి ఉన్నది.

ఆర్.నారాయణ మూర్తి : సాల్వాజుడుం వాళ్ళ మీద మావోయిస్టులు దాడి చేసి చాలా మంది ఆదివాసీలను చంపేశారు అని టీవీల్లో, పత్రికల్లో వచ్చినప్పుడు చాలా బాధయింది. చాలామంది నన్ను అడిగారు. కానీ అసలు దాడి ఎందుకు జరిగింది? అనే విషయం జర్నలిస్టులు, పౌరహక్కుల సంఘాలవాళ్ళు అక్కడికి వెళ్ళి వచ్చి పత్రికల్లో రాశాక తెలిసింది. గిరిజనులంటే నాకు చాలా గౌరవం. వాళ్ళు ఎవరికీ ఏ హానీ చేయరు. అట్లాంటి వాళ్ళను సాల్వాజుడుం వాళ్ళు చంపేస్తున్నారు. అడవుల్లో ఉద్యమకారులు ఉంటే అడవిని దోచుకొనే వారికి తమ ఆటలు సాగవని తెలుసు. అందుకే దీన్ని మొదలుపెట్టారు. అనేక ఉద్యమాల ఫలితంగా వచ్చిన 1/70 చట్టం ఏం చెప్తుందంటే - అడవిలోకి ఆదివాసీలుకానివాళ్ళు వెళ్ళడానికి వీలేదు. గిరిజనుల భూములను గిరిజనేతరులు కొనడానికి వీలేదు. యిప్పుడు భూమినేకాకుండా, భూమిలో ఉండే ఖనిజసంపద దోచుకోవడానికి ప్రయత్నం చేసి, దాన్ని అడ్డుకుంటున్న ఉద్యమకారులను దెబ్బతీయడానికి సాల్వాజుడుం అనే కుట్రపన్నారు. యిది కాంగ్రెస్, బిజెపి రాజకీయాల కుట్ర. అమెరికా కుట్ర. దీన్ని బద్దలు కొట్టడానికి సాల్వాజుడుం బాధితుల పక్షాన మనం గొంతు విప్పుదాం.

కళ్యాణరావు : ఈ రోజు దేశాలంటూ ఏమీ లేవు, అన్ని బజార్లే. భారతదేశం అనే బజారులో ఈ దేశ ప్రజలకు సంబంధించిన వాటన్నింటినీ అమ్మడానికి పాలకవర్గాలు, కొనడానికి అమెరికా సామ్రాజ్యవాదులు - యిది తప్ప యింకేమీ లేదు. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశం ఎందుకు అభివృద్ధి చెందుతున్నదంటే - అప్పటికే అభివృద్ధి చెందిన దేశాన్ని యింకా యింకా అభివృద్ధి చేయడానికి.

ఈ దేశ పాలకులు అమెరికాకు ఏజెంట్లుగా మారినప్పుడు యిక్కడ అభివృద్ధి అంటే భారతదేశ నమూనాలోని అభివృద్ధి కాదు, యిక్కడి రైతాంగానికి, దళితులకు, స్త్రీలకు, మైనారిటీలకు, పేదలకు సంబంధించినది కాకుండా అమెరికా సామ్రాజ్యవాదం మార్క్స్ అభివృద్ధిని అమలు చేయదలుచుకున్నప్పుడు వాళ్ళకు ప్రధానంగా అడ్డం వస్తున్నది మావోయిస్టులు. విప్లవం వాళ్ళకు అడ్డం వస్తున్నది.

ఛత్తీస్ ఘడ్ లోని సహజ సంపద ఎంత విలువైనవో అమెరికాకు తెలుసు. అక్కడే కాదు, అభివృద్ధి చెందుతున్న వెనుకబడిన దేశాల్లోని సహజ సంపదల విలువ సామ్రాజ్యవాదానికి బాగాతెలుసు. ఈ దేశాలకు సహజ సంపద మాత్రమేగాక సహజంగా పుట్టిన సంస్కృతి కూడా ఉన్నది. అమెరికాలాంటి దేశాలకు యివి రెండులేవు. ఈ రెండింటినీ కొల్లగొట్టాలని చూస్తున్నారు. దీనికి యిక్కడి పాలకులు ఏజెంట్లు, ఈ ఏజెంట్ల సమూహానికి నాయకత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, కేంద్రప్రభుత్వం. అమెరికా తన ఏజెంట్లను ఆ సంపద యివ్వమని అడుగుతోంది. అడవి అంటే వాటి అడవేకాదు. ఆదివాసులే కాదు, సహజసంపదలేకాదు, వీటన్నిటికీ, ఈ

దేశ పౌరులకు సంరక్షకులుగా అక్కడ ఉద్యమకారులు ఉన్నారు. పాలకవర్గాలు ఎట్లాగయితే తన వర్గానికి రక్షణకోసం అసెంబ్లీని, కేంద్రప్రభుత్వాన్ని, సైన్యాన్ని పెట్టుకున్నట్టే అక్కడ ఆదివాసుల రక్షణకోసం గ్రామ రాజ్య కమిటీలు, గెరిల్లా సైన్యం ఉన్నాయి. వాళ్ళను అణచివేయకుండా నాకు కావలసిన అటవీ సంపద నాకెలా యివ్వగలవు అని అమెరికా తన ఏజెంట్లయిన ఈ పాలకవర్గాలను అడుగుతుంది. అందుకోసమే రకరకాల పోలీసుబలగాలను అడవుల్లోకి ఉద్యమకారుల మీదికి ప్రభుత్వం పంపిస్తోంది. అయినా కుదరడం లేదు. యిక సాధ్యకాదని వాళ్ళ వేలుతో వాళ్ళ కళ్ళు పాడిచే పద్ధతి కనుక్కొన్నారు. ఆదివాసులకు అత్యంత విలువైన సహజ సంపదలున్నట్టే, సహజమైన సామూహిక జీవన సంస్కృతి ఉన్నది. ఆ సంపద దోచుకోవాలంటే వాళ్ళతోపాటు ఉన్న విప్లవకారులను చంపివెయ్యడమే కాకుండా, వాళ్ళ సామూహిక సంస్కృతిని ధ్వంసం చేయాలి. దానికోసం వ్యాపార సంస్కృతి అడవిలోకి ప్రవేశించింది. అక్కడితో ఆగక సాల్వాజాడు అనే అణచివేత రూపాన్ని తీసుకొనివెళ్ళారు. మావోయిస్టుల నుండి రక్షణ పేరుతో రోడ్ల పక్కన క్యాంపులు నిర్వహిస్తున్నారు. మొత్తంగా వాళ్ళ సమిష్టి జీవన సంస్కృతి ధ్వంసమైపోతున్నది. మావోయిస్టుల ప్రభావం నుండి, వాళ్ళ రక్షణ నుండి వాళ్ళతో ఉన్న ఆత్మీయతల నుండి, సమిష్టి సంస్కృతి నుండి ఆదివాసీలను బైటికి తీసుకరావాలి. దానికోసమే సాల్వాజాడు. మనిషిని మనిషి ప్రేమించే సంస్కృతిని ధ్వంసం చేయకపోతే సామ్రాజ్యవాద దోపిడి కొనసాగదు.

యిది అన్యాయం అని అనకపోతే మనిషిపట్ల ఉండాలైన ప్రేమ అంతరించుకుపోతుంది. దాన్ని కాపాడుకోవడానికి అందరం గొంతు విప్పుదాం.

ఆకుల భూమయ్య : చత్తీస్ఘడ్లో ప్రభుత్వ అణచివేత కొత్తరూపం తీసుకున్నది. ఇది ఒక అంతర్గత రూపం తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం, పాలకవర్గాలు అనుకున్నప్పటికీ, దాన్ని అంతర్యుద్ధంగా మారకుండా అక్కడున్న ఆదివాసులు, మావోయిస్టులు ప్రయత్నిస్తున్నారని మనం గుర్తించాలి. గత పాతిక సంవత్సరాలుగా ఆ ప్రాంతాల్లో ఆదివాసీలు తమ జీవితం బాగువరుచుకోవడానికి, తమ వనరులను తాము కాపాడుకోవడానికి, తమకు కావలసిన విద్యావైద్య వ్యవస్థలను నిర్మించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. దీనికోసం స్థానికంగా ఉన్న అడ్డంకులను తొలగించుకుంటూ వెళ్ళారు. 1950 తర్వాత ప్రత్యామ్నాయ అభివృద్ధి ఒకరూపాన్ని తీసుకున్నది. అప్పుడు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వం అణచివేత ప్రారంభమైంది. ప్రజలు తమ ప్రజాస్వామ్యాన్ని, స్వయంపాలననూ ఒక దశకు తీసుకపోవడంతో మహేంద్రకర్మ లాంటి వాళ్ళకు, ప్రభుత్వాలకు సమస్య వచ్చిపడింది.

బి.జె.పి.ప్రభుత్వం - ప్రతిపక్ష కాంగ్రెస్ రెండూ కలసిపోయి సాల్వాజాడుం పుట్టుకొచ్చింది. అటవీ ప్రాంతంలో ప్రాణం పోసుకుంటున్న ప్రజాస్వామ్యం పట్ల ఈ రెండు పార్టీలకే గాక సిపిఐ, సిపిఎంలకు కూడా అభ్యంతరం ఉంది. మనకు ప్రజాస్వామ్యం అంటే పార్లమెంటు, ఎన్నికలు, ప్రభుత్వం మాత్రమే. యూరప్లోని ప్రజాస్వామ్యం అంతా పెట్టుబడికి ప్రతినిధులను ఎన్నుకోవడం, వాళ్ళు అధికారాన్ని చెలాయించడం. అదే మనకూ వచ్చింది. నిజమైన ప్రజాస్వామ్యంకోసం చత్తీస్ఘడ్లో, దండకారణ్యంలో ఆదివాసులు ప్రయత్నం చేశారు. దాన్ని దెబ్బతీయడానికి సాల్వాజాడుం అనే ఈ సంస్థ వచ్చింది. ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లోని ఖనిజసంపదకు, సహజసంపదకు కొల్లగొట్టడం కోసం ఈ దాడి మొదలైంది.

అందుకే అమెరికా చాలా స్పష్టంగా చెప్తోంది - చత్తీస్ఘడ్లో ఆదివాసీలను అణచివేయడం మీకు చేతకాకపోతే మేం సహాయం చేస్తాం అని నేరుగా అమెరికా నుంచే ప్రకటన వచ్చింది.

దీన్ని దేశంలోని ఏ రాజకీయపక్షం విమర్శించలేదు. చత్తీస్ఘడ్లోని ఆదివాసుల ప్రజాస్వామ్య ఆకాంక్షను నిలబెట్టడానికి వాళ్ళకు సంఘీభావం అందించడానికి దేశవ్యాప్తంగా సాల్వాజాడుం అణచివేతను ప్రచారం చేయవలసి ఉంది.

వరవరరావు : రెండు అభివృద్ధి నమూనాల సమస్య యిది. సామ్రాజ్యవాద అభివృద్ధి నమూనా దేశమంతా, ప్రపంచమంతా కొనసాగుతోంది. దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రజల అభివృద్ధి, ప్రజాస్వామ్య అభివృద్ధి నమూనా విప్లవకారుల నాయకత్వంలో, ముఖ్యంగా చత్తీస్ఘడ్లో, బస్తర్లో అమలవుతున్నది. ఈ మాట మావోయిస్టులు చెప్పడం కాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్యదర్శి కూడా చెప్తున్నాడు.

ఈ దేశంలో రాజ్యాంగం అమలులోకి వచ్చాక గుజరాత్లో జరిగిన మారణకాండ వంటిది యివాళ చత్తీస్ఘడ్లో జరుగుతున్నది. దీనికి యింకో పోలిక కూడా ఉన్నది. లెబనాన్లో యిజ్రాయిల్ చేస్తున్న దాడుల వంటివే చత్తీస్ఘడ్లో జరుగుతున్నాయి. లెబనాన్కు, చత్తీస్ఘడ్కు, గుజరాత్కు ఏం సంబంధం? సామ్రాజ్యవాదం తన అభివృద్ధి నమూనాను అమలుచేయదల్చుకున్నప్పుడు ఎక్కడైనా యిట్లాంటి మారణకాండలే జరుగుతాయి. బ్రిటీష్వాళ్ళు ఆదివాసుల హక్కులను హరించడానికి, అడవిలోకి బైటివాళ్ళు వెళ్ళడానికి చట్టాలు చేశారు. వలసవాదం, సామ్రాజ్యవాదం రాజ్యం ఆసరాతో అడవిమీద దాడిచేయడానికి చట్టాలు చేస్తే - యివాళ అమెరికా దాన్ని యింకా చాలాచాలా ముందుకు తీసుకపోయింది.

సామ్రాజ్యవాదం ప్రపంచవ్యాప్తంగా ముస్లిం మీద దాడిచేస్తున్నది. మనలాంటి దేశాల్లో ముస్లింల మీద వాళ్ళ వృత్తుల మీద, సంస్కృతులమీద దాడిచేస్తున్నది. అడవిని కొల్లగొట్టడానికి ఆదివాసీ ప్రాంతాలపై దాడులు చేస్తున్నది. అందుకే గుజరాత్కు, చత్తీస్ఘడ్కు పోలిక.

ఆంధ్రప్రదేశ్లో మొట్టమొదటిసారి సాల్వాజాడుం దాడుల గురించి విరసం మాట్లాడింది. సాల్వాజాడుం వ్యతిరేక కార్యక్రమాలకు సంఘీభావం ప్రకటించింది. సత్నాం అనే పంజాబ్కు చెందిన కవి, రచయిత, కార్యకర్త రెండునెలల పాటు చత్తీస్ఘడ్లో పర్యటించి 'జంగల్ నామా' అనే పుస్తకం రాశాడు. అయినే మళ్ళీ ఈ మధ్య చత్తీస్ఘడ్ వెళ్ళి విలియం హింటన్ వలె పరిశోధన చేశాడు. నాలుగు వందల ఫోటోలు తీసుకొని వచ్చాడు. గ్రామాలకు గ్రామాలనే ఎలా తగలబెట్టిందీ వాటిలో చూడవచ్చు. విచిత్రం ఏమంటే - విప్లవకారుల నాయకత్వంలోని ప్రత్యామ్నాయ అభివృద్ధి నమూనా వల్ల బస్తర్లో మూడువేల గ్రామాలు సస్యశ్యామలం అయ్యాయి. ప్రతిగ్రామంలో ప్రతి ఆదివాసీ యింట్లో ఒక స్టోర్ హౌస్ ఉంటుంది. గ్రామ రాజ్యకమిటీ ఉన్నచోట ఒక పెద్ద దాన్యపు గోడౌన్ ఉంటుంది. సాల్వాజాడుం దాడి మొట్టమొదట గోడౌన్ల మీద, స్టోర్ హౌస్లమీద జరిగింది. యిట్లా దాడులు జరుగుతున్నాయని ఆదివాసులు దాన్యాన్ని చెట్ల తొర్రల్లో దాచుకోవడం ప్రారంభించారు. చెట్లకు యింజక్షన్లిచ్చి చెట్లను కాల్చేశారు. స్త్రీలపై జరిగే అత్యాచారాలు సరేసరి. గుజరాత్లో స్త్రీలపై జరిగిన దాడులవంటివే చత్తీస్ఘడ్లోనూ జరుగుతున్నాయి. సత్నాం యివన్నీ సేకరించాడు. బాధితులనందరినీ కలిసి వాళ్ళ కన్నీళ్ళను, అనుభవాలను చూశాడు. విన్నాడు. అట్లాంటివన్నీ వెలుగులోకి వచ్చినప్పుడు సాల్వాజాడుం దుర్మార్గాలు మనకు యింకా బాగా తెలుస్తాయి.

*

అయితే యిక్కడ పోరాటకారులకు, మరీ ముఖ్యంగా సాంస్కృతిక రంగంలో నిలబడి పోరాటం చేసే వారికి వర్తమానం ఎంత ముఖ్యమో, గతం కూడా అంతే ముఖ్యం. తాము చేసే పోరాటం కేవలం తత్కాలానిదే కాదు అనుకోవడం ద్వారా దానికై పట్టుబడటం మరీ ముఖ్యం. చరిత్ర నుండి నేరుగా తను ఆశయాలనూ, ప్రతీకలనూ తీసుకునే ప్రయత్నం మహత్వపూర్ణమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. చరిత్రను వేరే రీతిలో వ్యాఖ్యానించే ప్రయత్నం చేస్తే వర్తమాన పోరాట రూపపు రంగు మారిపోతుంది. అంబేద్కర్ బౌద్ధధర్మంతో తలపడింది యీ నేపథ్యంలోనే. భారతీయ అస్పృశ్యులు క్రైస్తవులుగా మారితే వారికి ఎన్ని శతాబ్దాల పరంపరాగత చరిత్ర వుండడానికి అవకాశం వుంది? అదే ముస్లింలు మారినా అంతే, సిక్కులుగా మారినా అంతే. సంస్కృతి యొక్క ద్వితీయ కల్పన ఏమిటంటే అదే చరిత్ర. అదే పరంపరా అవటమే. అంబేద్కర్ లోని దహించే యిచ్చ, నేరుగా దేన్నయితే చేరాలో అక్కడికే చేర్చే మొండి పట్టుదల, భారతీయ నాగరికతా మూలాల్లోకి తన పోరాటాన్ని అనుసంధానించడం ద్వారా, అస్పృశ్యతకూ, బౌద్ధమతానికి మధ్య నూతన సంబంధాన్ని కనుగొన్నారు. అస్పృశ్యుడు సంస్కృతీ హీనుడు కాడు. బదులుగా అతనికి సుదీర్ఘమైన ఉదాత్తమైన నేపథ్యం వుంది అంటూ వ్యాఖ్యానించడం ద్వారా వర్తమాన పోరాటానికి కొత్త భూమికను యిచ్చేందుకు ప్రయత్నించాడు. యీ నేపథ్యంలోనే, అస్పృశ్యతా మూలాల్ని గూర్చిన అంబేద్కర్ ఆలోచనల్ని అర్థం చేసుకోవాల్సి వుంది. అంబేద్కర్ హిందూమతాన్ని దాని తాత్వికతనూ విమర్శించిన విధానానికి, తన బౌద్ధమత పరిజ్ఞానానికి సకారాత్మకమైన అనుకూలత వుంటూ రావడం కుతూహలమైన విషయం. పాశ్చాత్య నాగరికతలోని సమానత, సహృదయత్వం, స్వాతంత్ర్యం లాంటి విలువల నేపథ్యంలో అంబేద్కర్ ఒక వ్యూహంగా హిందూమతాన్ని విమర్శించాడు. ఆ ఉన్నత విలువలేవీ హిందూమతంలో లేవని సమర్థవంతంగా నిరూపించాడు. కర్మకాండలనూ, వైదిక విలాస జీవనాన్నీ, అతి అలౌకికత లాంటి వైదిక మతాంశాలనూ బౌద్ధమతం ఖండించిన తీరునే మరింత తీవ్రంగా పదును పెట్టి తన విశ్లేషణను కొనసాగించారు. వైదిక మతాన్ని బౌద్ధం విమర్శకు పెట్టింది దాని ఆలోచనా సరళి మీదనే. పూజారి వర్గాల తప్పుడు ఆచారాలనూ, తనదైన అనుసరణీయ మార్గాన్నీ రెండింటినీ పరిణామ క్రమమైన దృష్టితోనే వీక్షించింది. వైదిక మతం మిథ్యా అద్భుతాలను అలౌకికత అని నమ్మించేంత స్థితికి దిగజారిపోయినప్పుడు

7. పారిశుధ్య రిక్షా కార్మికులకు కనీసం వేతనం కింద నెలకు మూడు వేల రూపాయలు మున్సిపాలిటీ జీతం చెల్లించాలి.
8. కూకట్‌పల్లి హౌజింగ్ బోర్డు కాలనీ 18,754 గృహాలతోపాటు మున్సిపాలిటీ మొత్తం గృహాలకు ఉచితంగా ఇంటికి రెండు చెత్తబుట్టలు చొప్పున మున్సిపాలిటీయే పంపిణీ చేయాలి.
9. పట్టణ పేదల ఉపాధి దెబ్బతీసే విధానాలు జిల్లా కలెక్టర్, మున్సిపల్ కమీషనర్ అనుసరించకూడదు.
10. అజిబెస్టీన్ కాలనీ, ఆల్వీన్ కాలనీల అశుభ్రతకు కారణమవుతున్న చెత్త దళారీలు నిమ్మ సత్తయ్య దాట్ల భాస్కర్లను తొలగించి అర్హులైన పేదలను నియమించాలి.
11. వర్మికంపోస్టు పేరుతో చెత్తదళారీలు, చెత్త సంస్థలు చిత్తు కాగితాలు ఏరుకొనే చెత్త పథకాన్ని నిలుపుదల చెయ్యాలి.

కనికట్టు చేసి కానుకలని నిర్మించినపుడూ, దొంగ పూజారులనూ, మోసగాళ్లైన మాంత్రికులనూ బౌద్ధమతం చాలా సులభంగా తన తర్కంతో, సత్యా నిష్ఠతో వాళ్ళ బండ్లారాన్ని బట్టబయలు చేసింది.

బుద్ధుడి జీవిత చరిత్రలోనే కనిపించే సునఖత్తనుని ప్రస్తావనలో యీ అంశం మార్మికంగా వ్యక్తమైంది. సునఖత్తనునికి అద్భుతాలు చేయని బుద్ధుని మీద ప్రేమ. అద్భుతాలు చేసే మాయావులైన సన్యాసులను చూడాలనీ ఆశ. బుద్ధుడే అలాంటి అద్భుతాలను ఎందుకు చేయకూడదు అనిపించి, అదే విషయాన్ని శాక్యమునిని నేరుగా అడుగుతాడు. బుద్ధుడు అతన్ని సంతృప్తి పరచడానికి ఏదో ఒక అద్భుతం చేసినా, అది అంతిమంగా అద్భుతాలకు వ్యతిరేకమైన ధార్మిక భూమిక యొక్క వివరంగా మార్చేస్తాడు. అంబేద్కర్ కు బౌద్ధమతంలో విశేషంగా ఆకర్షించిన అంశాలు యివే. మాయ మాటలూ, మంత్ర తంత్రాలూ లేని మానవత్వం మూర్తీభవించిన మతపు ఊహనే నిజానికి ఆయన హృదయాన్ని పులకరింపజేసి వుండవచ్చు.

హిందూమతంలోని, దాని సంవేదనలోని కొన్ని ముఖ్య సమస్యలను అంబేద్కర్ బౌద్ధ జ్ఞాన మూలకంగా ప్రతిఘటిస్తారు. అట్టివాటిలో చాలా ముఖ్యమైంది చరిత్రలో జరిగిన అకృత్యాల పట్ల తటస్థత వహించడం, లేదా - జాగరూకత వహించడం. చరిత్రలో జరిగిన చెడునంతా ఒకవైపు తోసి, ఒక వర్గానికి అంటగట్టి తమకు దానితో సంపర్కమే లేదని తటస్థత పాటించడం ద్వారా హిందూమతంలో గొప్ప ఆధ్యాత్మిక ఆనందానికి కారణమైందని అంబేద్కర్ గ్రహించారు.

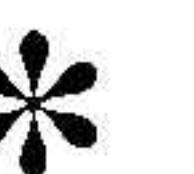
అంబేద్కర్ అతి సునిశితంగా ఆలోచించి క్రియాశీలమైన జ్ఞానపు అగత్యాన్ని, క్రియారూపమైన ప్రేమ అగత్యాన్ని ప్రతిపాదిస్తారు. ఆ మూలకంగా ఆధునిక సమాజవాదులు చెప్పే పోరాట తత్వపు తాత్విక భూమికను సిద్ధం చేస్తారు. మత ధార్మిక భావన నిండిన మనఃస్థితి, పోరాట శీలత్వ రెండింటి ఐక్యస్థితిని సృష్టిస్తారు. అలాగే పోరాట శీలత అనేది జీవన శత్రువుగా హింసాత్మక భూమిక కానవసరం లేదనే దాన్ని కూడా నిరూపణ చేస్తాడు.

అంబేద్కర్ యొక్క బౌద్ధమతపు తెలివిడి - సమస్త పీడిత సముదాయపు విమోచన, ప్రేమ, సహానుభూతుల నుండి పుట్టిన సమరశీలత వల్లనే సాధ్యమయింది. ఇలాంటి విలువకు యిప్పుడు యింకొంత ప్రాముఖ్యత దొరికింది. ఈ విషయాన్ని ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గమనించవచ్చు.

'సాంస్కృతిక కథన' వ్యాస సంపుటి నుండి.

తెలుగు - వెంకటకృష్ణ

12. వృధాగా బోర్లపండబెట్టిన డస్టుబిన్లు చెత్తవేయుటకు వినియోగించాలి.
13. చెత్తనిండిన డస్టుబిన్లు ఏ రోజుకు ఆరోజే ఎత్తివేయాలి.
14. కూకట్‌పల్లి మున్సిపాలిటీ, ఆల్వీన్ కాలనీ, వేంకటేశ్వరానగర్, దీనబంధు కాలనీ, కె.పి. హెచ్.బి. కాలనీ, శుభోదయ కాలనీ మొదలగు కాలనీల ఇంటింటి చెత్తవేయుటకు డస్టుబిన్లు ఆ కాలనీల పరిధిలోనే వేయాలి.
15. కూకట్‌పల్లి మున్సిపాలిటీ కాలనీల ఇంటింటి చెత్త రిక్షాల ద్వారా కుత్బుల్లాపూర్ మున్సిపాలిటీ హెచ్.ఎం.టి.ఖాలీ ప్లాట్లో వేయకుండా తగుచర్యలు తీసుకోవాలి.
16. గౌతం నగర్, శోభనకాలనీ, ఫిరోజ్ గూడా, ఫతేనగర్, ఇందిరాగాంధీ పురం మొదలగు బస్టీలలో రిక్షాల ద్వారా సేకరించిన చెత్త వేయుటకు డస్టుబిన్లు వెంటనే వేయాలి.

చర్చ సంపాదకులకు నమస్తే!

చర్చ పత్రికలో ఆసక్తికరమైన రచనలు వస్తున్నాయి. విభిన్నమైన కోణాల నుండి పరిశీలనలు ఉంటున్నాయి. కులం గురించి జరగవలసి అధ్యయనానికి పనికివచ్చే వ్యాసాలు రావడం బాగుంటున్నది. ముఖ్యంగా కార్యకర్తలను దృష్టిలో పెట్టుకొని రచనలు ఉంటే యింకా మంచిది. సిద్ధాంత రూపంలో ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. అయితే కొన్నిటిమీద అవసరమైన చర్చ జరగడంలేదు. ఉదాహరణకు డిఆర్ నాగరాజు అనువాదవ్యాసాలమీద మంచి చర్చ జరపాలని నా కోరిక. అవి ఎక్కువగా మేధావులను దృష్టిలో పెట్టుకొని రాసినట్టుంది. అస్తిత్వ ఉద్యమాలు వర్గతర సమస్యలు కావు అనే వ్యాసం గజిబిబిగా ఉంది. ఒదాయకమైన ప్రకటన కాలేదు. ఒక్కో సంచికలో కులం గురించిన వ్యాసాలు రెండు కంటే ఎక్కువ ఉండటం లేదు. కుల ఉద్యమాల అవగాహన, ఆచరణ మీద విరివిగా రాయాలి. దళిత ఉద్యమాలకు సంబంధించిన వార్తలు, రిపోర్టులు కూడా వేస్తే కార్యకర్తలుగా పనిచేస్తున్న వాళ్ళకు చదువుకోవడానికి బాగుంటుంది.

డి.శ్రీనివాస్ మాదిగ
సికింద్రాబాద్.

చర్చ ఎడిటర్ గారికి,

పత్రిక అట్టచూసి గుండె బాదుకుంటున్నాను. లోపల ఒకటవ పేజీలోని 'చర్చ'లో అక్షరాలు యింకాస్త పెద్దగా అచ్చేస్తే అదే అట్టగా ఉంటుంది. ఒక పూర్తి పేజీ పాదుపు చేస్తే ఎంత గొప్ప విషయమో చదవగలిగేవాళ్ళం, గదా. మీరూ ఆలోచించండి. చందా కట్టేవాళ్ళు అట్ట ఆకర్షణ కోరుకోరుగదా. చిన్న పత్రికల విషయంలో ఈ పాదుపు అవసరమైన చర్చే. అక్కడక్కడ అచ్చుతప్పులు కనిపిస్తున్నాయి. యింకా జాగ్రత్త తీసుకోండి. లోపలి పేజీలు రిలీఫ్ గా ఉండాలంటే ఒకటో రెండో కార్డులు వేయండి. అర్థవంతమైన చక్కటి కవితలు, ఫోటోలు తప్పక ఉండాలి. దినపత్రికల్లోని ఫోటోలు వాడుకోవచ్చు. దినపత్రికలు చదివి వక్కన వడేస్తారు. రీ ప్రింటింగ్ చేస్తే, చర్చలాంటి పత్రికలను భద్రపరుచుకుంటారు కాబట్టి ఫోటోలు ఉంటాయి. ఉదాహరణకు గత సంచికలో మల్లేష్ మనోహర్ ల మాయం గురించి వ్యాసం వచ్చింది. వాళ్ళ ఫోటోలు, డి.ఆర్. నాగరాజుగారి ఫోటో, భమిడిపాటి కామేశ్వర రావుగారి ఫోటో.... యిట్లా వేయవచ్చు.

'చర్చ' మొదట్లో పెద్దసైజ్ లో వచ్చినప్పుడు కొన్ని సంచికలు మిస్ అయ్యాయి. మళ్ళీ మొదలయినప్పటి నుండి ప్రతి సంచిక అక్షరం వదలకుండా చదువుతున్నాను. 'అవగాహన'కు వచ్చే యువమిత్రులతో చదివిస్తున్నాను. గత సంచికలో భమిడిపాటి కామేశ్వరరావుగారి వ్యాసం పునర్ముద్రించి చాలా మంచి పనిచేశారు. 1947కు ముందే 1930లోనే మాది గాంధీ టోపి, కాంగ్రెస్ యోధులం అని విర్రవీగేవాళ్ళు నోరెత్తలేకుండా ఈ వ్యాసం సమాధానం చెప్తుంది. ఈ వ్యాసం, సంపాదకీయం, ఎన్నికలు పతనమవుతున్న విలువలు - కె.శ్రీధర్, యివి మూడు తప్ప మిగతావన్నీ యితరేతర విశ్లేషణలు కావా? మరి అట్ట మీద 'స్థానిక ఎన్నికల' ని ఎందుకు వేసినట్టు?

సంపాదకీయం కింద, రచనల కింద తేదీ విధిగా ఉండేలా చూడండి. వ్యాసాలు చాలా సంతృప్తికరంగా ఉంటున్నాయి. 'చర్చ' కొనసాగాలని కోరుకుంటున్నాను.

డా. మానేపల్లి
అవగాహన, ఎలమంచిలి, విశాఖ జిల్లా.

'చర్చ' బులెటిన్ నెం.17లో 'తెలుగు నిరుద్యోగుల్లో వెలుగు నింపేనా?' అన్న వ్యాసం వచ్చింది. నిరుద్యోగుల్లో వెలుగు నింపలేని తెలుగుని పిల్లలకి దూరం చేసి ఇంగ్లీషు ద్వారానే వెలుగు నింపమని రచయిత వుద్బోధ.

పల్లెల్లోనూ బస్తీల్లోనూ గూడ ఇప్పటికే పిల్లలందరూ అమ్మనాన్నల్ని మర్చిపోయి మమ్మీ డాడీల చంకకెక్కుతున్నారు. అదేనాగరికమనుకుంటున్నారు పెద్దలు. అదలా వుంచితే, ప్రాథమిక స్థాయిలో మాతృభాషలోనే చదువు చెప్పాలని విద్యావేత్తలందరూ హోషున్నారు. అమ్మా నాన్నల్లో మాట్లాడినంత హాయిగా చదువుకోనివ్వమని మొత్తుకుంటున్నారు.

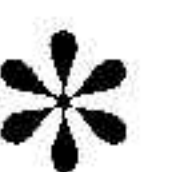
భాష స్వరూపస్వభావాల గురించి తెల్సిన వారెవరైనా భాషని సహజ సిద్ధమైన పూలమొక్కతో పోలుస్తారు. అది సజీవంగా వికాసవంతంగా ఉంటుంది. అటు మొక్కలోగాని ఇటు భాషలోగాని కృత్రిమత్వం, బలవంతం, యాంత్రికం వుండవు. ఎవరి మాతృభాష వాళ్ళకి తియ్యగా వుంటుంది. మాతృభాషలో నేర్చుకున్నదే త్వరగా తేలిగ్గా ఒంటబడుతుంది.

ఇంగ్లండు, అమెరికా కాక మరే విదేశానికయినా ఉన్నత విద్యాభ్యాసం కోసం వెళ్తే ఆ దేశ భాష ఆరునెలల్లో నేర్చుతారు. అలాగే ఇంగ్లీష్ అయినా భాషగా నేర్చుకుంటారు. దానికోసం మాతృభాషని వదిలేసి ఇంగ్లీషు మీడియంలోనే చిన్నపిల్లల్ని బంధించాలనుకోవడం చాలా పొరపాటు. అది ఎవరు ఏ వుద్దేశ్యంతో చేసినా అన్యాయమే.

ఇవాళ ఇంగ్లీషు వచ్చిన వాళ్ళకే ఉద్యోగాల్ని ప్లేటులో పెట్టి అందిస్తున్నారనడానికి ప్రభుత్వం అవలంబించే ప్రజావ్యతిరేక విధానాలే కారణం. విద్యలో ప్రైవేటీకరణ హానికరం, ధనస్వాములు విద్యని భారీ వ్యాపారంగా మార్చివేశారు. ప్రజల ప్రభుత్వమైతే, వెల్ఫేర్ స్టేట్ అయితే ప్రజానుకూల విధానాలనుసరిస్తుంది. విద్య, వైద్యం ఇంతగా ఖరీదైన రంగాలయిపోవడం, బీదజనానికి అందుబాటులో లేకపోవడం - వీటికి కారణాలు తెలుసుకోవాల్సిన అవసరముంది. వీటిని సక్రమంగా జనానికి అందించాల్సిన ప్రభుత్వాల బాధ్యతా రాహిత్యాన్ని గుర్తించాలి.

సమస్య స్వరూప స్వభావాల గురించి సరైన అవగాహన లేకుండా ఆ వ్యాసం వచ్చింది. అందుకనే రచయిత యిస్తున్న పరిష్కారాల్లో కూడా అనేక వక్రీకరణలు చోటు చేసుకున్నాయి. అసలు చర్చ మీడియం గురించి. అభివృద్ధి చెందిన ఏ దేశంలోనయినా మీడియం మాతృభాషే. దీనికి మినహాయింపు మనదేశమే కావడం మనదౌర్భాగ్యం. విద్యావిధానాన్ని సక్రమంగా అమలుపరచని ప్రభుత్వ విధానాలని పట్టించుకోకుండా ఇంగ్లీషు వచ్చేస్తే దళితాల వరిస్థితి బాగువడుతుందనుకోవడం అమాయకత్వమనిపిస్తుంది. విద్యని ప్రైవేటీకరించకూడదని ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తెద్దాం.

కృష్ణాబాయి
21-08-06

(11వ పేజీ తరువాయి)

ఉన్నతాధికారులుగాని, అగ్రవర్గ పాలక ప్రభుత్వాలు గాని నిమ్మకు నీరెత్తినట్లుగా వ్యవహరిస్తుండటం ఎంతవరకు సమంజసం?

ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్లో, ప్రభుత్వ సహాయంతో నడిచే కార్యాలయాల్లో అధికారులు తమ తమ ఛాంబర్లలో జాతీయ నాయకుల చిత్రపటాలకు బదులుగా తమ స్వంత విశ్వాసాలను, నమ్మకాలను ప్రతిబింబించే విధంగా దేవుళ్ళ - దేవతల చిత్రపటాలు, చిన్నచిన్న విగ్రహమూర్తులను గోడల మీద ఆవిష్కరిస్తున్నారు. రాజ్యాంగ నియమనిబంధనలకు కట్టుబడి విధులు నిర్వహించాల్సిన చోట ఇటువంటి మతపరమైన సందేశాలిచ్చే చిత్రపటాలు, విగ్రహమూర్తులు మొదలగునవి అధికారుల పనితీరులో వివక్షను కనబర్చుటకు ఉత్తేజకాలుగా పనిచేస్తాయనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు. ఎందుకంటే మతాలు సంకుచిత భావాలను ప్రతిబింబిస్తాయి. మనువు పుట్టించిన మనుధర్మశాస్త్రం ప్రకారం హిందూ మతం లాంటి వాటిల్లో సర్వమానవ సమానత్వం మచ్చుకైనా కనిపించదు. కాబట్టి ఆయా అధికారులు తమ మతపరమైన భావాలను ప్రజల మీద, క్రింది స్థాయి ఉద్యోగుల మీద రుద్దడంలోనూ వెనుకాడడం లేదు.

గతవారం రోజుల క్రితం మధ్యప్రదేశ్ లోని ఉజ్జయినీలో ప్రాఫెసర్ సభర్వాల్ ను మాధవ్ కళాశాల ఎన్నికల్లో జరిగిన అవకతవకలవల్ల ఎన్నికలు వాయిదా పడడానికి కారణంగా భావించి ఏబివిపి విద్యార్థి గుండాలు అందరిముందే ప్రసార మాధ్యమాల సాక్షిగా మూకుమ్మడిగా దాడిచేసి హత్యచేయడం, మరో ఇద్దరు ప్రాఫెసర్లను గాయపర్చడం లాంటి సంఘటనలు సభ్యసమాజానికి సిగ్గుచేటు. మొత్తం విద్యారంగానికి ఇదొక

(12వ పేజీ తరువాయి)

అధికారులను పోలీసులు తీసుకెళ్లారు. కాని అప్పటికే సంఘటనా స్థలంలో సాక్షులను లేకుండా వివిధ చోట్ల పడి ఉన్న శవాలను ఒక చోటుకు పోలీసులే చేర్చారు. వంట పాత్రలను, ఇతర సామాగ్రిని ధ్వంసం చేశారు. అంతేకాకుండా సంఘటనా స్థలానికి కేవలం వివిధ మీడియాలకు చెందిన నలుగురు ఫోటోగ్రాఫర్లకు మాత్రమే తీసుకొని వెళ్లారు. శవాలను హెలికాప్టర్ లో తరలించే అవకాశం ఉన్నా గిరిజనులను బలవంతం చేసి, భయపెట్టి శవాలను 10 కి.మీ.మోయించి కేవలం మనిషి ఒక్కొంటికి 50 రూపాయలు మాత్రమే ఇచ్చారు.

డిమాండ్లు :

1. ప్రభుత్వం వెంటనే బూటకపు ఎన్ కౌంటర్లకు స్పష్ట చెప్పాలి.
2. ఎన్ కౌంటర్లలో పాల్గొన్న గ్రేహౌండ్స్ బలగాలు, పోలీసు ఉన్నతాధికారులపై సుప్రీం కోర్టు, హైకోర్టు తీర్పుల మేరకు, జాతీయ మానవహక్కుల కమిషన్ సిఫారసుల మేరకు ఐపిసి సెక్షన్ 302 ప్రకారం హత్యాకేసులు నమోదు చేయాలి.

నిజనిర్ధారణ కమిటీలో సభ్యులు :

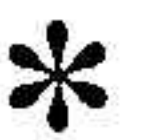
1. ప్రొ.ఎన్. శేషయ్య, ఎపిసిఎల్ సీ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి
2. సిహెచ్ఎల్ఎన్ మూర్తి ఎపిసిఎల్ సీ రాష్ట్ర సహాయ కార్యదర్శి
3. పి. శ్రీనివాస్, ఎపిసిఎల్ సీ రాష్ట్ర సహాయ కార్యదర్శి
4. కె.శ్రీనివాస్, అడ్వకేట్, మార్కాపురం
5. సిహెచ్ చంద్రశేఖర్, ఎపిసిఎల్ సీ గుంటూరు జిల్లా కార్యదర్శి
6. కె.విజయకుమార్, ఎపిసిఎల్ సీ అనంతపురం జిల్లా కార్యదర్శి

మాయని మచ్చలాంటిది. కార్లమార్క్స్ చెప్పినట్లు మతం అనే మత్తుమందులో నిండా మునిగిన ఏబివిపి మతోన్మాదులు ఎంత బరితెగించారో ఈ సంఘటన రుజువు చేస్తుంది.

యూనివర్సిటీల్లో ఆదివాసీ, దళిత, బహుజన విద్యార్థులకు, ప్రాఫెసర్లకు, ఉద్యోగులకు, అభ్యుదయవాదులకు భద్రత లేకుండా పోయింది. అణగారిన వర్గ విద్యార్థులపై దాడులు పెరుగుతున్నాయి. కనీసం వచ్చే విద్యాసంవత్సరం నుండైనా యూనివర్సిటీల్లో మతోన్మాద, అవకాశవాద రాజకీయ విద్యార్థి సంఘాలు మన దేశ లౌకికత్వ మనుగడకే ప్రమాదకరమైన మతకార్యక్రమాలను నిర్వహించకుండా న్యాయస్థానాలు తగురీతిలో యూనివర్సిటీలకు, ప్రభుత్వాలకు మార్గదర్శకాలు జారీ చేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ప్రభుత్వాలు రాజ్యాంగాన్ని అమలు పరచడంలో విఫలమైనపుడు రాజ్యాంగాన్ని రక్షించి అమలు పరచాల్సిన బాధ్యత న్యాయవ్యవస్థపైనే ఉంది. లౌకికత్వాన్ని ఉల్లంఘించే మతపరమైన కార్యక్రమాలు నిర్వహించే వారిని రాజ్యాంగ ఉల్లంఘన చట్టం కింద కఠినంగా శిక్షించాలి.

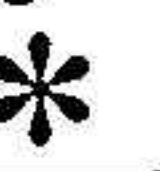
ఒక వేళ న్యాయవ్యవస్థ కూడా రాజ్యాంగాన్ని రక్షించడంలో విఫలమైతే పెరియార్ ఇ.వి.రామస్వామి నాయక అన్నట్లు "మత విశ్వాసాలు బుర్రకెక్కితే మెదడు మోకాళ్ళకు వస్తుంది" అనే మాటలు నిజమై సమాజం తిరోగమనంలో పయనిస్తుంది. ఇకనైనా ఆదివాసీ, దళిత, బహుజన విద్యార్థులు, మేధావులు, ఉద్యోగులు మతోన్మాద శక్తులకు బుద్ధి చెప్పేలా, యూనివర్సిటీల్లో లౌకికత్వ విలువలు కాపాడే విధంగా సంఘటిత ఉద్యమాలు చేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

(13వ పేజీ తరువాయి)

చెబితే సరిపోదు. దాని వెంట తెలుగు భాషకు ప్రాధాన్యం ఇస్తున్న పాఠశాలలకు, తెలుగు మాధ్యమంలో చదువుకుంటున్నవారికి ప్రత్యేక సదుపాయాలు, రాయితీలు కల్పించాలి. కనీసం రాష్ట్రస్థాయిలోనైనా ఉపాధి, ఉద్యోగకల్పనలో తెలుగు మాధ్యమంలో చదువుకున్న వారికి ప్రాధాన్యత కల్పించాలి. ఆ విధంగా రాష్ట్రప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తేవడం మన తక్షణ కర్తవ్యం. అంతేకాక మొత్తం దేశీయ భాషల మనుగడకై ఎవరు పెట్టే కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేయడం, మన ప్రభుత్వ విధానాలకు మూలమైన ఏకధ్వన ప్రపంచంగా మార్చాలనే అమెరికా సామ్రాజ్యవాద ప్రయత్నాన్ని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొంటే తప్ప భిన్న సంస్కృతులు, భాషలు మనుగడలో వుండవు. ఇది ఒక దీర్ఘకాలిక లక్ష్యం దేశంలోనే అన్ని ప్రాంతీయ భాషల ప్రజలను కూడగట్టుకొని పోరాడితే తప్ప మన భాషా సంస్కృతుల విశిష్టతను పరిరక్షించుకోలేము.

పై విధమైన సమిష్టి కృషి జరగాలంటే భాషా దురభిమానం వదులుకోవలసి ఉంటుంది. మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వ గుర్తింపు అవసరము లేదు. ఏ భాషా ఇతర భాషలకన్నా గొప్పది కాదు. ప్రతి భాషకు - అది ఎంత తక్కువ జనాభా మాట్లాడేది అయినా దాని విశిష్టత, ప్రాముఖ్యత దానికి ఉంటుంది. విభిన్న జాతుల మేలుకలయిక మనదేశం. ప్రతి జాతి స్వతంత్రంగా ఎదిగే అవకాశం కల్పించినప్పుడే ఆ జాతి, ఆ భాష వెల్లి విరుస్తాయి. దానికై ఆంగ్ల భాష గుత్తాధిపత్యాన్ని మనం తొలగించాల్సి ఉంటుంది. ఆ గుత్తాధిపత్యానికి మూలమైన ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానాలను ఎదుర్కోవలసి ఉంటుంది. చివరకు భాషా సంరక్షణ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటంలో భాగంగానే చూడక తప్పదు.

(2వ కవర్ పేజీ తరువాయి)

ఇట్ల మాదిగ ఇండ్లల్ల తింటుండీ, ఉంటుండీ, ఆడుతుండీ మా సిందోల్లు.

అట్ల అల్లకోసం మూడు భాగోతాలు ఆడినంక వూరై దాతలకు బుద్ధి పుడితే - 'ఆడతరా బిడ్డ' అంటే 'ఆడతం అయ్యా' అంటుంటిమి. ఆడుతుంటిమి.

అప్పుడెంత! నా చిన్నప్పుడు భాగోతం ఆడితే ఆరో, పన్నెండో రూపాలు ఇస్తుండీ.

ఇగ వూరై ఎవలదన్న తద్దినం వుంటది గద. అప్పుడు చిందుభాగోతం ఆడిపిస్తరు.

ఆ ఆటకు ఎంత... పది పన్నెండు రూపాలు (రూపాయలు) ఇస్తుండీ. ప్రేమగా ఇస్తే నాలుగు, ఆరు రూపాయలకే ఆడిండు (మావోల్లు). ఇంత కల్లు బింగకే ఆడిండు.

అప్పుడు ఎవలు బతికితే ఆల్లే, ఎవలు తింటే అల్లకే అన్నట్లుండే....

"గాల్లే గాదురా మాదిగ సిందోల్లు... ఏ... పాపం రా... అల్లు మనను అడుక్కుని తినేటోల్లు... ఒక పూర్ల అడుక్కుని మరో పూరికి పోయేటోల్లురా" అంటుండీ... గని, శానిగ... ఆర్తివాల్లు వీల్లు... సల్లగ బతకాలని లేకుండే అప్పుడు.

కొందరోమో... "చిందు మాదిగోల్లు ఏం ఆడతరా...? మన కాపోల్లను ఎత్తేస్తరు... మనను తీసేస్తరు (చులకన చేస్తరు). ఆరుగోసి పేరు పెడతరు" అంటుండీ.

అట్ల ఒక వూరై ఆడినంక ఇంకో ఊరు - బతుకంతా ఇదే బతుకు.... ఇదే తిరుగుడు బతుకు...

మాదిగ కులంల మాదిగోల్లుగాక సిందోల్లు, మాదిగ మాష్టోల్లు, నులక చందయ్య, డెక్కలోల్లు - అనేటోల్లం ఉంటం.

మాదిగలకు కులపురాణం జాంబ వురాణం. జాంబపురాణం తోటే ఆరుగోసి పేరు పెట్టుకొనేది మాదిగోడాయె.

నులక సందయ్యలు ఒక్క దగ్గర ఉండరు. మా మేరమే వస్తరు. మా తీరుగ మాదిగోల్లను అడుక్కుంటరు. నులక సందయ్య అంటే "మాకు గురువు ఎవడూ లేడురా. నువు కారా జర... సిన్నోడా... కాలొక్కుత... కాలొక్కుత అనేతందుకు" అంటే అల్లు మాదిగలకు గురువులయిండు.

వాళ్లు కథలేం జెప్పరు. ఆటలేం ఆడరు. బండి మీద అస్తరు. ఇంత సాహిత్యం* గీయత్యం ఇస్తే తీసుకొని పోతరు.

నుల సందయ్యలు ఇప్పుడు మైలారంల ఉంటున్నరు.

మాదిగ మాష్టోల్లు అన్నా మాసిట్లోల్లు అన్నా ఒకటే.... అల్లు అడుక్కునేటోల్లే.

పూర్వం ఆడు పుట్టినపుడు లందకాడ కావలోడు. నులకకు ఇంత సందుంటది నూడు.... ఆడికి రెండు, మూడు రూపాయిలిచ్చి ఎల్లగొడతరు ఇగ....

ఇగ చిందోల్ల కన్నుదీసి కాటుక వెట్టివోడు, ఆరుగోసి పేరుపెట్టినోడు చిందు ముని...

మాకు ఎల్లమ్మ తల్లిని చేతుల పెట్టి తోలేసిండు.... (అతడే

జాంబవంతుడు....)

మాదిగలు గాక ముగ్గురిల పెద్దది చిందే. కథ జెప్పినా భాగోతం ఆడినా మేమే.

చిన్న కొడుకని ప్రేమతో అన్ని చెప్పిండనుకో జాంబవంతుడు.

చిందేనుకుంట నడుస్తున్నడట... సెంగిరి బింగిరి తన్నుకుంట. 'అడుగు' ఏసుడు వల్లనే చిందు అని పేరు అచ్చింది. తాత జాంబవంతుడు ఏస్తడు. ఎల్లమ్మ తల్లి ఏస్తది చిందు.

డెక్కలోల్లు ఇక్కడ లేరు. అప్పుడప్పుడు వచ్చిపోతరు. వాల్లు వట్టిగనే అడుక్కుంటరు.

'దక్కన రాజ్యం దక్కలేదు' అని చెప్పిండు గద తాత. పెంటమీద కూసుండాల పండ మంచలేదు కాలికి సెప్పులేదు. గొడుగు సెత్తిరి లేదు... పరాయి మనిషిని తంబాకు అడగద్దు... కంచరోడు చేసిన ముంతలో నీల్లు పోస్త... మేదరోడి శిబ్బితోటి బువ్వ ఏస్త.... వారీ! బీడీ, తంబాకు ఎవర్ని అడగద్దు... నీవు కూసున్న తాటికి తెచ్చిస్తా... అని పెట్టుకున్నరట కొడుక్కు....

అందుకోసం మేం, మాదిగోల్లు పిలుస్తం డెక్కలోల్లను.

డెక్కలోల్లకు ఇన్ని గాడుదులుంటయి. తిరుగుతరు ఎప్పుడూ...

వాళ్లు అస్తరు... అమ కాల్లు మొక్కుతరు... అరవై నాలుగు జాతులల్ల మీరు కూడా అన్నదమ్ముల తీరుగ... మీరు మాకు పెద్ద... అని మమ్ముల్ని అడుక్కుంటరు.

పాలమూరు జిల్లాల డెక్కలి బాలయ్య పటం వేసి, మంచిగ కథలు చెప్పుతడు....

పై జాతులల్ల ఈల్లు పెద్ద అనుకోవటమే ఉన్నది గనీ... ఉంటే ఇంతో అంతో కంచం పొత్తు ఉంటది గనీ మంచం పొత్తు లేదు...

సిందోడి బిడ్డ సిందోడికే... డెక్కలోడి బిడ్డ డెక్కలోడికే... మాదిగోడి బిడ్డ మాదిగోడికే...!

ఇగ మనసులు కలిస్తే ఆ సంగతే వేరనుకో....!

అదీ ఇయాల రేపట్ల...

మాదిగోల్లల్ల ఎన్నో మారు పేర్లోల్లు వున్నరు.

అట్లనే మా అండ్ల గడ్డపోల్లు, పిల్లిట్లోల్లు, రాయలోల్లు, చింతల చెరువులోల్లు, పులింట్లోల్లు వున్నరు.

ఇవన్నీ వంశాలు.

అయితే ఏ వంశమోల్లు ఆ వంశమోల్ల పిల్లను చేసుకోరు.

గడ్డపోల్లకు మా పులింట్లోల్లము పిల్లనిస్తిమి. ఆడికి పోయినంక అది గడ్డపుది అయితది. అదున్నదే గద ఇగ.

మేం పులింట్లోల్లం.... పులింటి ఎల్లమ్మ అంటరు ఇగ నన్ను....

మా వాళ్ళు ఎవరూ ప్రభువు మతం తీసుకోలేదు. మాదంతా ఆర్యమతమే... ఆల్ల పిల్లను మేం చేసుకున్నాగానీ మేం మారం...

ఆ ఇంటికి మన పిల్ల పోతే ఆ పిల్లది అదే మతం అయితది గద ...!

* భోజనం కోసం సమర్పించే బియ్యం, పప్పు, నూనె, కూరగాయలు, చింతపండుతో కూడిన సామాగ్రి.

‘చర్చ’ ఫర్ డెమోక్రటిక్ వాల్యూస్ కోసం....

రచయితలకు, పాఠకులకు,

తెలుగు సామాజిక రాజకీయ రంగంలో పెరిగిపోతున్న సంక్లిష్టతను, తీవ్ర సంఘర్షణను విశ్లేషించడానికి, వివిధ ప్రజాశ్రేణులు తమ సమస్యలను, విశ్వాసాలను, పరిష్కార మార్గాలను గొంతెత్తి ప్రకటించుకోవడానికి, అర్థవంతమైన ప్రజాస్వామిక క్షేత్రం ఏర్పడడానికి తన వంతుగా ‘చర్చ’ మాస పత్రిక కృషి చేస్తున్నది.

సమకాలీన రాజకీయ సామాజిక అవసరాల దృష్ట్యా ‘చర్చ’ అవగాహనను విస్తృతపర్చడానికి, శక్తివంతం చేయడానికి రచనలు పంపించండి.

- * ‘చర్చ’ ప్రధానంగా తెలుగు సమాజానికి పరిమితం కావాలనుకుంటున్నది కాబట్టి రాష్ట్ర రాజకీయ పరిణామాల మీద విశ్లేషణ వ్యాసాలు రాసి పంపండి. జాతీయ, అంతర్జాతీయ ఘటనల గురించి, పరిణామాల గురించే రాసినా, తెలుగు ప్రజలపై వాటి ప్రభావాన్ని తెలుగు ప్రజల అనుభవంలోకి వస్తున్న క్రమాన్ని వివరిస్తే బాగుంటుంది. ప్రత్యామ్నాయ రాజకీయాల గురించి, ఉద్యమ ఆచరణ గురించి రచనలు పంపించండి.
- * వేరు వేరు సామాజిక శ్రేణుల అస్థిత్వ ప్రకటనలను, ఉద్యమ సమస్యలను, వివిధ ఉద్యమాల మధ్య ఉన్న అంతరాలను పూరించడానికి అవసరమైన ఆదాన ప్రధానాలను వివరిస్తూ వ్యాసాలు పంపించండి.
- * రాజ్యాహింసపైన, ప్రజాస్వామిక హక్కులపైన విశ్లేషణ రాయండి.
- * జీవిత వాస్తవికతను, ఉద్యమ ప్రభావాలను సామాజిక, రాజకీయ విశ్లేషణ కంటే బలంగా చిత్రించగలిగే కల్పనా సాహిత్యంపై ‘సాహిత్యంలో సమాజం’ శీర్షికకు రచనలు పంపించండి.
- * తెలుగు సామాజిక రాజకీయ రంగాలపై విశ్లేషణాత్మకంగా వచ్చిన పుస్తకాల మీద సమీక్షలు రాసి పంపండి.
- * ‘చర్చ’ పత్రికలో వస్తున్న వ్యాసాల మీద ఉత్తరాల శీర్షికకు అనిప్రాయాలు రాయండి. ‘చర్చ’ను అర్థవంతమైన ప్రజాస్వామిక వేదికగా తీర్చిదిద్దడంలో పాఠకుల అభిప్రాయాలకు విలువైన పాత్ర ఉంటుంది. రచనలపై నిర్మోహమాటంగా మీ స్పందన తెలియజేయండి.
- * ‘చర్చ’ - తన కాళ్లపై తాను నిలబడటానికి పాఠకుల చందాలే ఆధారం. సంవత్సర చందా రూ. 120/- పంపించి ‘చర్చ’ కొనసాగటానికి దోహదపడండి.

రచయితల, పాఠకుల సహకారంతోనే ‘చర్చ’ శక్తివంతమవుతుందని నమ్ముతూ... సం.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ

ಪುಸ್ತಕದ ಸಂಖ್ಯೆ	KLVA102M220
ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು	ಚರ್ಮ
ತಾರೀಖು	07 February 2025
ಮುಂದು ಲಿಪಿ	Yes
ವೆಸುಕ ಲಿಪಿ	No
ಮೊತ್ತದ ಪೆಣ್ಣು	34
ವಿಧವೆ ಪೆಣ್ಣು	No
ಖಾಸಿ ಪೆಣ್ಣು	No
ಲಿಪಿ ಪೆಣ್ಣು	No
ತಯಾರು ಹೆಸರು	Priyanka
ಪೆಣ್ಣು ಉದ್ದೇಶ	Priyanka
ಪ್ರಾನ್ ಹೆಸರು	Prasanna
ಪರಿಶ್ಲ ಹೆಸರು	LAKSHMI
ಪೆಣ್ಣು ಪರಿಶ್ಲ ಹೆಸರು	
ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಹೆಸರು	
ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸಿಂಗ್ ಹೆಸರು	
ಪರಿಶ್ಲ	Prasanna